

Prolog

Když pominu ve dni na začátku května lepkavé dusno jako v červenci, byl úplně stejně obyčejný jako všechny minulé. Minulé a nejspíš i ty následující, nepotkat něco na způsob středověké klatby, která na mne čekala a kterou v počátku ztělesňovala klíčová postava Ferdinanda Zacha. Bez jeho přičinění by měl tenhle příběh děj úplně jiný, a to podstatně jednodušší a kratší.

Ferdinand Zach příliš nenarostl, ale v očích třináctiletého kluka měl velikost Kyklopa.

Přestože jsem se ve škole pohyboval takřka na mateřské půdě a proti kamarádům požíval některých privilegií, vzhlížel jsem k němu s úctou takřka posvátnou. V převážné části věcí jsem mu však podléhal taky a pokud jsem se nepřezul, řval a tahal mě za uši stejně jako ostatní. Nezachránila mne ani strýcova jsoucnost v zdejším pedagogickém sboru.

Pan Zach měl, u nás, u dětí, obrovský respekt. Nikdy jsme si netroufli odmítnout, nebo se dokonce dovolávat autority učitelů, když provinivší se dopadené zostra káral za spáchané hříchy a alotria. Někdo vyhrožuje poznámkami a žalováním třídnímu. Někdo hřímá burácivým hlasem a hrozivě přitom koulí očima.

Rozhodně ale zlý nebyl. Když jsem s ním měl možnost poprvé hovořit po vyučování u strýce v jeho kabinetu za učebnou chemie, nehromoval ani nehrozil. Naopak se smál a vesele se mnou žertoval.

Potom se stala škola pouze blednoucí vzpomínkou a s ní i školník pan Ferdinand Zach.

Školník

I

Zabouchl jsem venkovní dveře, sundal kšiltovku a pověsil ji na věšák. Nenosil jsem ji pouze k obleku a jedincům hovořícím o žádném vychování jsem tvrdil, že mi stydne hlava jako Sovákovi v Chalupářích.

Prohrábl jsem ježka se začínajícími kouty a setřel si pot z čela. Večer vprostřed května a dusno jako v létě v maštali.

Igelitku s obdélníkovou krabicí s nápisem Teskuma jsem šoupl ke zdi, teď stejně nic montovat nebudu. Skopl jsem botasky, stáhl ponožky a zamlel bosými palci. Vzorek koberce příjemně tlačil do chodidel.

Chodit bosý, nebo naboso, patřilo k mým velkým radostem a představa nohou ušněrovaných ve vysokých botách vzbuzovala hrůzu. I proto mi celé dva roky vojny připadaly jako nelíčený horor.

Rozsvítil jsem v koupelně, shodil propocené věci a pustil sprchu. Po dusném dni splachovala chladná voda všechnu lepkavost a byla kromobyčejně osvěžující. Jako znovuzrozený jsem nahatý přešel do pokoje a oblékl se. Čisté prádlo vonělo čistotou.

Při otvírání okna jsem ucítil lehký poryv větru, narušující až teď k večeru stojatý a těžký vzduch. Vyklonil jsem se a vlevo za domem se na obzoru srážela mračna v jednolitou černou šed'.

S pocitem, že na to je opravdu ještě brzo, jsem zase tělo stáhl a uvařil si kávu. Odnosl jsem ji do pokoje, sedl si do velkého křesla a udělal si pohodlí.

Tím jsem zrekvíroval celý byt, vynechal jsem pouze kumbál, předstírající, že je komora, ale nebyla to paneláková králíkárna, byl jen můj, respektive jsem tu žil v nájmu sám, bylo mi šestadvacet a komu je to dneska v těchto letech dopřáno.

Přepych vlastního bydlení byl odrazem existenčního zázemí. Pracoval jsem v zaměstnání jistém i v dnešní nejisté době a honorovaném natolik, že jsem se si mohl toto dovolit, neměl jsem hlad, nechodil nahatý a ještě mi zbylo. Navíc mě práce i bavila a neuvažoval jsem ani o změně zaměstnavatele, a to snad k oboustranné spokojenosti.

Užíval jsem si tedy svobody, nikomu se nemusel zpovídat, žil jsem, jak chtěl, s kým chtěl, spal jsem taky, kdy chtěl a taky s kým chtěl. Teď momentálně s nikým, ale po posledním barvitém vztahu mě absence dlouhovlasé hlavy vedle na polštáři ani moc nemrzela.

Nohy jsem vtáhl do ušáku, ale potom jsem zase vstal a rozsvítil zářivku za akváriem. V zeleni schované tvrdé světlo působilo měkce a plasticky. Začalo se šírat a v houstnoucí tmě působilo zelenohnědě svítící akvárium romanticky a tajemně.

Nechal jsem se unášet touhle snivou náladou a přemýšlel, jestli ty dlouhé vlnité vlasy třeba přece jen nemají něco do sebe, když zadrnčel zvonek a hezkou chvilku zkazil.

Spustil jsem nohy z křesla, šel otevřít a nadával. Nechtěl jsem s nikým debatovat a na nikoho neměl náladu. Ledaže by to byla Ornella Muti.

Ale Ornella vypadá úplně jinak, za dveřmi stál pan Ferdinand Zach a já zůstal s pusou dokořán, překvapený snad víc, než kdyby to byla opravdu ona. Nezmohl jsem se v první chvíli vůbec na řeč, ale on se pousmál : „Tomáši ...“.

Naštěstí se mi vrátila a já překvapený vydechl : „Teda, pane Zachu? Kde se tu berete“?

Dole bouchly vchodové dveře a chodbu zalilo světlo. Vůbec jsem si neuvědomil, že se už setmělo skoro úplně a že tu tady stál potmě. A že musel zjišťovat na vizitkách, ve kterém bydlím patře. A že hlavně musel zjistit, kde vlastně bydlím. A pak sem vážit cestu. Proč?

Podíval se dolů, ale v úzkém obdélníku mezi zábradlím nebylo nic vidět. Znovu se zlehka posmál : „Můžu“?

„Ježíši, jistě“, omlouval jsem se a rychle ustoupil ze dveří.

Než za sebou zavřel venkovní dveře, proběhl těmi otevřenými od pokoje kolem průvan, hned zase ulehl a s ním i roztančená záclona. Vzápětí fouklo znovu, záclona zavlála zase a za ní na obloze krátce blikl vypínač.

Dívali jsme se na to od dveří na chodbu, byt sice žádná králíkárna nebyl, ale Elysejský palác taky ne.

„Asi jsem to stihl akorát“, usmál se potřetí pan Zach a měl tendenci se zouvat. Vehementně jsem ho přesvědčil, že návštěvy se zouvají jen, když prší, odvedl ho do pokoje, posadil do druhého křesla a sklesl proti němu. Jak jsem teď na něj koukal, uvědomil jsem si, že ho opravdu rád vidím.

Připomněl mi zmizelý svět dětství a školní léta. Ale tenhle návrat čistých radostí kalila otázka : „Proč přišel“?

II

Ale nezeptal jsem se hned, přestože sžírán zvědavostí, to jsem tedy byl. Nejdřív jsem navrhl, že bychom si přece měli připít, ale, že mám jenom rum. Řekl, že nevádí, že, když už, tak rum že je ze všeho nejlepší a já nám nalil do skleniček z tenkého skla a s tlustým dnem, co vypadají jako wiskovky.

A když jsem si sedli potom a připili jsme si, tak jsem se zeptal, proč mě našel.

Zvážněl a jakoby zaváhal, přestože tuhle otázku nemohl nečekat. Odpověděl, že je to jednoduché i složité. Jak se to vezme a jak se začne.

Pak se chytil záchranné vesty a požádal, jestli může kouřit. Přisvědčil jsem a zpod horní desky stolku vylovil popelník. Občas jsem si zapálil taky a příšlým kuřákům jsem kouření neupíral. Kuřákovi bez cigarety pořád něco chybí.

Šel tedy do předsíně do bundy a já zavřít okno. Záclona už bez ustání vlála a vypínač na nebi byl teď skoro nepřetržitě zapnutý. Do toho hrom a první kapky už musely být na půl cesty z nebe sem. Jestli, když přišel, bylo šero, tak teď se setmělo úplně a od okna jsem zamířil k vypínači.

„Tomáši ...“.

Zach stál mezi dveřmi, na levou půlku obličeje mu dopadalo zelenavé světlo z akvária a na celém se mihotalo bílé výbojkové se začínajícího divadla za oknem. „Nech to. Teda jestli ti to nevádí“, dodal vzápětí omluvně, „ale bude se mi líp mluvit“, a já poprvé ucítil chloupky, vstávající mi na zádech.

Znovu jsme seděli proti sobě. K světlu od rybiček a za oknem se teď přidalo třetí od plamínku zapalovače a potom rudě zasytěl žhavý konec cigarety. Dlouze vdechl kouř a ještě pomaleji ho vypouštěl, jakoby chtěl ještě chvilku oddálit okamžik, než začne mluvit.

Ale potom pomalu, těžce hledaje slova, začal : „Je to už dlouho, ale možná si vzpomeneš. Jednou, když jsi byl u strýce, jsem přišel do učebny pro rozbité okno. On seděl vzadu v kabinetu, ale ty ses, jako vždycky, v něčem vrtal“.

Usmál jsem se. Chemie mě bavila i kvůli strýcovi a neustále jsem se v něčem patlal, zahříval to a titroval a snil, že ze mne bude druhý Mendělejev. Ostatně soustavné vrtání se v něčem mi zůstalo, jenom to už nejsou hydroxidy a soli.

Zach si nejspíš vzpomněl taky a trochu se ušklíbl : „Jo, furt ses v něčem vrtal. Pochválil jsem tě, že má strýc určitě radost. Musel mě slyšet, objevil se ve dveřích a prohlásil, že jsi někdy na zabití. Řekl jsem, že chlap má mít nějakého koníčka. Smál se, že do chlapa máš ještě daleko, já se smál taky a ty ses urazil. Vzpomínáš“?

„Moc ne“, přiznal jsem rozpačitě „fakt je to dlouho“.

„Nevadí. Ono toho stejně už víc není“, pravil zamyšleně, „jenom, že chlap má mít svý. Když to není sama práce“. Sáhl po skleničce : „ Co ty“?

„Ta práce“. Opřel jsem se do křesla : „Nezlobte se, pane Zachu, ale proto jste nepřišel“.

„To ne“, souhlasil a zase se podíval tak divně.

Už mě zlobil a dobrý pocit zmizel : „Heleďte, když víte, kde bydlím, tak taky víte, že už modrou skalici nežihám. Děláám auta. Prosím. Pomůžu rád. Ale proč tohle“?

„Protože ... “. Najednou se rozhodl : „Blázen nejsem. I když si to budeš myslet. Přišel jsem tě varovat“.

„Tak konečně! Zach je magor“, pravil jsem si ulehčeně a celá jeho návštěva přestala působit snově. Ale hned mě taky napadlo, proč přišel právě na mne. To musel zblbnout takhle? A co s ním?

„Pane Zachu“, povídám mírně, „proboha před čím“?

Sáhl po skleničce a obrátil do sebe zbytek rumu. Zase ji postavil a podíval se na láhev stojící vedle : „Můžu tě poprosit“?

„To víš“, ušklíbl jsem se v duchu. Úplně stačí bláznivej školník. Ještě bláznivej zmazanej školník. „Před čím“?

„Před zmizením“.

Začal jsem se smát. Přišlo mi ho líto, jak tam tak seděl a pozoroval mě, ale nemohl jsem si pomoct.

Radši jsem vstal a otevřel okno. Jarní bouřka se vybila rychle, už jenom kráपालo a nad kopci se občas zablesklo. Teď už se vzdalovala, trvala jen chvilku a krásně vyčistila vzduch. Cítil jsem, že odnesla i napětí po jeho návratu z předsíně.

Nechal jsem půlku okna otevřenou, zatáhl záclonu a obrátil se : „Teď si zase ťukneme na rozloučenou, ale věřte mi, opravdu rád jsem vás viděl. A nebojte se, nezmizím. Kouzelníkům se vyhnu“.

Pobavený jsem nám nalil a neustále ho přesvědčoval, že nemusí mít strach. Kdo by mě kradl a co by z toho kdo měl, kdybych zmizel. Udržoval jsem konverzaci formou monologu, Zach toho teď moc nenamluvil. Vlastně od zmínky o zmizení neřekl vůbec nic.

Dopil, dopil jsem taky, chystal se zvednout, ale pak jsem ještě sedět zůstal.

„Pane Zachu“, naklonil jsem se, „nesledujte mě. To není milý. Fakt nezmizím“.

Zavrtěl hlavou : „Já tě přece nesleduju“.

„A jak jste mě našel“?

„Přes Choděru“.

„A jeho“?

„V únoru mi dělal vodu“.

„Choděra školy nedělá“, namítl jsem, „má dost jinýho“.

„Proč ve škole“?

Zatvářil jsem se zmateně : „Vy nejste ve škole“?

„Ale Tomáši“, usmál se, „jsem v důchodu“.

No jo. Uteklo jedenáct let. Mně se zdály jako chvílička, ale strašná spousta věcí se změnila. Stihl jsem odmaturovat, utýct z vejšky, narukovat. vrátit se a skoro se oženit. Je toho vážně hodně. Jednou z nejlepších věcí byl nástup k Mlčochovi. A jednou z nejhorších strýcův pohřeb. V září to bude rok.

„Tak já půjdu“, vytrhl mě Zach.

Místo abych si blahořečil k tak klidnému průběhu setkání se zbláznivším se školníkem, byl jsem teď skoro dotčený. Jakoby to domnělé nebezpečí zmizelo.

Nakonec jsem to nevydržel. Už měl kliku venkovních dveří v ruce, když jsem naschvál ještě jednou zopakoval : „A nebojte se, já se ohlídám“.

Potřásl hlavou : „To doufám“, a měl se k odchodu.

Položil jsem mu ruku na ruku na klice : „Proč myslíte, že se teď ohlídám“?

Zaváhal : „Máš mě za blázna, ale máš teď v hlavě brouka. Zosražitíš“.

„To stačí“?

Podíval se mi přemítavě do očí, pak pokrčil rameny a opustil mě. Šlapal ze čtvrtého patra pěšky, výtah jsme neměli, při plném světle schodišťových světel a zanecháváje dojem, že není větší blázen než já, či kdokoli další.

III

Byl sice pryč, ale jeho návštěva rozvířila můj vlastně poklidně plynoucí život. Život bez propadů a zářivých vzletů.

Nikomu nepřidá, když mu bývalý školník z devítiletky vyhrožuje, že když si nedá bacha, zmizí. Ani v naší bláznivé zemi, kde je možné leccos, lidí jen tak nemizí. Je to za vlasy přitažené a zní to bláznivě až zvráceně.

Ve dveřích do pokoje jsem se zastavil. Otevřeným oknem se dovnitř tlačil teď již chladný, květnový vzduch. Voněl čerstvostí vyčištěného povětří, ale tak jasná jako on moje hlava určitě nebyla. Lidi jen tak nemizí, ale Zachova poslední slova moc pomateně nevypadala.

„Ring volný“! ozvalo se ve mně a já zabušil po natahujících se chapadlech. Odvinula se do tmy a vyplula zubatá tlama. „Máš zmizet, ne, že tě něco sežere“, uchechtl se ten vnitřní hlas a já namítl, že to se přece nevyklučuje. Musel jsem si dát za pravdu a moc mě to neuklidnilo.

„Zatracenej školník“, ulevil jsem si nahlas a cvičně zaboxoval na nezvaného sparing partnera. Odkryl se, levačkou jsem ho břínkl do brady a pak ho pravou bez milosti složil. „Seš K.O., magore, já ti dám mizet“! zachechtal jsem se posměšně, ale zase mě to přešlo. Nicméně zubatice zmizela.

„Normální, nenormální, při rozumu nebyl. Za chvíli zapomeneš. Máš jiný starosti“, uzavřel jsem rozhodně a zavřel okno. Nechal jsem jen ventilaci, po bouřce se citelně ochladilo a kouř z cigarety už vyvětral.

Pustil jsem televizi a uvelebil se v křesle. Jenže byl všední den a ještě k tomu špatný všední den. Hlavní film žádný, dokument taky žádný. Všude jen seriály detektivní, kriminální, nebo akční. V půlce z nich někdo zmizel a vyšetřovatelé ho hledali. Moc jsem se neodreagoval a otráveně televizor vypnul.

Natáhl jsem se na velkou postel překrytou chlupatou dekou a dal ruce za hlavu. Automaticky mi před oči vyplula vážná Zachova tvář. Zprudka jsem se posadil a ošil se. Těšil jsem se na samotářsky klidný večer a teď bych společnost bral.

„Tohle nejde“, rozhodl jsem se. Najdu Zacha a nebudu dělat pobaveného frajera „nad věcí“. Ať blázen je, nebo není. S tímhle si nikdo hrát nesmí, ale z toho bych ho ani nepodezíral. Tím spíš jsem ho měl vyslechnout. Vůbec, když mi jako blázen nepřípadal.

Tímhle rozhodnutím jsem uzavřel všechny události toho neobyčejného večera a můžu říct, že se mi okamžitě ulevilo. Všechno se má dokončit a ne nechat viset v luftě. Shodil jsem oblečení a přehodil ho přes teď nepoužívanou část postele. Zpod polštáře jsem vytáhl spací triko, odhodil chlupatou deku a zalezl pod tu spací. Na nočním stolku jsem rozsvítil lampičku a vzal vedle ležící knížku Komu zvoní hrana.

Za další dvě hodiny jsem ji zavřel s tím, že Hemingway píše opravdu dobře a zhasl lampičku. Poslední jasná myšlenka patřila Choděrovi, a že mu stejně musím volat.

IV

Druhý den mě vzbudilo sluníčko. Po včerejší bouřkově zatažené obloze nebylo ani památky a kolem, slovy básníka, přímo kypěla oslava nově rašícího a vzdouvajícího se života. Zlopo- věstná postava strašidelného školníka, s jeho neblahými zvěstmi, bledla vedle jeho košaté bezbřehosti.

Ve slunečném ránu vypadal můj byt vesele jako vždy. Nezůstala tu ani špetka z včerejšího dojmu, že je klubovnou Rychlých Šípů, k nimž přišla nezvaná návštěva z ponurých Stínadel.

Takže všechno dopadlo jinak. Choděrovi jsem nezavolal hned, jak jsem si včera večer umínil, ale až si na kraj jámy přičapl šéf, že volal Holeček, že motor sehnal a zvedák mi půjčí.

„Máš to u mne“, zatvářil jsem se potěšeně a on se zasmál, že si to vybere. O tom jsem nepochyboval. A já si to zase vyberu od Choděry.

Vysoukal jsem se z jámy a podlezl pod koly tahače. Telefon visel na věšáku na zdi vedle hodinek. Utřel jsem si ruce do nepříliš čistého hadru a vytřukal ho.

„Choděra“, ozval se rozespálý hlas.

Mentorsky jsem se zeptal : „Ty neděláš“?

„Ne. Spal jsem“, informoval mě, „ahoj. Kolik je“?

„Ahoj. Sedm“.

„Ježíš Mluv“.

„Mám motor“, pochlubil jsem se.

Trochu ho to probralo : „No neke ... ! Za kolik“?

„Ještě nevím“, přiznal jsem.

„Neva“! pravil radostně, „kdy se do toho dáme“?

„Teď nemůžu, ale ...“.

Začali jsme se dohadovat o práci na společné bugině, se kterou měl jezdit třetí bývalý spolu- žák Aleš Kremlička.

Do konce týdne jsem nemohl já a potom celou dobu Choděra. Takhle se člen servisního týmu nechová a vytkl jsem mu to. Namítl, že je navíc novomanžel a čerstvý otec a takový ignorant jako já neví, kolik času stojí uživit rodinu.

Odsekl jsem, že se teda neměl ženit a pořídít si dítě. On se zachechtal, ať to vysvětlím Lucii. To jsem samozřejmě nechtěl, ale podotkl jsem, že vlastně žádná škoda, stejně je dobrej akorát na podávání klíčů a on se urazil.

Pak jsme se dohodli od středy za týden a začal se loučit.

„Počkej“, zastavil jsem ho, „byl’s u Zacha“?

„Ježíš V zimě. Měl jsem tě pozdravovat. Ty jsi s ním mluvil“?

„Ne. Ale ptal se po mně v práci“.

„No a“?

„Řekl’s mu, kde dělám“?

„To je tajný“?

„Ne. Ale znáš to“, řekl jsem kousavě.

„Jseš žádaněj“, zasmál se, „to víš automechanik. Tak čau“.

„Hergot počkej. Kde bydlíš“ ?

„Nad Stavidlem. Koupil jeden z těch baráčků v ulici. Asi ne za moc, neměl rozvedenou ani vodu“.

„A kterej“?

„Jsou všechny stejný. Snad Určitě měl tmavočervený dveře s takovou zvláštní, jakoby starodávnou, klikou. A bylo to víc k městu. Proč“?

„No vidíš“, pochválil jsem ho.

„Ty tam půjdeš“? zeptal se udiveně.

„Ale ne“, zasmál jsem se, „jen tak“.

V

Nebyl jsem ani kilometr od rušného centra pětačtyřicetitisícového města a tady jakoby se zastavil čas.

Podé mnou se mírně svažovala ulice Nad Stavidlem, vlastně jen jedna řada domků, opírajících se o sebe a o strmou stráž za zády, za níž začínala pole. Ze sladké dřímoty tu člověka spíš vyrušil orající traktorista než cinkání tramvají.

Díky Choděrovu pozorovacímu talentu stačilo pouze dojít k tmavočerveným dveřím se starodávnou klikou. Tohle jsem na návštěvě u Zacha pokládal za zdaleka nejjednodušší. Ale k svému údivu jsem žádné takové nepotkal, přestože jsem se dávno dostal do druhé poloviny ulice. Pro jistotu jsem ji prošel celou, nicméně na ně jsem nenarazil.

„Tak teda po vizitkách“, povzdychl jsem si a doufal, že alespoň v tomhle se Choděra nespletl. Začal jsem až od půlky.

Do okna v přízemí baráčku, ob několik dalších směrem k městu, se vyložila paní a rozhlédla se. Nemohla si mě nevšimnout, a protože se nikde jinde nic nedělo, bezotyšně mne začala pozorovat. Nehorázně mě tím rozčilovala, ale při míjení jsem ji přesto slušně pozdravil a začal se věnovat domku vedle.

Oprýskané dveře sice tmavočervené byly, ale s moderní kulatou klikou. A vizitka žádná. Třeba je to on, kliku si mohl vyměnit. Sáhl jsem po zvonku a vzápětí se ozvalo : „Není doma“.

Zvedl jsem oči do pohledu, upírajícímu se na mne z okna a překonal podrážděnost : „Prosím vás, nebydlí tu pan Zach? Nedávno se přistěhoval, ještě jsem u něj nebyl a neznám číslo“.

„Bydlí. To jste se mohl zeptat hned“.

„To jsem teda mohl“, přiznal jsem a nadával si, že nechut’ k drbnám jako je ona, tady nemá co dělat. „A nevíte, kdy se vrátí“ ?

„Určitě večer. Šel za dcerou“.

To mě překvapilo. Myslel jsem, že je Zach starý mládenec. V době, kdy jsem od šesté chodil na základní na Jiráskovu, bydlel ve služebním bytě sám.

„Tak děkuju“.

„Mám něco vyřídit“ ?

„Ne díky, přijdu jindy. Nashledanou“.

„Nashle“.

„Takováhle sousedka je lepší než hlídací pes“, ušklíbl jsem se a šlapal zpátky k městu. Znovu sem půjdu až za tmy. Sice by to nevadilo ničemu, ale o sousedskou asistenci při další návštěvě jsem nestál. A navíc řekla, že se Zach stejně vrátí až večer.

„Tak on si dal na dveře novou kliku“, přemítal jsem, „asi aby ho nikdo nevykradl, kdyby zapomněl zamknout“.

Vyřídil jsem několik pochůzek, co jsem už dlouho odkládal, zaskočil jsem do Klášterní za kostel svatého Michala a pak zašel do Sportingu podívat se na trénink. Věděl jsem, že Padrnos marodí a nikdo mě vyhazovat nebude.

Na začátku května se stmívá pozdě, vůbec v jasných dnech jako dneska, ale když jsem vyšel po hodině ven, ve vzduchu se vznášel slabý opar a sluníčko se už schovalo za obzor. Než jsem pěšky došel ke dveřím s novou kulatou klikou, byla tma jako v ranci.

Podíval jsem se na hodinky. Před čtvrt na deset. Na návštěvu hodně pozdě. Ale ne na takovou, na jakou jsem šel já.

Okno vedle v přízemí teď bylo zavřené a zatažené závěsem. Za ním se mihotalo nepokojné světlo televizoru. Působilo to zabydleně a teple, zvláště, když celou ulici osvětlovaly jen tři staré lampy, umístěné přímo na domcích a s mizernými, nažloutlými světly. Takové si pamatují jen ze svého dětství.

Ze Zachova domku se okenní tabulky dívaly do ulice tmavýma slepýma očima. Určitě je v zadu, přece zase neodejdu s nepořízenou.

Stiskl jsem tlačítko jednou a dlouze. Někde v hloubi domku se tlumeně rozdrnčel zvonek.

Stál jsem a poslouchal, ulice byla tichá a opuštěná. Všude byl klid jako na vsi, jenom psi tu neštěkali. Přestože byl krásný den, sluneční teplo teď vystřídal noční chlad začínajícího května.

Neslyšel jsem nic, ještě chvíli jsem čekal a pak stiskl tlačítko znovu. Pomalu jsem se smířoval s představou, že tu naposled nejsem.

Pak tabulku skla nahoře ve dveřích zalilo světlo, za chvíli jsem uslyšel kroky a vzápětí v zámku zarachotil klíč. Zach otevřel a držel kliku v ruce.

„Dobrý večer“.

Zdvihl obočí : „Tomáši“! Pokýval hlavou, pustil kliku a poodstoupil : „ Tak pojd“.

„Je pozdě“

„Nevadí“.

Vůbec nebyl překvapený, že mě vidí.

VI

V chodbě voněla jablka, usmál se, že nechal dveře do sklepa otevřené a má tam nějaká na zimu.

Pokračoval, že má rád i všechno z nich, mošt, štrůdl, kalvádos Při posledních slovech už otvíral dveře z chodby do obytné místnosti, když se zarazil : „Počkej“, a otevřel menší vedle. Ukázal se nízký špajz s policemi plnými kompotů, zavařenin a marmelád.

V údivu jsem nadzdvihl obočí.

„Dcera má zahradu. To víš, tady není nic“. Sklonil se a z druhé police odspodu vzal láhev s průhlednou tekutinou.

„To nemusíte“, namítl jsem.

„Ale dáš si“? spíš konstatoval, než se ptal.

Zavřel špajz, otevřel, asi do kuchyně, a rozsvítil. Překvapený jsem místo ní uviděl velkou obývací místnost, sice s jídelním koutem u okna, ale také s prvky pracovny.

Když uviděl můj údiv, vysvětlil : „Vždycky jsem tohle chtěl, ale ve škole to samozřejmě nešlo. Až tady. Posad' se“.

Sedl jsem si do křesla a než se Zach se skleničkami v jedné a s kalvádosem v ruce druhé usadil taky, prohlédl jsem si místnost.

Vypadala opravdu spíš jako pracovna než jako velká obývací kuchyně. Celou jednu stranu zabírala knihovna. Nezdálo se, že knihy mají pouze dekorativní charakter, bylo patrné, že jsou používány a několik jich leželo na velkém pracovním stole u druhého okna, vedle něj na zemi i na křesle za ním.

Vedle na počítačovém stole stál plochý monitor a ležela tiskárna. Sám počítač byl zřejmě novějšího data a zaujímal příslušné místo ve stole.

Místnost zalévalo plastické světlo stahovacího lustru, visícího v rohu nad dvěma křesly a stolem.

Moc to tu nevypadalo jako vejmínek bláznivého školníka. A taky to příliš nekorespondovalo s láhví kalvadosu a se spízkou plnou kompotů.

Zach mě pobaveně sledoval z křesla naproti. Odšrouboval uzávěr, nalil a zvedl skleničku : „Tak na co tentokrát? Na setkání jsme už pili u tebe“.

„Pane Zachu, pojd'te se napít na pravdu“.

„Zvláštní přípitek“, poznamenal vážně, „ale dobře. Je vlastně daleko lepší než mnohé jiné“.

„Proto jsem přišel“, řekl jsem opatrně a postavil prázdnou skleničku, „abych si ji poslechl. Tu o zmizení“.

„Jestli si myslíš, že ti pak bude jasné, jsem-li blázen, tak ne“, prohlásil a opřel se do křesla, „spíš naopak. Ostatně, když už se fakta nedala přehlédnout, myslel jsem, že jsem cvok taky“.

„To je tak šílené?“

„Dost“.

„Děsíte mne“.

„Nerad“.

„Budiž. Ale věci se mají dopovědět. Rád bych v klidu spal“.

„Já taky“, povzdychl si a poznamenal, „ale to asi nebudeme“.

Loupl jsem po něm očima : „Tak jo. Proč já“?

Pokrčil rameny : „Nevím. Náhoda“? Daleko větší je ta, že jsem se vůbec dozvěděl, že v tom jedeš“.

„Ale já v ničem nejedu“, řekl jsem nešťastně, „kde jste ten nesmysl vzal“?

„Jistě. Ale vyslechneš mě. Proto jsi přece tady. A budeš mlčet, to mi slib. Ať si budeš myslet, co chceš“.

Přikývl jsem a poposedl.

Znovu odšrouboval víčko a nalil. Vzal skleničku a vypil ji. Pak ji postavil na stůl a podíval se do mého kritického pohledu : „Bílý myši? Jen si teď dej taky. Ale další už ne, ztrácel bys nit“. Zavrtěl jsem hlavou : „Tak jsem to nemyslel“.

Přikývl a přemýšlel, kde začít. Potom navázal na svoje slova z návštěvy u mne, že má chlap mít svoje. A začal vyprávět příběh. Zpočátku zajímavý, pak šílený a potom hrůzný v jistotě přesvědčení, že zlo procházelo kolem, skoro dvě stě let, bez povšimnutí.

VII

„Tehdy v učebně chemie jsme se se strýcem smáli, že ještě určitě nejsi chlap, ale důležitější byl tvůj přístup k chemii. Opravdu tě bavila. Tenhle zápal pro něco s přibývajícímí léty často vyprchá, aby zbyl jen zápal pro kanape, hospodu a fotbal v televizi. Je jedno, jestli děláš chemii, nebo hraješ třeba na klarinet. Hlavně ne to kanape. Není ti chladno“? zeptal se nečekaně.

„Ne“, zavrtěl jsem hlavou, ale říkal jsem si, že ještě chvíli a už to pravda nebude. Byl teprve začátek května a opakem jasných dnů bývá studená noc.

„Stejně škrtnu“, rozhodl se, „byla by zima“. Zvedl se a přistoupil k rozměrným křbovým kamnům. Zabírala čtvrtý roh a za prosklenou přední stěnou ležela polena a podpal. Sklonil se, vzal z příhrady na dřevo dlouhé zápalky, jednu vytáhl, rozškrtil ji a přiložil k drobným třískám na spodku roštu. Vzplanuly a oheň se rychle rozšířil pod poleny.

Napřímil se a zamyšleně ho pozoroval. Pak si s povzdechem sedl zpátky a promnul si ruce.

Natáhl jsem se pro skleničku s vodou : „Vám se do toho nechce“.

„Moc ne“, přiznal, ale pak navázal, kde skončil. „Chlap má mít svoje. Ženská má děti a mužskej má mít taky něco. Jasně, má taky děti, ale ty jsou stejně vždycky víc mámy. Já mám historii“, ukázal rukou po knihovně, pracovním stole a po knížkách, „historii tohotohle města. Začal jsem s tím jako mladej a skončím po smrti. Samozřejmě jsem se učil i historii jako takovou. Nejde znát secesní obrazy a nevědět, které je to století“.

Zůstal jsem na něj koukat.

Všiml si toho a usmál se : „Na školníka trochu zvláštní koníček, vid““?

„Ale ne“, oponoval jsem nepřesvědčivě a mrzelo mne, že mě tím tak zaskočil.

„Ale jo“, nedal se zviklat, „spíš sbírat známky nebo hrát mariáš. Je zvykem, že školník a historie spolu moc nekamarádí“.

„To ne“, přiznal jsem.

„A vidíš, u mne jo. Chtěl jsem jít na gymnázium a pak studovat dějiny. Nakonec jsem šel na průmyslovku a chvíli po vojně se musel ženit. Škola tehdy sháněla školníka, tak jsem to místo vzal. Nakonec jsem tam vydržel do důchodu a historii studoval jako koníčka. Byl bych spokojený“.

„A nejste“:“?

„Ne“, pravil tvrdě a bezúsměvně.

Olízl si rty a taky se natáhl pro skleničku s vodou. Vypil ji a šel si napustit čerstvou. Posadil se a zamyšleně pravil : „Historie města. Kostelů, budov a ulic. A lidí. V první řadě lidí“.

Odkáslal jsem si a zavrtěl rameny : „A já, pane Zachu? Kdy a kde začnu mizet““?

Neodpověděl. Jen sáhl po cigaretách a jednu vylovil. Zapálil si a kouř vyfoukl k větráku ve zdi, který vypínačem rozklapal. „Vezmi si“, udělal pohostinné gesto, „s větrákem mi pomohl zeťák. Nesnáším mít nahuleno“.

„Pane Zachu“.

Podíval se mi do očí : „Ono to spolu souvisí. Bez historie bych nepoznal nic. Tvého jména bych si všiml, ale to je tak všechno“.

„Ale takhle ne“.

„Ne“, přikývl klidně Zach a já zase ucítil ty chloupky.

„A kde jste ho viděl““?

„Dopřej mi čas. Dozvíš se všechno“.

Vůbec mi teď jako blázen nepřipadal a začínal jsem se trochu bát. Ledaže byl daleko větší než vypadal, a to bych se měl bát stejně.

„Ale abys nemusel přemýšlet kde. Viděl jsem tvoje jméno u nás ve škole v ředitelově kalendáři“.

„A to stačilo“?

„Při znalosti ostatního ano“.

„Ale to pře ...“.

Rozhovor mírně, ale rázně ukončil : „Vyslechni mne“.

VIII

„Řekl jsem, že se zabývám historií města. Taky škol. Na tu naši jsem se pochopitelně těšil. Dcera taky. Vyrostla tu a žila až do svatby. Pořád se ptala. To jsem samozřejmě věděl, že tu škola byla i za Rakouska a předtím budova sloužila jako kasárna“.

„To ví spousta lidí. Já taky“, ozval jsem se, „vojáci odešli někdy koncem století“.

„Správně“, souhlasil Zach, „v roce 1894“.

„Takhle přesně to nevím“.

„Takhle dopodrobna jsem se do historie pustil já. Samozřejmě ne, v kterém roce odešli vojáci, to je příliš všeobecné. Spíš kdo tu řediteloval, učil, kolik měli tříd, jaké byly předměty. Kdo kdy velel kasárnám, od které zbraně byli zdejší vojáci, kolik jich kdy bylo a tak“.

„Až tak“? podivil jsem se.

„Jistě. Třeba u domů lze zjistit majitele od počátku 19. století. Předtím útržkovitě. Přestavby fasád, výměny oken a podobně taky. A taky, že v roce 1846 měl dům Na Bělidle 5 tři nájemníky . Pekařského pomocníka, políra na stavbě a hodináře“.

„Teda já žasnu“.

Zach pokýval hlavou a zamyšleně se zahleděl do plamenů. Chvilí jsem ho nechal, ale pak mi to nedalo : „Opravdu jste o tom s nikým nemluvil“?

„Opravdu. Kdybych nemusel, nesedíš tu ani ty“.

Měl jsem jeden trumf : „Když jste takhle přesvědčený, proč jste nešel na policii“?

S lehkou ironií na mne shlédl : „Já vidím pravdu a oni by viděli bláznivého školníka-historika amatéra. Nevěřila by mi vlastní dcera“.

„Kde potom berete jistotu, že já vám věřit budu“?

Poškrábal se na nose : „Že tu figuruje tvoje jméno. Týká se tě to. Ale možná se tam přimotalo náhodou a opravdu s ničím nic společného nemáš. Potom si ponecháš úsměvnou vzpomínku a budeš mít klidně sny. Ale splníš, cos slíbil. Budeš mlčet. Tvoje pravda bude jiná než skutečná a mohl bys uškodit oběma. Třeba ne, ale nezkoušej to“.

„Nebudu“, slíbil jsem, „ale to mizení“. Věděl jsem, že se teď dozvím, proč jsem přišel.

IX

„Ano“, pravil nepřítomně a očividně si třídil myšlenky. Potom začal zase mluvit : „Škola je v budově, jejíž vznik není nikde zaznamenán. To ale zase tak neobvyklé není.

Roku sedmnáct set třicet šest je o ní první zmínka v městské kronice. Opuštěnou budovu blíže neurčeného majitele, stojící před hradbami v místě ústí Klučiny do Souklíce, obsazuje část Vilém von Henzel-Carnova regimentu. To byl jeden z pluků, zachovaných z doby třicetileté války jako císařská stála branná moc.

Rozhodně ji však postavili až po válce. Tehdy s prudkým rozvojem palných zbraní ztrácela význam městská opevnění a ona stojí vně hradebního pásma. Taky se dá říct, že to určitě nebylo hned po skončení války, tehdy měli lidi jiné starosti“.

Chvíli přemýšlel, jak navázat a za okamžik pokračoval : „Šel jsem dějinami zpět. Do osmatřicátého se měnil pouze název a nadřízený orgán, kolem procházely pátá až druhá republika, nic zvláštního se nedělo, a to ani za protektorátu ne.“

Pak přišla ta první a hned osmatřicátého v létě o prázdninách se ztratila mladá učitelka Kateřina Herzlová. Zmizel i její přítel Josef Jelínek. To samozřejmě zavadlo příčinu řadě spekulací, navíc byli oba Židé a ve městě žila poměrně silná německá menšina. Byla pohnutá doba a oba nepokrytě vystupovali proti říši. Případ tehdy plnil přední stránky novin, a to nejen místních. Nevyšetřilo se však nic. Nikdo nic neviděl a nevěděl. Za pár měsíců pak přišla tragédie celonárodní a na učitelku s jejím milým se zapomnělo docela“.

„To nezjistili vůbec nic“?

„O ničem nevím. Nijak blíž jsem se zprvu nezajímal. Jenom, že se pohřešovala místní učitelka. Pak jsem se zajímal, ale jen jsem zjistil, že se vyšetřovací spisy ztratily. Jen místní plátek, Klučnovský herold, jistě si ho dovedeš představit ...“.

„Blesk v malém“, napadlo mě.

Přikývl. „otiskl zprávičku, že se teď policie, po zjištění nových skutečností, jistě pohne z místa. Nicméně ta se nepohnula nikam, takže ...“.

„Vyšetřování skončilo“?

„Víceméně. To víš. Přišel devětatřicátý, oba byli Židi Po válce jistě, ale tohle už bylo příliš daleko“.

Vstal a šel přiložit do kamen, ohniště teď tvořily jen rudě žhnoucí, žárem rozpadlé kusy dřeva. Přihodil tři polena, upravil tah a vrátil se. Sáhl po kalvádosu.

„Já nebudu“, odmítl jsem a přikryl skleničku rukou.

„Jak chceš“, odtušil, ale nalil si jen půl skleničky. Beze slova ji vypil a chystal se pokračovat, když se zarazil a podíval se na mě : „Jsem to hostitel. Hlavně, že se sám napájím. Chceš kávu nebo čaj“?

Zasmál jsem se : „Turka bez lógru se smetanou“.

„Ale“? pozastavil se Zach, „nejsi skromnej. Ale máš štěstí. Máme rádi to samé“.

Přesunul se k oknu s jídelním stolem a hospodařil v jedné ze dvou závěsných skříněk. Asi linky, pod nimi stála lednice a krátký stůl s dřezem a s pracovní deskou do vinglu.

„Cukr? Med“?

„Nesladím“, zavolal jsem přes velkou místnost.

„Dobře“, pravil Zach a za chvíli přinesl na podnosu nádobu s kávou a s pístem, dva šálky, dvě lžičky a smetanu v malé krabici s ustríženým rohem. Položil táč na stůl a podíval se na mne :

„Kde jsem skončil“?

„Že vyšetřování skončilo“.

„Jo. Do začátku století se pak už nedělo nic. Jen minula první válka a trikolóru vystřídal černo-zlatý pták.

Ale už v roce devadesát čtyři došlo ke změně největší. Budovu užívanou armádou 160 let ta opustila a předala ji do užívání městu. Sama se přestěhovala do nově postavených kasáren v Steinerově ulici. Radnice ji nechala přebudovat, rozšířit o druhé patro a zrekonstruovanou svěřila školskému úřadu.

Důležité je, že armádní dokumentace existuje taky. Po skončení první světové války ji zajistili ve vojenském archívu v Steinerových kasárnách. Potom ji po několikeré změně správce nakonec získal klučnovský okresní archív. Toliko historie“.

„Dobře se vás poslouchá“, složil jsem Zachovi poklonu. Zamíchal jsem kávu a usrl. Zatvářil se vážně : „Teď to méně radostné. I když Herzlovou jsem už vlastně začal“. I on si zamíchal kávu a lžičku položil vedle.

„Ve dvacátých letech devatenáctého století sloužila část budovy jako sklad. Bylo neuvěřitelně nudné prokousávat se tou horou vojenské dokumentace. Někdy není na historii zábavného nic.

Ale pak v roce sedmdesát osm v červenci zmizel intendant Jindřich Helgert. Večer ho ještě viděli na garnizoně a ráno se po něm slehla zem.

Ve vojenském archívu je pouze strohý záznam, ale tisk se choval úplně jinak. Helgert žil staromládenecky usedle, milostné poblouznění tu nepřicházelo v úvahu a i jinak to byl nudný patron. Tím tajemněji zprvu všechno vypadalo, až pak dva svědci, nezávisle na sobě, na policii vypověděli, že ho viděli s neznámou ženou, a to zřejmě, podle šatů, z nižší třídy. Vyšetřováním se zjistilo, že se jednalo o manželku majitele ševcovské dílny, kde si nechal šít holínky. Ale neb ...“.

Skočil jsem mu do řeči : „To se dozvěděli jak“?

„Co“?

„Že mu tam šili holínky“.

„Řekl to ten švec. Tady se Helgert s jeho ženou seznámil. Ale ta k mání nebyla taky, švec oznámil její zmizení den poté, co se ztratil Helgert. Ševcová měla mizernou pověst a on si s ní, jak psaly noviny, dost užil. Teď to s ním vypadalo bledě, policie ho zatkla pro podezření z dvojnásobné vraždy.

Jenže vina se musela dokázat už za starého Rakouska a za dalších čtrnáct dní byla policie tam, kde předtím. Ševce museli pustit a on pak venku prohlásil, že si ševcovou vzal čert i s vojenským skladníkem.

Stejně jako v případě Herzlová a Jelínek se nevypátralo nic. Přesto zůstala spousta lidí přesvědčená o ševcově vině. Aspoň je to tak v novinách“.

„Viděl jste v obou případech něco společného vy? Vyjma budovy a toho ...“, hledal jsem nějaký společný výraz pro vztah Herzlové s Jelínkem a Helgerta se ševcovou, ale nic mne nenapadlo, „rozumíte“?

„Jo“, ušklíbl se a začal odpovídat na první část otázky, „viděl. Osmičky na konci letopočtu, muže a ženu v blízkém vztahu a skrytý, tichý odchod, řešící problémy oběma“.

Zatvářil jsem se nesouhlasně a Zach své vývody přerušil : „Co je špatně“?

„Jaké problémy by vyřešili Helgert a ševcová“?

„Třeba se bláznivě zamilovala a on taky“.

„A kde je psáno, že to tak bylo“?

„A kde je psáno, že ne? Protože pokud máš pravdu ty, měli ševce pověsit. Další logické vysvětlení není“. Přejel si dlaní tvář : „Nejvíc mě zarazilo vakuum, obestírající oba případy. Nikdo nic neviděl, neslyšel. Jeden den tu lidi byli, druhý ne. A potom nikdy ani stopa. Nic. Jako by zapadli do hluboké vody. Jakoby je něco pohltilo“. Sáhl po láhvi a tentokrát jsem nenamíтал, když ke mně zvedl oči.

Jestli jsem čekal na chvíli, kdy se už skutečnost nedala přehlédnout a vytvořila pravdivý obraz, byla tady.

„Za léta práce s archiváliemi a s knihami jsem si vypěstoval jistý „cit“, pokračoval Zach, „a ten teď přímo křičel, že je něco nezvratně špatně. Jenže jsem měl jen tyhle dva případy, které dělilo šedesát let. To bylo málo. I pro mne samotného.

Musel jsem se ale pohnout z místa. Najít ještě něco podobného. Chytil jsem se osmiček a šedesátky. Přeskočil jsem tedy spoustu času a otevřel rok 1818.

Hned 16. července mě udeřil do očí zápis o zběhnutí vojína Josefa Bednaříka. Žena nic, ale to neznamenal nic. O dopadení však taky nic, a to jsem prošel vojenské zápisy hluboko do zimy. Bednaříka by vrátili k odsouzení a potrestání sem. Ostatním pro výstrahu. Ale nevrátili. *Něco ho pohltilo*? řekl jsem si stále ještě nevěřičně“.

Zach zmlkl a tak jak byl plný energie a živý, když mluvil, tak teď se zapřel v křesle a odpočíval. Zato mně nervy přímo poskakovaly.

„Pane Zachu, to je všechno“?

„Kdepak, hochu“, ozval se unaveně Zach, „ještě něco mám. Je to sice kratší, ale důležité mnohem víc. Myslíš, že bys nám mohl nalít? Pijeme stejně po kalíškách, tak nebezpečí opilství nehrozí. Ale na vytvoření špičky, se kterou se bude všechno snášet líp, to stačí. Tak jen nalij“.

Když jsem vstal z křesla a naklonil se pro láhev, ucítil jsem stáložárná kamna vydechovat teplo, jaké žádná jiná kamna než na uhlí a na dřevo neumí. Vzpomněl jsem si na dětství, kdy jsem bydlel v bytě se starými Petrami a koupali se ve vodě ohřáté lázeňským kotlem : „Teplo z klasických kamen stejně nic nenahradí“.

„To máš pravdu“, přisvědčil Zach, „a když je den jako dneska, tak komín krásně ohřeje i ložnici. Nemusím ani topit. Když přijdou mrazy, tak samozřejmě zapnu kotel, ale tohle je lepší“.

„Rozvody vám dělal Choděra“?

Zach přikývl : „Kvůli malýmu je samej melouch. Možná, že ho ta jeho taky trošku prohání“.

„Až moc. Stavíme spolu buginu a pořád nemá čas“.

„To se ti stát nemůže“, pravil uklidněně Zach.

Loupl jsem po něm očima.

„Doba mezi jednotlivými případy mi připadala dlouhá“, začal zase Zach, „šedesát let je moc. Rozhodl jsem se čas zkrátit ještě na polovinu a pátrat i tam. Vyšlo mi bouřlivé léto roku 1968. A to už jsem tu školníkoval.“

Vzápětí mi změkla kolena. Patnáctého srpna odjížděl do Jugoslávie náš tehdejší ředitel. Takovej malej lysounek, dva roky před důchodem. S manželkou a dvěma vnoučaty. Už se nevrátili. Mysleli jsme si, že kvůli jednadvacátému a měli jim ty děti hrozně za zlé. Nejenže je vlastně ukradli vlastní dceři, oni prý o sobě nedali ani vědět. To bylo strašný“. Potřásl hlavou : „Bylo, ale oni zato nemohli. Patnáctého ráno jsme jeli na víkend k příbuzným na chatu na Šanci, to byl krásnej rybník. Šel jsem ještě do dílny pro punčošky do lamp na plyn a na schodech jsem potkal ředitele. Zlobil se, že si vzal od stolu v ředitelně špatné klíče a zapomněl tam vyměněné peníze. Tak prý až pojedou. Až mě mrazí, jak blízko jsem byl a co se s nimi asi stalo“.

Napil jsem se kávy. Skoro úplně vychladla. „Pane Zachu, pátral jste ještě?“

Promnul si kořen nosu, jakoby ho měl otačený od brýlí, které neměl : „Ještě ano. Rok 1908. Noviny z dubna vytiskly na inzertní stránce velkou reklamu na provedení malířských prací firmou Jůzl a Prokš. Jako doporučení firma uváděla získání zakázky města na vymalování školy v Leopoldovské ulici. Za Rakouska dnešní Jiráskova“, poznamenal, když viděl můj nechápavý pohled. „Na konci července zmizel Prokš a s ním i jejich služebná. Ten den byl v práci dlouho a ona mu nesla jídlo. Tohle manželka vypověděla na policii a stejně mluvila i s novináři. Potom jsem už nehledal nikdy“.

Nabídl mi cigaretu, zapálil si sám a pustil větrák. Pak se sehnul pod vrchní desku stolu a vynadal poměrně útlou složku.

„Co jsem zjistil, jsem oskenoval“. Položil na ni ruku : „Je to tady. Včetně velikosti Helgertových holínek“. Táhle si povzdychl : „Šest let jsem to nosil jen v sobě. Nezlob se. Je to obrovská úleva, nebýt sám“.

Otevřel jsem desky. Vybledlé fotografie z novin, články, reklama Jůzla a Prokše a oskenovaný zápis z denního hlášení o Bednaříkově dezerci.

Jenže vyjma Herzlové a Jelínka jsem obsah článků hádal. „Pane Zachu, vy umíte německy? A tohle je ještě k tomu ten ...“, ukázal jsem na zápis o Bednaříkovi a zaboha si nemohl vzpomnout.

„Kurant“? usmál se, „Bez němčiny bych byl vedle. Ale ani mě tak nedonutila historie jako Hitler“.

V první chvíli jsem překvapeně vzhlédl, ale on hned pokračoval : „Do školy jsem začal chodit v devětatřicátém a němčina mi šla. I když jsem se později styděl a byla mi hanba. Pak jsem se jen zdokonalil. Ale to už bylo dávno po válce“.

„Jste dobřej“, řekl jsem uznale. Pro mne byl kurant nečitelný a obtížná i slovenština.

„Ještě umím trochu anglicky a v ruštině spíš jen čtu“, pravil skromně.

„Páni“! vydechl jsem obdivně, „vy jste lingvista“.

„To určitě ne“, odmítl, ale bylo vidět, že jsem ho potěšil.

Podíval jsem se na stůl a rychle se vrátil zpátky k Helgertovi a spol.. Tak sem mám taky patřit? Protože je moje jméno v ředitelově kalendáři?

Jestli je ještě ředitelem Kristek, může hledat automechanika a někdo mu o mně řekl. Třeba si myslí, že by měl protekci. Nebo jsem tam z jiného důvodu. Třeba něco kvůli strýci.

Už dávno jsem si nemyslel, že je Zach blázen. Důkazy ležely přede mnou. Jenom jsem nevěděl, co si z toho vybrat. Bylo to příliš neskutečné. O mně ještě nemluvil, ale ani jsem ho teď neuháněl. Nejspíš jsem měl strach. Že jako ve všem bude mít pravdu i v tomhle. Že jeho důkazy všechny otázky a nejasnosti smetou. Jako zatím vždycky.

Zvedl jsem hlavu od složky a podíval se na něj. Jakoby mi četl myšlenky. Nebo jsem měl tuhle otázku v očích?

„Tak jo“, řekl unaveně a promnul si bradu. Nějakou dobu se neholil a šedivé strniště mu pod rukama praskalo.

„Jsem zpátky ve škole od pondělka minulého týdne“.

Skoro mě to nadzdvihlo.

„No ano, vím. Je to překvapující. Ale při odchodu do důchodu jsem se s Kristkem domluvil, že případně rád vypomůžu. Pořád řediteluje a teď mu školník dokonce chybí. Ten stávající dal výpověď. Hodnej kluk a asi jsem mu vytrhl trn z paty. Ještě o něm mluvit budu.

Zatím se topí a ve čtvrtek mě Kristek chytil kvůli kohoutu na radiátoru. Stavil jsem se jen pro brašnu s náradím a šel. Bylo to topení pod oknem za psacím stolem, tak řekl, že si zatím něco vyřídí a zmizel. Pokoušel jsem se povolit zarezlou záklopku a při tom se soustředil na psací stůl. Napadlo mě, jak tam má uklízeno, když mi pohled padl na kalendář. Byl přetočený na druhý květnový týden a skoro u každého dne už byla minimálně jedna poznámka. Ale mne zaujala jediná“.

Sáhl pod vrchní desku stolku, vytáhl propisovačku a blok a začal psát. Skončil, ještě jednou zápis zkontroloval a otočil ho ke mně : *Smejkal – 422683537, 422591322, pos. dek. - červenec, první – srpen.*

„To jsou moje čísla“! vyhrkl jsem ohromeně, „domů a do práce“!

Prisvědčil : „Netušil jsem, že máš telefon. Hledal jsem pod autoopravnami Mlčoch obě a až potom podle příjmení. Znamý?”

„Dělal jsem mu auto“, přiznal jsem nepřítomně, „to je ono“?

Zach přikývl.

„Není to málo? Na tak kategorický závěr? I při tom všem“? ukázal jsem na složku.

„Já vím. Je i není. Jak se to vezme“.

„Je to kvůli autu“.

„Není“, řekl s neotřesitelnou jistotou.

„Jak to tak víte“?

„Vím“.

„To přece nemůžete vědět“.

Pokrčil rameny : „Když myslíš“.

Nevím proč, ale strašně mě rozzuřilo : „Tak co ještě víte“?!

Chystal se stejně ostře odpovědět, ale pak rozpráhl ruce : „Tomáši, nehejkej“.

„Co to na mě valíte“?

„Jsem tam od pondělka minulého týdne a ...“.

„To se nebojíte“? vpadl jsem uštěpačně a cítil, jak mě zaplavuje vztek jako řeka.

„Ne, ještě ...“

„Jste dobře. Já bych se klepal jako sulc. Ale vás to vlastně nesežere, co“? zachechtal jsem se.

Prudce se předklonil : „Drž hubu“! zařval, „přišel jsi, abys slyšel, tak poslouchej. Pak si dělej, co chceš“!

Výbuch člověka, co za mnou přišel díky svému svědomí a co se doteď choval tak přátelsky, na mne zapůsobil jako skotský střík. Zavřel jsem oči a zvedl ruce na znamení vědomí si přepísknutí.

Vzápětí se ozval Zach : „Promiň, Tomáši. To jsem nechtěl“.

„Ne ne ne, pane Zachu. Vy promiňte. Moc se omlouvám. Ujely mi nervy. Nejsem vůbec tak klidnej, jak asi vypadám a tohle byl dost nešťastně uvolněnej přetlakověj ventil. Fakt promiňte“.

„Máme nervy na pochodu. A tys to dostal naráz. Tak se nediv“.

„Stejně“. Mávl jsem rukou, že i tak je takovýhle chování nepřípustný. „Tak teď už v klidu“, pomyslel jsem si. „Pane Zachu, proč myslíte, že ten zápis nemá s autem nic“?

Odpověděl hned. Ten dávno věděl a nepřemýšlel až teď. Ten už přemýšlel jindy : „Nevím nic o tom, že by se na starý kolena dal Kristek na motosport. A svoje vlastní by snad neplánoval do opravy na léto. V létě se každěj snaží jezdit. Tak proč tohle. Leda by měl technickou. Ale nevolal tě nikdy a normálně ji má v dubnu. A ty dekády. Co má soukromá oprava auta společnýho s dekádam?“

„Třeba podle toho, kdy bude auto nepojízdný, plánuje jiný věci“.

„Možná“, pokrčil Zach nepřítomně rameny a viděl jsem, že myslí na něco jiného.

X

„Pane Zachu“, vyrušil jsem ho ze zamyšlení, „uvidíme, až zavolá Kristek. Ale mám jinou věc. Mizí tu lidi. Každých třicet let. Řekl jste : *Jakoby je něco pohltilo*. Co je to? Co se to tam děje“?

Zvedl se a šel se podívat do kamen : „Nevím. Nevím ani, co chce Kristek.“

Dřevo se už rozpadlo a vytvořilo rudé žároviště. Přiložil tři buková polena a přivřel ohni tah. Vyskakující plamínky se místo skotačení začaly líně převalovat. Stejně jako minule je chvíli pozoroval a šel se posadit.

Podíval se na mne : „Tahle otázka mne budí a nedává mi spát. Obvinil jsem Kristka ze spolčení se s tímhle“, ukázal na otevřenou složku, „ale ani on nežije dvěstě let. Když zemřel Helgert, měl ještě hodně dlouho čas. Má jen epizodní roli“.

„Pořád říkáte, že zemřeli. Ale oni se vlastně jenom ztratili“.

„Ztratili nebo zemřeli. Chtěl by ses takhle ztratit“?

„Ne“.

„Tak vidíš. Dvěstě let nežije nic. Ale může být něco dvěstě let staré. Třeba sekta. Sekta, provádějící rituální vraždy jednou za třicet let. V budově školy a předtím v kasárnách. To je šílená a scestná myšlenka. Ale na světě stejně šílené věci jsou“.

Sáhl po cigaretách a nalil. Vypili jsme a postavili skleničky. Zhluboka se nadechl a vydechl, potáhl z cigarety a vyfoukl kouř k větráku. Ani jsem teď nemukal.

„Moc toho od tebe neslyším“, podotkl.

„Poslouchám“.

„Jsem někde špatně“?

„Nemyslím“.

„Dobře. Dostali jsme se k tomu kontroverznějšímu a tou je výpověď mladého školníka. Proč si myslíš, že je taková, nechám na tobě. Ale pak bychom měli dát hlavy dohromady. Nato jeden rozum nestačí“.

„Tak jo. Tak poslouchám“, pravil jsem znovu a byl napnutý jako rybářský vlasec při záběru.

„Nějaký rok jsem přesluhoval, ale v listopadu jsem šel“, začal Zach. „Čtrnáct dní předtím tady se mnou byl nový školník. Mladej, fajn chlap s manželkou a třema dětma. Nějakej Jarda.

Při odchodu jsem mu řekl, že rád vypomůžu a řekl mu i o dohodě s Kristkem. Potěšilo ho to. Dal jsem mu číslo na mobil a rozloučili jsme se“.

Bez ptaní jsem se nahnul a odšrouboval uzávěr. Při nalívání jsem si říkal, jestli tu Zachovu špičku už nemáme vybranou. Pak jsem se v duchu zachechtal. Až skončíme, budeme jak broučci.

Mávli jsme skleničkami na sebe, protože s malýma se neřuká a vypili. Cítil jsem kalvádos, jak si propaluje cestu a hřeje. Hrál tak skutečně, jako neskutečně vypadal svět otevíraný přede mnou.

Když jsem postavil skleničku zpátky, Zach už zase mluvil : „ ... nic nechtěl, až před třemi nedělemi přišel, že chce skončit. Jestli bych nezaskočil. S Kristkem už mluvil. Překvapil mne, ale prý se mu naskytla možnost vrátit se. Alespoň tchýně pomůže manželce s dětma. Tři jsou prý teď na ni moc, protože ta půlroční teď pořád jenom brečí. Přitom ale vždycky říkal, jak je rád, že se právě tchýně zbavil.

Zaváhal jsem. Přišlo to náhle a je právě další zlý rok. Ale pak jsem kývl. Možná právě proto a určitě taky, že rozvod vody byla poslední velká práce při rekonstrukci chalupy a měl jsem volno. Očividně mu odlehlo a s úlevou se zeptal, jestli bych mohl už příští týden. Když jsem, ještě víc překvapený, přisvědčil, začal se s díky loučit a byl teď jako vyměněný.

Zamyšlený jsem ho vyprovázel a přemítal, že spát tam už přece nebudu a přes den je ve škole pořád živo, když mě vytrhl : * ... od večera brečí a brečí, vůbec se nevyspíme. Ani ty starší. Přitom jí není nic. Doktor byl u nás už dvakrát. Potom začala vyšilovat manželka a pořád jen pryč. Já bych nešel, ale doma je teď horor*. Zatvářil se otráveně, ale vzápětí se zase rozveselil : *Hlavně, že můžete. Když vás zlanám, tak mi Kristek dohodu podepíše třeba zítra. Kdybych dál normální výpověď, tak se snad zblázním*.

Loučil se z veselou, pořád mě bral za ruku a potřásal mi s ní. Že jsem jeho zachránce. Konečně jsem za ním zamkl a ztěžka dosedl na naštipaná polena. A místo ruky se mi roztrásly nohy ...“.

Vůbec jsem nevěděl, co si z toho vybrat a pořád jsem čekal, jestli bude Zach pokračovat. Jenže ten už asi skončil a díval se teď na mě.

„A dál“? ozval jsem se.

„Dál nic“, pravil Zach a pořád se na mě díval.

Ošil jsem se : „Uniklo mi něco“?

„Tomáši, věříš na poltergeisty“? odpověděl otázkou.

Ztuhl jsem a znovu vypluly pochyby o jeho duševním zdraví. Vzápětí jsem je vztekle odmávl. Nebyl o nic větší blázen než já či kdokoliv jiný.

„Jsem věřící ateista. Proč“? Ale už mi to začalo docházet. Do prdele. To nemůže myslet vážně.

„Protože pak mi možná budeš umět vysvětlit, proč malá pořád brečela a máma chtěla mermomocí pryč. Já bych jeden nápad měl.

„Do toho“.

„Vrátím se k sektářství. Ano“?

„Jistě“.

„Pomocí historie jsem dokázal, že v budově školy funguje něco jako sekta. Je odpovědná za mizení lidí. A to jednou za třicet let. Zřejmě je rituálně zabíjí ve jménu nějakého kultu.

Ke ztracení lidí a budu tvrdit, že i k jejich vraždám, zatím došlo vždy v době od poloviny července do poloviny srpna. Jindy nikdy. Souhlasí“?

Přikývl jsem a už věděl, kam Zach míří.

„Dnešním členem je nejspíš i ředitel Kristek. Ale to teď důležité není. Sekta se schází na tajném místě, to neznám, i když mám školu přečtenou do hřebíku. Ale mohu se mýlit. Má tajné obřady, ty samozřejmě neznám vůbec. A má kult zbožňování. A ten možná trochu znám. Je to ten poltergeist“.

Domluvil a díval se na mě. Až velmi klidně. Určitě se bál, že tohle bez emocí neskousnu. Vyčítal jsem, že je napnutý jako luk.

„Tak naše škola je upír“, vydechl jsem nevěřicně, i když jsem něco podobného čekal,

„I tak se to dá říct“, přisvědčil Zach.

„Říkáte to tak klidně“, podíval jsem se na něj a skoro mu to měl za zlý.

„Je to mizérie“, přiznal, „nato se zvyknout nedá. Ale jinou možnost nevidím. Takhle to prostě je.

Skutečnost není jen sekta ve škole. Sekta zřejmě dokonce slouží určitému, nepojmenovatelnému zlu. To se probouzí, roste a sílí a je na vrcholu vždy jednou za třicet let. Takoví Kristkové mu slouží.

Ta malá vycítila, že roste a na vrcholu bude v létě. A brečela a brečela a neklid a strach přenesla i na mámu. Malé děti vnímají a cítí úplně jinak.

A tohle je největší bláznovina zbláznivšího se školníka. Teprve tímhle jsem opravdovskéj cvok“.

„Pane Zachu“, pravil jsem pomalu, „je to na mne nějak hopem. Vždycky, když řeknete něco novýho, jakoby do mě najela lokomotiva“.

Přikývl, nahnul se pro láhev a odšrouboval ji. Sice se nám chtělo čím dál míň se s víčkem šroubovat zpátky, ale za chvíli by tu bylo jako v palírně.

Nahnul láhev a zbytek kalvádosu vytvořil u dna trojúhelník. Naposled nám nalil, prázdnou ji zašrouboval a postavil na stůl.

„Už ji mám“, přiznal, „ale hlava myslí“.

„Co teď bude“?

„Teď“? odpověděl měkce Zach, „teď se v létě vyhneš škole radši obloukem“.

„A dál“?

„A sakra. Ty tam chceš lízt? Moje chyba. Neměli jsme pít“.

„Ale pane Zachu. Lízt, nebo nelízt. Ptám se, co dál. Jen tak to přece přejít nejde“.

Neodpověděl a seděl.

„Nebo to nechcete přejít“?

„Co ty víš“? pravil zahořkle. Najednou jsem ucítil jeho doutnající vztek. „Já“? zeptal se náhle jakoby sám sebe, „já nevím. A teď nic nevyřeším. Teď půjdeme spát“, zvedl se rozhodně, „m y starší lidi už tak velkou potřebu spánku nemáme, ale zase se rychlejc unavíme“.

„Tak fajn, teď jste mi to celý objasnil“.

Zvedl oči : „Zítřka večer bych se zastavil. Budeš doma“?

„Budu“.

Vyšli jsme z pracovny na chodbu a třepla mnou zima. Zapnul jsem bundu a ruce strčil do kaps.

„Ještě dvě otázky, pane Zachu“.

„Není to na dlouho“?

Zavrtěl jsem hlavou : „Když jsem zvonil, byla všude tma“.

Zatvářil se zmateně, ale pak mu to došlo : „Četl jsem si nahoře v podkroví. Má okno na druhou stranu“.

„A druhou. Včera jste stál před dveřma potmě“.

Usmál se : „Zhaslo světlo a zbytečně jsem nerozsvěcel. Byl jsem za tebou už v sobotu a v pondělí“.

Usmál jsem se taky : „Chyběl vám jen žlutý špendlík v klopě“.

Navzdory všemu, a možná právě proto se rozesmál a já se přidal. V tu chvíli byla škola, i s probouzejícím se zlem, daleko.

XI

V zámku zarachotil klíč a bylo slyšet vzdalující se kroky. Pak tabulka nahoře ve dveřích potměněla a v nočním tichu slabě bouchly dveře. Zach se zřejmě rozhodl strávit zbývající čas před spaním ve vytopeném přízemí.

S myšlenkou na vyhřátou pracovnu mnou znovu třepla zima. Vlahý jarní večer se změnil ve studenou noc a bílý kruh okolo měsíce varoval, že teplota může klenout až k bodu mrazu. Z druhé strany silnice se sem tlačily kotouče mlhy z koryta, tady už dávno zregulovaného, Hamerského potoka. Mísily se s tou daleko větší a hustší, padající z nebe. Tenhle ve městě jediný přítok říčky Klučiny se na konci ulice nořil do podzemního tunelu a nebe zase uviděl až pár desítek metrů před ústím.

Ponurou atmosféru dotvářely lampy starého osvětlení, teď v mlze beznadějně utopené i se svým „žluklým“ světlem.

Zapnul jsem bundu ke krku a vyrazil.

Teprve teď se ve mně začalo všechno rozkládat. Neměl jsem se jak odreagovat a docházela mi nestvůrnost řečeného, o němž jsem dosud jenom četl v několika fantaskních paperbackových sešitech, zanechaných na zadním sedadle opravovaného auta.

Vlastně ne, před lety jsem četl knihu Tichá hrůza. Byla útlá, skládala se jen asi z třiceti povídek. Žádná krev ani se hrdinové nebrodili po kolena v kostech. V nich něco děsivého kdesi vzdáleně plulo, připraveno v dané chvíli nemilosrdně udeřit a táhle hrůza byla až hmatatelná. Stejná mne teď celého prostoupila a byla tak ledově studená, až mrazila v kostech a já se roztrásl zimou. Pokoušel jsem se uvědomit si, že pokud měl Zach pravdu, věci a děje smyšlené a morbidní tu dostaly reálnou podobu a jsou faktem. Moc mi to nešlo, jako každý jsem měl hranici mezi fikcí a skutečností někde úplně jinde.

Hlavu jsem schoval hlouběji mezi ramena a neustále teď zrychloval. Abych byl co nejdřív z tohoto odlehlého místa takřka uprostřed města. Zahnul jsem okolo domu, stojícího na rohu obytného bloku na konci ulice navazující na ulici Nad Stavidlem a octl se v jiném světě.

Po osvětleném průtahu dojížděla na červenou na křižovatku auta, noční trolejbusový vůz a po chodnicích spěchali pozdní chodci. Před vchod do městského divadla vycházeli lidé jdoucí z večerního představení.

Samovolně jsem zpomalil a narovnal se. Teprve teď jsem si uvědomil, jak jsem byl předtím přikrčený.

Člověk je tvor denní, tma znamená nebezpečí. Člověk je také tvor společenský a já bych v té chvíli objal i po protějším chodníku se kamsi ubírajícího umolousaného opilce. Bylo to tak úlevné, že jsem skoro až zasténal.

Obraz a zvuky pulsujícího života mě vrátily do reality. Netvořili ji jen mrtví vojáci, malíř a učitelka, ale i svět s námi všemi živými. Normální skutečnost, připadající mi ještě před chvílí snová, nezmizela a zatlačila celý zážitek se starým historikem do pozadí.

Ve světle výbojek a ruchu ulice už mnohé z řečeného tak hrůzně nevypadalo a s mizejícím pocitem rozklepanosti se dostavily pochyby. Vzápětí jsem uslyšel Zacha s jeho trpkým úsměvem : „Jestli si myslíš, že budeš mít v otázce mého bláznovství jasno, tak ne“, a , „nevěřila by mi vlastní dcera“.

Překvapilo mě, jak brzy pochybnosti přišly a zastyděl jsem se. Jak hrozně se rozum vzpírá vzít na vědomí fakta, co jsem se dozvěděl. V zamyšlení jsem došel na zastávku městské dopravy. Takhle pozdě jsem tomu už nevěřil, ale autobus ještě jel.

Dlouho jsem sám nezůstal, vzápětí dorazila rozjařená skupinka a začala se halasně bavit. Poslouchal jsem a byl vděčný za jejich přítomnost, umožňující mi nezaobírat se vlastními myšlenkami.

Ze zatáčky se vyhoupla světla autobusu. Už jsem vytahoval peněženku s jízdenkami, když jsem ji zase zastrčil a zamířil k městu. Společnost ztichla a překvapeně se po mně podívala. Ale já byl tím náhlým rozhodnutím překvapený víc než ona.

XII

Stál jsem na chodníku u okraje trávníku se záhony a pozoroval ji. Dětila nás vozovka a druhý chodník Jiráskovy, za Rakouska a třetí říše, Leopoldovské ulice. Vypadala normálně, ničím zvláštní mi nepřipadala. Ostatně jako celé ty roky předtím, včetně doby, kdy jsem ji navštěvoval coby žák.

Ovšem tehdy jsem ještě nevěděl a teď ano. Přesto jsem na ní neviděl nepřátelského nic. Znal jsem ji stejně dobře jako rodný dům v Klášterní ulici. Vlastně ne. Nikdy jsem tam nebyl ve sklepech a na půdě. Ale Zach jistě tolikrát, že by to nespočítal.

Vzpomněl jsem si na jeden z rozhovorů se starším bratrem. Starší bratři ví vždycky všechno líp a my mladší k nim smíme jen obdivně vzhlízet.

Ale tohle se stalo v době, kdy už byl věkový rozdíl smazán. Tehdy třetím rokem studoval pedagogickou fakultu a rozčiloval se nad úroveň strašidelné literatury : „Když tam nejsou utržené ruce a nohy, nebo šílenec, sekající kolem sebe mačetou, je to blbost. Potoky krve ... Poea, nebo Lowcrafta neviděli ani z rychlíku“.

„Jistě“, souhlasil jsem, „ale nezapomeň, milý bratře, že za totality byla u nás nejkrvavější četbou Čachtická paní. Mnozí jsou vyhladovělí. Ale máš pravdu, tichá hrůza je daleko lepší“, a její mistr Hitchcock by se mnou určitě souhlasil.

V té chvíli vyplul měsíc z kouřové clony, zalil okna všech domů naproti svou studenou září a ta se začala stříbrně zrcadlit. Ale škola jakoby ji pohltila a pak se jí rozhlédla. Ten pocit byl tak intenzivní, že jsem ustoupil do stínu na trávník za sochu bradatého starce s berlou, představujícího Zimu mezi sochami Čtvera ročních období.

Když jsem vyhlédl ze svého úkrytu, blýskala se už okna školy jako všude jinde.

Vyšel jsem ven a naposled si budovu prohlédl. Pak jsem zamířil ke stanovišti taxíků, dohadujíc se sám se sebou, jestli se mi to jen zdálo, nebo ne.

Doma jsem roztočil kohouty sprchy naplno, ale tentokrát voda neodplavila nic. Lehl jsem si na záda a zavřel oči. Myšlenky se tak rychle střídaly, že než jsem stačil zachytit první, vynořila se druhá, třetí ... Zkusil jsem ovečky, ale nebyly platné nic.

Jedna neodbytná myšlenka ale zůstávala. Strach. Strach těch, o kterých Zach mluvil a strach i můj z toho, jak málo stačilo a nejspíš jsem se octl na jejich místě.

XIII

Před půl šestou jsem vylezl z postele a zase si stoupl pod tentokrát chladnou sprchu. Alespoň na chvíli zahlala nevyspalost a únavu. Už u Zacha jsem věděl, že neusnu a skutečnost mi to potvrdila.

Až ve tři ráno, kdy jsem z nouze spolkl dva prášky proti bolesti, se spánku podařilo zvítězit nad utlumenými nervy. Ale bylo ho málo a nestál za nic.

„Kam civíš“? zeptal se Ondra, chytil mě svými svěráky a postavil stranou. Protáhl se kolem a zmizel v koupelně.

„Jaká byla“? světácky se uculil Vopálenský, o němž všichni věděli, a on to sám přiznával, že je pod pantoflem.

„Drahá“, zašklebil jsem se, „na tu by ti manželka nedala“.

Vopálenský se vesele zašklebil taky : „Holeček ti sehnal motor, jo“?

„Jo“.

„Za kolik“?

„Že to tebe zajímá“, pravil jsem tomu podpantoflákovi s despektem.

„Abyste na něj měli“.

Poklepal jsem mu přezíravě na rameno a zároveň si uvědomil, že jsem se včera odpoledne s Holečkem domluvil, že ho dneska odvezu. Takže po práci do dílny a večer Zach. Vyspím se pak. Jsem mladý, jsem bývalý sportovec a něco vydržím.

„Kdy to spustíte na vodu“? vytrhl mě Vopálenský se zamyšlení, „ted', když už máte to hlavní. V létě“?

„V příštím“, zklamal jsem ho, „to víš, prachy a čas. Oboje Choděra nemá a třetí je furt v luftě. Sám zázraky nestvořím. To máš jako ...“, dveřmi jsem na chodbě uviděl Mlčocha a vystartoval, „Arnošte“!

Zastavil se a strčil na šatnu hlavu : „Co“?

Dorazil jsem ke dveřím : „Máš chvíli“?

Dopoledne se neuvěřitelně táhlo. Ráno to ještě šlo, ale když jsem vybral zásobu nastřádanou krátkým spánkem, chtělo se mi spát a hlava tělo nepodržela. Byla unavená ještě víc a ted' se v ní nehonilo nic jiného, než co ji do tohohle stavu dostalo.

„Hele, co je“? chytil mě po svačině Ondra.

„Beru. Jsem fakt ztahanej a to ještě musím k Holečkovi. Máš to u mne. Dík“.

„Nic“, ohradil jsem se.

„To vidím“, posměšně se ušklíbl, „už od rána“.

„Jsem utahanej“.

„Hm“, protáhl a já se něj útrpně podíval, „ale tohle není od ženský“, prohlásil s jistotou klučnovského lva salónů, „vypadáš spíš, jakoby tě někdo honil. Ale nedohonil“, dodal.

Otráveně jsem se na něj podíval : „Už jsi skončil“? odstrčil ho a zamířil do dílny.

Zatvářil se smířlivě : „Jestli chceš, já ty brzdy dodělám“

Překvapeně jsem se zastavil : „Za co“?

„Za toho cholerika tehdy“, a já se navzdory okolnostem dal do smíchu. Při vzpomínce na hysterického majitele opravovaného auta, co ho už svými prackami svíral pod krkem. Zachránil jsem je tehdy oba, chlapa před zardoušením a jeho před kriminálem.

„Jsi na tahu“, pokynul mi a odklátil se do dílny.

Zaklepal jsem a po vyzvání vešel. Mlčoch, s brýlemi na špičce nosu, seděl za stolem a probíral reklamní letáky : „To jsi ty? Někam jsem strčil reklamu na bazény a nemůžu ji najít“.

„To není ona“, ukázal jsem na před ním ležící leták s opálenou blondýnkou v minisukni.

Podíval se na stůl, jakoby se chtěl ujistit a pak na mě : „Co potřebuješ“?

„Šéfe, dáš mi volno“?

„Kdy“?

„Ted'“.

Sundal si brýle : „Ale to Iveco je potřeba dodělat“.

„Já vím. Ondra to vezme“.

„Už jsi s ním mluvil? Víš, že je schopnej dát po hubě i mně“.

Zasmál jsem se : „To těžko, ale mluvil“.

„Stalo se něco“?

Zavrtěl jsem hlavou : „Jsem strašně utahanej“.

„Tos nevěděl ráno“?

„Myslel jsem, že přežiju“.

„Tohle bych vůbec neměl slyšet. Nechlastej“, zatvářil se mentorsky, „máš hodiny“?

„U tebe? Mrak“.

„Jak's to myslel“?

„Nerad proplácíš“.

„Stěžuješ si“?

„Ne. Arnošte“, ošil jsem se, „na odpoledne jsem chtěl Multikáru. Na ten motor“.

„Už nechceš“?

„Ne. Vlastně jo, ale jestli bych mohl už ted'“ .

Přikývl : „Ale do dvanácti budeš zpátky.“

„Neleze na tebe něco“? zeptal se znepokojeně, když jsem klíče vracel, „vypadáš příšerně“.

„Ale ne. Jen na oči nevidím“.

Pochybovačně zakroutil hlavou a propustil mě.

Při pohledu do zrcadla doma v předsíni jsem došel ke stejnému závěru jako Mlčoch. Asi jsem to s mládím a bývalým sportovcem přehnal. Daleko nejspíš to však byla nabouraná psýcha.

A pak jsem upadl do postele a mohl mě čtyři hodiny krást Kristek i s celou družinou.

Po probuzení jsem se v první chvíli nemohl zorientovat. Hlava ztěžklá dlouhým odpoledním spánkem nebyla schopná rozeznat ráno, či večer. S úlekem jsem se chystal z postele vylézt, nebyl jsem zvyklý odpoledne spát a napevno jsem počítal se zaspáním, ale potom se s úlevou zvrátil zpátky. Vzápětí mi všechno došlo a úleva zmizela.

Výhodou oken na západ je sluneční teplo po celý rok, nevýhodou v létě tepla moc a stažené žaluzie. Začátkem května vedro nebývá a sluníčko svítilo přiotevřeným oknem.

Podle místa rozhraní světla a stínu na koberci jsem poznal, že mám do Zachova příchodu dost času.

Jak se asi cítil ve škole sám, v noci a hlavně o prázdninách? To muselo být hrozný.

Vstal jsem a obligátně zamířil do koupelny. Ještě ze mě kapala voda, když jsem na pánev hodil dva chleby, potom topinky očesnekoval a část omastku slil. Na zbytku jsem umíchal čtyři vajíčka a bohatě je navrstvil na topinky.

Měl jsem nehorázný hlad, neobědval jsem a svačina nestála za nic. Byl jsem příliš utahaný. S chutí jsem se navečeřel, zapnul konvici a ustlal. Zalil jsem kávu, opláchl nádobí, a když jsem ji nesl na stůl, sluníčko se spodním okrajem dotýkalo obzoru. Vyndal jsem cigarety a zapálil si.

Myslel jsem na Zacha, na to co řekl i ještě neřekl, na školu. I na to, co se mi u ní včera v noci stalo, nebo se zdálo stát.

Pak zadrnčel zvonek a šel jsem otevřít. Dneska jsem překvapený nebyl, zopakoval, že návštěvy se zouvají, jen když prší, usadil ho a šel zapnout konvici na další kávu. Když jsem šálek a skleničku nesl na stůl, všiml jsem si, že sluneční kotouč zapadá a začíná se šírat.

XIV

Sáhl do kapsy, vytáhl telefon a položil ho na stůl : „Šikovní mašinka“, prohodil, „už jsem ho mohl dávno mít“.

Udiveně jsem nadzdvihl obočí.

„Nemám ho dlouho“, vysvětloval, „když jsem šel znovu do školy, koupila mi ho dcera“.

Usadil jsem se naproti : „Je prima jak kdy. Zase vás vždycky seženou“.

„Tebe“, opáčil „mě už nikdo shánět nebude“.

„Uvidíte“, řekl jsem tak, že se udiveně zeptal, „a kdo“?

„Třeba dcera, jestli vám nedošlo povídlí“, zasmál jsem se, ale potom zvažněl, „nebo někdo jiný“.

Udělal : „Uhm“, a dal si ho zpátky. „Jakou's měl noc“?

Mávl jsem rukou : „Mizernou“, a vyličil mu zbytek včerejška i dnešní den do chvíle, kdy přišel. Jenom zážitek se školou jsem vynechal.

„Vyspal ses“?

„Do růžova“, prohlásil jsem, „chci se zeptat na pár věcí, ale předtím ještě něco mám“.

„A opravdu se ti zdálo, jakoby se rozhlídla? Jako živá“?

Prisvědčil jsem.

„To snad ne“, poznamenal věcně, „Tomáši, neblbni“.

„Asi jsem byl přetaženej“.

Pokrčil rameny : „Asi. Copak já si pamatuju, jestli jsem před třiceti lety něco podobného neviděl“?

„Nebylo by lepší chovat se, jakoby se mi to nezdálo“?

Sepnul ruce : „Ježíši Nepřisuzuj tomu baráku lidský vlastnosti. Tohle bych neustál a utekl hned“.

„Tak utečte. Proč jste se tam vlastně vracel“?

Celý se jakoby nahnul : „Protože chci vědět“. Oči mu teď až chorobně svítily.

„Těbůh“! pomyslel jsem si a břicho mi zledovatělo.

Vzápětí vyhasl a byl to zase ten starý Zach. Ale něco se změnilo.

Potom spustil : „Během dlouhých let, kdy jsem se nemohl o tuhle hrůzu podělit, jsem si vypěstoval posedlost. Dcera má samozřejmě svůj život a svou rodinu. A já měl historii. Postupně ji celou vytěsnilo vědomí, že vím. Tak chci vědět všechno“.

Měl jsem teď na patře jako na Sahaře a potřeboval se napít. Omluvil jsem se, nechal ho tam sedět a šel do kuchyně. Vyndal jsem dvě sklenice a nechal odpustit vodu. Pak jsem je naplnil, jednu vzal a začal pít.

Díval jsem se na dveře vestavěné policové skříně, předstírající, že je spíž. Když jsem odložil sklenici, otevřel jsem je a sedl si na bobek. Vytáhl jsem od předvčerejška rozpitou láhev rumu, odšrouboval zátku a napil se přímo z ní. Pak jsem zavřel ji i spíž, dopil vodu, natočil si novou a sklenice odnesl na stůl.

Postavil jsem je a podíval se na Zacha : „Takže blázen jste“.

Ušklíbl se : „Svým způsobem“.

Slunce už zapadlo docela a nad obzor teď vystupoval jen jasný pás světla. Lesy potemněly, stromy se slily v jednolitou šed', splývající s jeho linkou a zvenku se tlačil vlhký chlad, vonící příslibem budoucího léta.

Vlastně bylo úplně fuk, že je tu nějaký Klučnov s hororovou školou, nevinnými oběťmi a s posedlým školníkem. Jaro střídalo léto, pak přišly podzim, zima a zase znovu. Tyhle starosti se proti tomuhle jevily úplně mizivé. Jevily a jistěže i byly, já jsem to chápal, ale neztotožňoval se s tím, protože šlo o mne.

„Mám rozsvítit“?

„Mohl bys zase jenom to akvárium“? požádal, „jestli se tu teda se mnou nebudeš bát“.

„Vás bych přepral“, řekl jsem vážně, zapnul zářivku a posadil se.

Rozesmál se : „To rozhodně“. Znovu se ušklíbl : „Normální nejsem, ale blázen taky ne. I když jsem včera večer říkal, že to dnes nebudeš vědět už vůbec, tak si myslím, že mi věříš“.

„Ale jistě“ .

„Tak mi prosím tě nalij ten rum, co z tebe táhne“.

Zatvářil jsem se zaskočeně : „Podšprajcoval jsem si nohy. Nemáte mě lekat“.

„Dělal jsem si legraci“.

„Nevypadal jste nato“.

„Ne“, řekl zamyšleně. Pak mu oči zjasněly : „Tobě jsem vlastně přišel jenom zopakovat : Drž se dál. Teď víš proč“.

„A vy“?

„V červnu končím a pak se zavřu sem“.

„A dál“?

Skoro se na mě utrl : „Co dál“?

„Jestli jsem tím *vyvoleným* jenom já a zmizím-li, pak nic? A ona? A duch? Jsou opravdu tak hloupí a mají jenom jeden scénář? A za dalších třicet let mi bude šestapadesát. To už mě asi nikdo lákat nebude, ale rád si to zopáknu. Samozřejmě nemyslím lízt tam. Jen chodit kolem a dumat, co se asi děje vevnitř“.

„Copak ses tak rozpovídal“, pravil udiveně Zach.

„Jenom bych chtěl vědět, co máte za lubem“.

„Za lubem“? skoro se naštvál Zach, „to si mám jako pozvat kamarády s klackama? Na upíra do školy? Abysme tam všichni zařvali“?

Mlčel jsem.

Zach se teď odmlčel taky a seděli jsme potichu. Pak jsem se zeptal, jestli si v dnešním chladném večeru dá grog. Že já si dám. Ale jestli chce rum syrovej, naliju mu syrovej. Chvilku váhal a pak taky zvolil grog.

XV

„Cos vlastně dělal? Takovejch let ...“, zakroutil hlavou a lovil kolečko citrónu, pak ho zuby roztrhl, dužninu snědl a pásek slupky položil na talířek, „teda jestli nevyzvídam“.

„Ale ne“.

„Myslel jsem, že u chemie zůstaneš“.

Rozpačitě jsem pokýval hlavou : „Já taky. Jenže na střední mě nevzali a pak brali jen na mechanizátora. Na vojně jsem šel dílen, udělal si trojku a v civilu už u aut zůstal“.

„Škoda“.

„Nelituju. Práce mě baví, obstojně žíví a v Klučnově je mi dobře. Alespoň bylo“, ušklíbl jsem se, „a s chemickou ...“.

A začali jsme si normálně povídat a já byl přes to všechno rád, že jsem ho potkal. Protože jsem už tenkrát vycítil, že je to prima chlap.

Vypili jsme další grog, potom si dali kafe a ještě jeden grog. Před půl dvanácté se začal loučit a vstal. Stali jsme u venkovních dveří, popřál mi dobrou noc a chystal se vypadnout, když jsem mu zase položil ruku na ruku na klíce : „Vy tam jdete“.

„Jak tě to napadlo“?

„Jdete“?

Mlčel.

„Jdu s vámi“, vysvětlil jsem si mlčení jako souhlas. Rychle jsem se obul, navlíkl do bundy a z botníku sebral kšiltovku.

Čekal, ruku stále na klíce : „Tomáši, tohle není tvoje válka“.

Neodpověděl jsem.

„Slyšíš“?

„Jistě. Ale co vlastně tam“?

„Přece ta malá pořad brečela. Něco se změnilo. Třeba poznám co“.

„Od večera brečí a brečí ...“, vzpomněl jsem si na slova školníka Jarde, „ten Jarde říkal, že brečí od večera“.

„Vždyť jo“, ukázal Zach na hodinky a na okno pokoje, vykukující za otevřenými dveřmi.

XVI

Starodávné vstupní dveře hlasitě zaskřípěly. „Sakra“! sykl tiše, víc neotvíral, protáhl se úzkou škvírou a já za ním. Ulice zela prázdnotou, ale skřípot se, s ozvěnou, rozběhl po rozlehlé vstupní hale, po kamenném schodišti a nad ním na širokou chodbu s dveřmi do sborovny a do ředitelny.

Chvilku jsme stáli a poslouchali ticho. I když jsme věděli, že v opuštěné škole není nikdo.

„Sakra“, zopakoval a zamkl, „zatracenej Jarda“. Jako u něj doma pronikal tabulkami skla nahore ve dveřích dovnitř žlutobílý svit výbojek veřejného osvětlení. Přes celou šířku vstupní chodby stála tři metry před námi zateplovací přepážka s velkými lítačkami a po stranách chodby vedly dveře do šaten.

Nebyl jsem tu jedenáct let, ale všechno mi připadalo důvěrně známé, ve tmě však zároveň cizí a díky skutečnosti strnule hrozící.

Pohnul se k lítačkám, když jsem ho ještě chytil za ruku : „Pane Zachu, a když tu změn u poznáte“?

„Potom rychle zmizíme a vrátím se tam za světla. Abych zkoumal záhady o půlnoci, takovej frajer nejsem“. Zkoumavě se na mne podíval, ale já jen zakroutil hlavou. Otočil se zpátky k lítačkám, ale přes rameno ještě dodal : „Prostě budeme jen tak chodit“.

Prošli jsme lítačky a ocitli se ve vstupní hale. Ústily sem dveře, ze sklepa, ze školníkovy bytu a vlevo a vpravo východy ze šaten. Naproti začínalo schodiště.

Dopadalo sem světlo ze dvou velkých oken nad ním. Ale bylo tak slabé, že ve vzdálenějších koutech ležela neproniknutelná tma. Okna totiž vedla do dvora, kde světlejší byl jenom pruh oblohy, dnes v noci temný a bez měsíce.

Vůbec jsem si nedokázal představit, jak se tu sám vydávám na bludnou pouť po chodbách, abych vycítil rostoucí zlo. Měl bych tu strach normálně, natož, když jsem věděl, jaké nebezpečí se skrývá v zdejších zdech.

Přešli jsme halu a začali stoupat. Na krátkém mezipatře s okny se schodiště lomilo směrem zpátky a sborovna i ředitelna tedy byly nad vchodem a s okny do ulice.

Zastavili jsme se a znovu poslouchali. Podíval jsem se ven, ale dnešní noc byla opravdu temná. Dvůr školy i dvory ostatních domů s ní uzavřených do jednoho bloku pluly ve tmě.

Smysly jsem měl napnuté jako struny na kytarě a Zachův klid mi připadal až nevhodný. „On se snad vůbec nebojí“, říkal jsem si skoro vyděšeně. Položil jsem mu na rameno ruku : „Ale třídy jsou přece zamčené“.

„Tam nepůjdeme“.

Vyšli jsme schody k ředitelně a stáli v srdci budovy. Z rozšířené hlavní chodby, před sborovnou a ředitelnou, vedly schody dál do druhého patra. Byly zrcadlově stejné jako druhé, spojující na druhé straně dlouhých chodeb patro druhé zase s prvním a sbíhajícími ještě k tělocvičnám.

Vlevo jsme viděli obrysy krátkého schodiště k lítačkám, oddělujícím samostatné křídlo se třídami do páté a v přízemí s jídelnou a dužinou. Jejich skleněné výplně vystupovaly ze tmy jako hranaté oči. Hned za nimi se totiž nacházelo okno do dvora.

Ukázal k hlavnímu schodišti : „Projedme druhé patro a pak sejdeme k tělocvičnám. Odtud půjdeme zpátky“.

„Na půdu ne“?

„Ne“.

„Myslíte, že ve třídách není nic“?

„Možná není nikde nic“, pokrčil rameny.

„Jestli ...“.

„Musíme jít“, přerušil mne netrpělivě a já viděl, že vůbec není tak klidný, jak vypadá, a že tuhle výpravu chce mít co nejdřív za sebou.

Cestou jsem se držel stranou tak, abychom si případně překáželi co nejmíň a zase nás jen tak snadno neroztrhli. Šli jsme pomalu, Zach vpředu a dva metry za ním já. Asi to vypadalo komicky, ale toho jsme si opravdu nevšimli.

U schodiště bylo tmy mín, okna ústila nad něj, ale čím hlouběji jsme do chodby zacházeli, tím víc mi Zachova ramena splývala s okolím a stále nezřetelněji jsem viděl jejich obrysy. Tiše jsem zavolal.

Zastavil se a otočil.

„Nevidím“.

„Rozsviť tlumeně. Přes kapesník“.

„Proč nerozsvítíme normálně“?

Odmítl : „To není dobrý nápad“.

U policejní svítilny jsem nastavil parabolu na rozptyl a dvakrát ji překryl kapesníkem. Když jsem rozsvítil, dosáhlo světlo jen ke zdi, ale Zachovy obrysy dostaly konkrétnější podobu.

„Za chvíli sem už půjde světlo z oken“. Otočil se zpátky a pokračoval takřka v úplné tmě.

Pod nás padalo dlouhé schodiště do patra prvního a k tělocvičnám. Nebyla tu tak hrozná tma jako jinde. Stáli jsme hned vedle dvou oken. Přestože na pohledu do tmavé noci nic zajímavého nebylo, blízkost normálního světa, odděleného pouze tenkým sklem, mě povzbudila.

Ale připadalo mi, že Zach příliš nepookřál. Díval se mezi zábradlím do hloubky pod námi a i v šeru jakoby se mu na tváři mihl strach. Byl to jen mžik, ale nemohl jsem si nevšimnout.

Zatvářil se provinile : „Odvykl jsem. A ...“, mávl rukou, „teď vidím, že sám bych nedošel ani k ředitelně“.

Příliš povzbudivě to neznělo a začal jsem si říkat, co tu vlastně děláme. Nejlepší bude zmizet a vrátit se na Dušičky.

Z neveselých myšlenek mě vytrhl Zach. Otočil se a začal scházet. Sešel ale jen první tři schody a zastavil se : „Tady jsem stejně nic nečekal“, ukázal zpátky, „jestli někde něco je, je to tam“.

A kývl pod nás.

Teď se šlo dobře, okna byla pod i nad námi. Scházel jsem poslední schody a Zach už stál na chodbě. Vtom se pod námi ozvalo zaskřípění a něco tlumeně bouchlo.

Krev se ve mně zastavila. Podobně se asi vedlo i jemu, protože strnul, ale potom byl dvěma skoky u mě a bezhlesně ukázal nahoru. Neslyšně jsme vyběhli zpátky, tady se přikrčili do tmavého výklenku bez světla z oken. Přitisknutí jeden na druhého jsme poslouchali. Srdce mi tlouklo tak zběsile, že jsem čekal, kdy hrudník prorazí.

Měl jsem dojem, že už uplynula hrozně dlouhá doba, Určitě to ale nebylo víc než několik desítek vteřin. Stál jsem za Zachem a o půl hlavy ho převyšoval. Viděli jsme tedy na vršek schodiště stejně dobře.

Ale od okamžiku, kdy se rána ozvala, byl klid.

Už jsem si myslel, že nenávratně ztuhnou, když ke mně otočil hlavu a naznačil chůzi po rovině a pak schody. Přikývl jsem. Pomalu jsme opustili náš úkryt a vydali se stejnou cestou zpátky. Šli jsme vedle sebe a svižně. Přesto jsme se třikrát zastavili a poslouchali. Nejdéle nad schoďštěm k ředitelně.

Potom jsme rychle seběhli až do haly k lítačkám a ke vstupním dveřím. Odemkl, pootevřel a protáhli jsme se.

Zamykal, já se čelem opřel o dveře a přitiskl ho na chladné dřevo. Za mnou lampy městského osvětlení zalévaly světlem liduprázdnou Jiráskovu ulici. V tuhle pozdní hodinu už chodců moc nebylo. Z nočních podniků se jezdilo taxíkem, studená noc nelákala k procházce nikoho.

Zamkl a položil mi na rameno ruku : „ Pojd' pryč“. Řekl to divným chraptivým hlasem, ale pak mi došlo, že musí mít v krku jako na Sahaře.

Odlepil jsem se od dveří : „Zvu vás na panáka“, navrhl jsem.

Polkl neexistující slinu a přikývl.

XVII

Ráno jsem měl pocit, že se snad už nikdy nevyspím. V noci jsme si skutečně toho panáka dali, ale dlouho neseděli, správně to byly panáky dva a mezi nimi kafe.

O tom, co se stalo, jsme moc nemluvili. Přestálé nervové vypětí a šok byly příliš čerstvé. Jenom jsme si řekli, že nejspíš měl strach velké oči a jednalo se o dveře zavřené průvanem. Ale taky jsme si řekli, že přesvědčit by se nešel ani jeden a ani náhodou.

A potom jsme si povídali o jablkách, o psech, o hokeji a o dlouhých vlasech na polštáři. Ani slovo o tom kdy, a jestli ještě vůbec někdy, budeme pokračovat. Když jsme dneska vlastně dřív skončili, než začali.

Potom jsme se domluvili, že se ozvu a rozešli se domů. Aby spánek pomohl alkoholu spláchnout děsivý zážitek.

To, bohudík, dokázal, ale abych byl jako rybička už ne. Nicméně jsem se cítil líp než včera a do práce se těšil. V jejím návalu na přemýšlení o donedávna milované škole čas mít nebudu. Zároveň mi taky došlo, že zážitky posledních tří večerů vytěsnilo všechno ostatní.

Proto jsem se rozhodl jít odpoledne do bývalého skladu bývalého Drobného zboží, propachtovaného jako dílna. Pokračoval bych v práci na podvozku a zavolal Alešovi, jestli se ještě někdy nechá vidět. Už jsme ho s Choděrou přes čtrnáct dní slyšeli jen v telefonu.

A potom za Zachem. Musíme přece probrat ten včerejšek.

XVIII

Zavolal jsem po deváté hodině. Čekal jsem dlouho, už jsem chtěl volání ukončit, když telefon udýchaně ožil : „Tomáši? Dobré ráno“.

Pozdravil jsem. „Pane Zachu, můžu přijít“?

Trochu zarazil : „Kdy“?

„Něco je špatně“?

„Ne, ne“, ozval se spěšně, „jenom Jestli tě už nesledují. Museli by být na hlavu padlí“.

„Tak si můžeme jít někam sednout. Třeba tam co v noci“.

„V deset“?

„V devět. Musím se vyspat“.

„Dobře. Já se přizpůsobím“.

„Tak platí. Jak je, pane Zachu“?

„Vůbec jsem nevěděl, jak tu budu. Pěkně to se mnou hejblo“. Odmlčel se a pak oznámil :
„Ale už jsem tam byl“.

„A“?

„Potom“.

„Tak jo. Mějte se“.

„Ty taky“.

Telefon oněměl. Zůstal jsem chvíli zamyšlený stát, když se dveře zprudka otevřely a Vopá-
lenský do mě vrazil. Lekl se, i on byl duchem jinde, a teď zavyl : „Ty seš kůň! Podívej!“ a
rozbalil papír a ukazoval mi dvě spláclé kremrole.

„Ježíš“, omlouval jsem se, „to mě mrzí. Komu’s to měl“?

„K svačině“, hořekoval, „teď mám všechno na papíru“.

Dostal jsem vztek : „Slízej ho. A nelítej“. Protáhl jsem se do dílny a nechal ho tam nešťastné-
ho s oběma kremrolemi. „Ten má starosti“, pomyslel jsem si závistivě.

Seděl jsem na montážní stoličce u zdi „dílny“, kouřil a zase přemýšlel. Tentokrát o tom, jestli
jsme si nevzali sousto příliš veliké. Je pravda, že předloni ještě nebyl Choděra ženatý a Krem-
lička byl v Klučnově. Teď bydlel Aleš patnáct kilometrů daleko, časů měl málo a Choděra
neměl ani ten, ani peníze.

Nejlepší by bylo všechno prodat a chovat tu králíky jako rodiče Choděrovy Lucie. Však minu-
le zase vykládal, jaký je to výnosný artikl.

A Aleše jsem podezříval z odrodilství. Měl to teď do Klučnova stejně daleko jako do Hamrů,
kde sídlil zavedený autokros klub a on o něm už víckrát mluvil příliš nadšeně. Dneska se vy-
mluvil zase a pro jistotu až do půlky příštího týdne.

„Od pondělka ti možná bude bugina ukradená taky“, napadlo mě a pak jsem si řekl, že to je
vlastně už teď. Potom jsem se opravil, že ukradená určitě ne, jenom ji z hlavy vytěsnilo něco
jiného.

S touhle myšlenkou jsem se pustil do práce. Samotnému mi šla sice pomalu, protože druhé
ruce často chyběly, ale zase jsem se nemusel zlobit. U Mlčocha jsem si zvykl nic neošidit a
Choděrovi často připadalo, že „to stačí“. Sice si dal nakonec vždycky říct, ale někdy to bylo o
nervy.

Zabral jsem se a přestal myslet na čas, na Zacha i na školu. Je zvláštní, že v práci mezi ostat-
ními se mi to nepodařilo a tady o samotě ano. Když jsem se podíval na hodinky, visící na hře-
bíku místo kombinaček, bylo třičtvrtě na sedm.

Jestli jsem se, jak jsem slíbil, chtěl ještě stavit do Klášterní, musel jsem běžet.

Díval jsem se na hlouček starých lidí, pomalu jdoucí ulicí v živém rozhovoru. V sedm večer
se v kostele svatého Michala konala pravidelná večerní pobožnost a oni teď jistě prožívali
jeden z vrcholných okamžiků celého týdne. Ve společnosti svých vrstevníků zaníceně rozebí-
rali všechny novinky.

Se zlomyslným úšklebkem, že by tahle nejstarší a nejmasovější politická strana, umějící se
vždy velmi tvrdě vypořádat se svými protivníky a odrodilci, potřebovala omladit, jsem přestal
sledovat dění na ulici a podíval se na matku : „Zase jsem tam strašil sám. Už mě to nebaví“.

S předvídavostí vlastní všem matkám se zatvářila nespokojeně : „Já to hned říkala. Bylo přece
jasný, že se oženíte a budete mít rodinu“.

„Choděra“, namítl jsem,

Ušklíbla se : „Bohužel. Ostatně, byl tady Hovorka. Jestli bys to zase nezkusil. Padrnos se prý
už nevrátí. Má něco se srdíčkem. Ani jsi jim nedal novou adresu“, řekla vyčítavě.

Budoucnost buginy se otřásla v základech. Kdybych se vrátil, tak bychom ji opravdu mohli prodat a dílnu pustit. Na oboje bych čas neměl určitě.

„Jsem starej“.

Podívala se s despektem: „V šestadvaceti? Ani ses neoženil“.

Zatvářil jsem se otráveně. Když to na ni přišlo, bylo nejlepší utýct. Na ženění bych měl normálně čas, ale starší Ivoš vystudoval, učí na střední, oženil se, má dvě děti a postavil dům. A já nic.

„Když už musíš mlátit lidi, tak to bych viděla radši než bláznivý auto“, zakroutila hlavou, „stejně nevím, po kom jsi, táta ani strejda takový nebyli ...“.

„Já vím, táta byl na Kašpárka, na knížky a na procházky, strejda na chemii a neduživý Tomášek na fackování debilama“, chtělo se mi jízlivě říct, ale spolkl jsem to a zašklebil se, „po tobě“, a máma se pohoršeně ohradila.

„Hele, mami, já už musím“, vycouval jsem a stejně už byl čas.

Za okamžik jsem se měl sejít se Zachem. V tomhle ringu boxoval neviditelný soupeř a nevěděl jsem, jestli vyvážnu jen s natrženým obočím, nebo s rozmláceným obličejem a ledvinami, nebo vůbec.

I když jsme na něj byli dva. Takže tam radši nelízt vůbec.

XIX

Nevelká noční kavárna byla plná už teď a děkoval jsem předvídavosti, že jsem vzadu stolek pro dva odpoledne zamluvil. S překvapením jsem uviděl, že u něj už sedí a teď mi z dálky pokynul.

Udivený jsem se posadil naproti a ještě před tím si řekl, že tenhle stolek nejlepší není, seděl jsem ke dveřím zády a měl pocit jako nahý v trní.

„Jste tu brzo. Přišel jsem dřív kvůli rezervaci“.

„Měl's to v nose“.

„Ještěže vás nechali sednout“.

„Číšník si nás pamatoval“.

„Co jste si dal“?

„Teď jsem přišel“.

„Já si dám co včera. Ale teď chci kafe“.

Chvíli jsme si povídali o normálních věcech. Řekl jsem mu o trablech s buginou i o Hovorkovi.

Udiveně vzhlédl : „To jsem netušil, že jsi boxoval. Proč's toho nechal“?

Otráveně jsem frkl : „Rozbil jsem hubu jednomu nařvanému frajerovi a Padrnos mě vyhodil“.

„Proč“?

„Boxer se nesmí takhle rvát“.

„Proč jsi ho zmlátil“.

Nevesele jsem se zasmál : „Hrozně mi připomněl takový tři zmetky z vedlejší třídy“.

Udiveně vzhlédl.

„Jo, od nás. Byl úplně stejnej“. Zase jsem uslyšel : „*Smej kale, ty sráči, chceš zkopat prdel*“?

„Mockrát jsem toho litoval, ale na jednu stranu vůbec ne. Měl jsem distanc jen půl roku, ale s ním nebyla řeč. Ukázalo se, že je to jeho synovec“.

„Proč's nešel jinam“?

„Tak dobrej jsem zase nebyl, abych se kvůli tomu stěhoval. A už jsem byl u Mlčocha“.

„A teď by to šlo“?

Najednou jsem se rozhodl : „Jestli vylezu se zdravou kůží, tak se vrátím“.

Naklonil se ke mně : „Ty hlavně nikam nepolezeš. Takže ti tu kůži nemá kdo pošramotit“.

„Jak se to vezme, v no ...“ .

„Byla to blbost“, utnul, „v úterý přijdu s bubákama a ve čtvrtek tě zatáhnou tam“, zatočil si u hlavy klikou z flašinetu, „měl bych se dát vyšetřit“.

„Takhle to přece nemůžete brát“, namítl jsem, „vždyť ...“, a chvíli jsme se dohadovali.

Nakonec rozhodil ruce : „To nechci“.

„Já taky ne“, opáčil jsem, „ale bohužel“.

Byl nespokojený a chtěl zase začít, ale přerušil jsem ho : „Našel jste něco“?

Chystal se pokračovat, ale pak mávl rukou : „Jak chceš. Jsi dospělej“. Ztišil hlas : „Jo. Připadal jsem si sice jako blázen, ale hned ráno jsem vrzal všema dveřma v tělocvičnách. Ty od klukovský šatny skřípou úplně stejně. Na tohle teda Jarda žádnej pedant nebyl“.

„Takže jsme měli pravdu“.

„Nejspíš“.

„Půjdeme tam znovu“?

Prisvědčil : „Ale ve dne“.

„Tak proč jsme šli minule v noci“?

Zatvářil se provinile : „Protože jsem si to myslel. Ale malá jistě brečela i ve dne“.

„Ale ten Jarda říkal hlavně v noci“.

Podíval se na mne : „Chceš si to dát znovu“?

„Ne. Ale nebudeme jako, když Holcman hledal na světle ten hliníkovéj klíček“?

„To teda ne. Holcman věděl, že tam není“.

„Dobře. Tak kdy“?“

„V neděli v šest“.

„Kde se sejdeme“?

„Tam. Půjdeme zvlášť Já už ve škole budu a počkám u dveří“.

„Vlastně sobota je zítra“, zavrtěl jsem nevěřičně hlavou.

„A po neděli Kristek“, připomenul, „ale co to tvoje boxování? Byl's přece takový vyžle“.

„Právě“, prisvědčil jsem, „každý ...“, a začal jsem mu líčit neradostné okamžiky svého dětství, kdy mi byla často slabá tělesná schránka na škodu. Vůbec potom, co táta odešel a mužské zastání jsem občas potřeboval.

Uvědomil jsem si, že je to vlastně poprvé, co se takhle zpovídám, protože ani strýc o tomhle neměl nejmenší tušení.

A on poslouchal a bylo vidět, že ho to zajímá a já si říkal, že je stejně vlastně fajn, že jsem ho znovu potkal.

XX

Zase jsme prošli po schodech až nahoru a vydali se dlouhou chodbou druhého patra.

„Proč“? zeptal jsem se.

„Pro jistotu“, odsekl.

Udiveně jsem vzhlédl. Ale díval se upřeně dopředu a uvnitř sebe jakoby dusil nahromaděný vztek. V rozpacích jsem pokrčil rameny.

Chodba skončila a došli jsme nad schodiště.

Nadechl jsem se : „Dneska snad utíkat nebudeme“.

Podrážděně se otočil : „Co bysme utíkali. Jen pod““.

Na jazyk se mi drala ostrá odpověď, ale spolkl jsem ji a pustil se za ním. Scházet rovnoměrně a bez včerejšího váhání. Denní světlo mu zřejmě vrátilo dřívější odvahu.

Minuli jsme první patro a sestupovali dál. Vtom se ozvalo zaskřípění tak hrůzné, že se mi v žilách zastavila krev. Ale Zach jakoby neslyšel. Chtěl jsem zavolat, ale krk mi úplně vyschl,

dvakrát jsem nasucho polkl a pak se mi to sevřeným hlasem přece jen podařilo : „Pane Zachu“!

Zastavil se. Jakoby mu teď krk zmohutněl a hlava se protáhla. Pak se otočil.

Vyděšeně jsem se posadil. Noční můra byla příliš živá, odeznívala pomalu a nejradši bych si zase už lehl a spal. Násilím jsem se přinutil zůstat vzhůru, dokud se hlava nevyčistila. Nechtěl jsem, aby se mi znovu zdálo o tomhle Zachovi. S tím prvním jsem se v noci normálně rozloučil.

Než jsem usnul, napadlo mě : „Není pravého kus i toho druhého Zacha“? Vzápětí jsem tuhle vpravdě kacířskou myšlenku zapudil. Ono stačí, co je. Není třeba poslouchat nerostoucí travu. Mrkl jsem na budík a ukazoval šest minut po páté. Spokojeně jsem se zachrnil do polštáře a pokusil se ze zbývajících hodin odespat co nejvíc .

Ráno jsem vstal, vlezl pod sprchu a voda odplavila ospalky a zbytky nočních můr. S chutí jsem se nasnídal a podmračeným ránem spěchal do práce.

Ač nemaje víkendovou službu, lehl jsem si v dílně pod auto dovezené na opravu včera. Jeho majitel prý úpěnlivě prosil, jestli by V pondělí ráno ho zase nutně potřebuje.

Mlčoch se usmál, protože Mlčoch neznal slovo ne, rozloučil se a šel za mnou.

Za další čtyři hodiny jsem zvedl hlavu k prastarému neónovému poutači snad ještě z první republiky. Dokonce svítil, poskakujícímu boxerovi zůstávala potmě pouze levá noha od kolene dolů.

V jedenáct ráno nesvítil vůbec, místo něj prováděl výpad proti imaginárnímu soupeři jiný boxer, namalovaný nad dveřmi, nad nimiž visel a na nichž stálo : Sporting box Klučnov.

Tak jsem si ten okamžik užil a pak práh překročil nohou člověka domácího, nejen někoho, kdo si pokradmu přišel na chvilku užít vůni rukavic a zpotených těl.

XXI

Na nedalekém kostele svatého Marka odbíjelo šest. Ještě jednou jsem se rozhlédl po prázdné Jiráskově ulici a zabušil. Zámek cvakl a já vklouzl dovnitř.

Přestože jsem o něm věděl, skoro jsem se lekl. Stál strnule vážný a pohnul se, až když jsem zavřel. : „Dobré ráno, Tomáši“.

„Dobrý den“, odpověděl jsem. Bezděky jsem si vzpomněl na včerejší sen a zastyděl se.

„Představ si“, pokračoval „přišel jsem ve třičtvrtě a celou tu dobu stojím tady. Za lítačky jsem jen nakoukl. Mám teď pocit jenom jeden. Že na mne všechno padá“. Povzdychl si : „Tak nevím ...“.

Příliš optimisticky to neznělo. Zeptal jsem se kam a kudy, v tomhle ještě ani včera večer jasno neměl.

„Od ředitelny do tělocvičen, pak zpátky a celé křídlo za lítačkami“.

„Půjdeme zpátky“?

„Ne“.

Jídelna a družina měly samostatný vchod z náměstí, do něhož ústila Jiráskova ulice. Používaly ho i děti chodící od první do páté třídy a dneska mělo posloužit i nám.

Vraceli jsme se širokou chodbou z tělocvičen. Hrůzu nahánějící zážitek z noční výpravy postupně odezněl a denní světlo a absence něčeho podobného nám pomalu vracely pošramocené sebevědomí.

Před ředitelnu jsme samovolně zůstali stát a podívali se na sebe.

„Baterku máš“?

Prisvědčil jsem : „A klíč“?

Z kapsy vytáhl objemný svazek. Jeden klíč vybral a mlčky mi ho ukázal. Potom jsme místo k lítačkám do boční části budovy začali sestupovat k těm v hale.

Odemkl a otevřel.

Dveře lehce zadržly a ucítli jsme slabý zápach ztuchliny. Táhla z ní vlhká omítka a stará hlína. Otočil knoflíkem starého vypínače vpravo na zdi a pod nás se rozběhlo cihlové schodiště s jejím nánosem na každém schodu. Asi po deseti stupních se lomilo doprava a viděli jsme první z jeho další části.

Díval se teď dolů na něj a zavrtěl hlavou : „Ještě před chvílí jsem vůbec netušil. Vnuknutí“?

„Kdo ví“? odpověděl jsem, „ale já s tím tak nějak počítal“.

„Je to jedno“, dodal, „stejně bychom sem museli“.

Bylo to jako s tím hliníkovým klíčkem. Největší pravděpodobnost je, že bude v té největší tmě, kam se nám nejmíň chce.

XXII

„Školník je zároveň taky topič“, vysvětloval ještě nahoře, „dneska se už topí plynem, ale kotle jsou tam, co starý“.

Začali jsme scházet. Na mezipatře schodiště zahrnulo do pravého úhlu a směřovalo k Jiráskově ulici. Posledním schodem končilo a pod klenbou bylo vidět kus rozlehlé místnosti.

Sešli jsme dolů a na kraji zůstali stát. Překvapila mě hloubka. Od podlahy ke dvěma plechovým dvířkům, s větracími průduchy, skoro čtyři metry. Vedle nich čouhaly ze zdi jakési rezaové šrouby.

Vlevo byl průchod do místnosti vedlejší a u schodiště, za námi vpravo, začínala taková vyvýšená nika. Dříve tady stály kotle na uhlí a teď tu tiše hučely ty plynové.

„Jsou prázdný“, přejel Zach pohledem místnost, ve které jsme stáli a ukázal na průchod do vedlejší, „plyn zavedli poměrně nedávno a ještě sem nikdo *neuložil* nepotřebný harampáď“.

Nebylo tu nic, stejně jako v místnosti druhé, také se dvěma plechovými dvířky u stropu. Stoupl jsem si pod jednu z „želviček“, zalévající sklepní místnost nažloutlým světlem a rozhlédl se.

Suchá podlaha, omítka na stěnách, kde bylo navrstveno uhlí, či koks sice zčernalá, ale neopadaná, čisto. I větrání tady fungovalo otvory v dvířkách, vzduch nebyl těžký a vlhký. Přitom určitě nehrozilo, že by tu cokoli mohlo zmrznout.

„Pane Zachu“, rozpažil jsem a on si stoupl do průchodu z první místnosti ke mně, „vešla by se sem všechna jablka z dceřiny zahrady? Co myslíte“?

Přelétl pohledem zdi a opřel se : „Nejspíš ano. Půjdeme“?

Přišlo mi, že pobledl a zadíval jsem se pozorněji. Ale třeba se mi to ve světle „želviček“ jen zdálo : „Je vám dobře“?

„Ale ano“.

Nicméně mě moc nepřesvědčil a zeptal jsem se znovu.

Zatřepal si rukou před obličejem : „Víš co? Pojď nahoru“. Nečekal na mě, až o tři metry dál, skoro až u paty schodiště.

„Děje se něco“? zeptal jsem se znepokojeně
„Ále ... Špatně se mi dýchá“.
„A sakra“, ulevil jsem si a chytil ho pod levou paži, „ pryč odtud“.

Vytáhl se na poslední schod, zhasl jsem, zavřel a zamkl. „Tak co“? obrátil jsem se na něj.
Opřel o zed' vedle dveří do sklepa a o opřenou ruku si opřel čelo : „Hergot. Fuj. Myslel jsem, že se zalknu. Ty nic, vid“?
„Ne“, odpověděl jsem zaraženě, „viděl jsem jen sklep“.
„Já taky“, povzdychl si znaveně a ukázal k lítačkám, „jdeme“.

Vyšel a rozhlédl se. Nebylo ještě sedm hodin a ulice zůstávala liduprázdná. Nakoukl zpátky, rychle jsem proklouzl, Zach zamkl a odcházeli jsme.
Zeptal jsem se, co se stalo, ale jenom mávl rukou. Řekl, že je mu už líp, že mu čerstvý vzduch udělal dobře.

Došli jsme na náměstí a tady se zastavil : „Tomáši, pojedu teď domů“.
„Tam dole“, pravil jsem s jistotou.

Přikývl.

„Jste ...“?

„Jo“, přerušil mě, „večer přijd“, rozhodl se a já se na něj udiveně podíval. Neměli jsme se přece scházet jeden u druhého.

Pak zvedl ruku k pozdravu a rychlými kroky zamířil ke stanovišti taxíků.

Šel jsem domů pěšky a cestou mi docházelo, co Zach věděl už dávno a stejně si na ten pocit zvyknout nedokázal. Že „to“ opravdu existuje. Přesto se mu teď rozklepaly nohy a odjel domů. Když už tenhle stav neustál, musel si sednout.

Když to teď takhle doteklo i mně, tak se mi nohy rozklepaly taky. A taky jsem si musel sednout. Na lavičku na zastávce městské dopravy, kam vzápětí přijel autobus. A když jsem nena-stupoval, zase odjel a řidičovi posuňky o přílišné výši mého IQ nehovořily.

Odhalení celého případu bylo záležitostí historicko - teoretickou. Tahle zkušenost však už byla ryze praktická.

XXIII

V předsíni jsem pověsil bundu, skopl boty a v kšiltovce zamířil do spíže. Vyndal jsem láhev a dlouze se napil. Pak jsem vyndal skleničku s tlustým dnem a na dva palce si nalil. Potom jsem láhev zase schoval a řekl si, že si se Zachem soustavně zpevnujeme nohy. Za chvíli z nás budou alkoholici.

Se skleničkou jsem otevřel do obýváku, svalil se do křesla a vytáhl mobil. Po čtvrtém zazvo-nění ho vzal : „Tomáši“?

„Jen jsem chtěl vědět, jestli jste v pořádku“.

„Jsi hodnej“.

Moc se mi do toho nechtělo : „Pane Zachu Jste si jistej“?

„Ano“, odpověděl tiše. Kdyby bylo slyšet přikývnutí, určitě by jen přikývl.

„Řeknete mi, co se stalo“?

„Jistě“.

„Pane Zachu ...“, najednou jsem neměl slova.

„Ano“

„Historie je teorie. Ale tohle už bylo něco úplně jinýho“.
Telefon se odmlčel a potom přisvědčil a zeptal se : „Co děláš“?
Zasmál jsem se : „Piju“.
„Je půl devátý“.
„Ale ne. Nalil jsem si panáka. Co teď“?
„Dospí se a přijď“.

Spaní bylo to poslední, a proto jsem čas ubíjel, jak mohl. Jenže to moc nešlo, tak jsem se radši v deset sbalil a šel k Choděrovým na kafe.
Při něm jsem Kamilovi oznámil svoje rozhodnutí vrátit se do ringu a zanechavše ho s hlavou v dlaních, odešel jsem do Klášterní na oběd.
Po něm bezpečí starého domova zafungovalo a přece jen jsem se na chvíli natáhl.

Ale o půl třetí jsem už zdravil Zachovu všímavou sousedku. Bylo hezky a zase ležela vyložena v okně.

Znovu jsme seděli naproti, tentokrát přes konferenční stolek. Připadalo mi, že od středy uběhlo daleko víc času než jindy za celé čtvrtletí.

„Jak jsi spal“? koukl na mne přes páru z hrnku čaje z křížal.
Napil jsem se. Nebylo to špatný. „Nespal. Šel jsem za Choděrou říct mu, že s buginou je šlus. Vrátím se do ringu“.
„Co Choděra“?
„Byl z toho na větvi. Ale v Luce se srdíčko zatetelilo. Nicméně dát to před Choděrou najevo se střežla“.
„To věřím“.
„Takovýhle osud snad čeká všechny oženivší se muže“? zeptal jsem se s despektem.
„Jistěže ne“, skoro se lekl Zach, „ale pozor“.

Čaj z křížal voněl jablky. Jablečná vůně je osvěžující a šťavnatá, ať voní kalvados anebo čaj z křížal.
S něčím podobným se však Zach dole určitě nepotkal. Zeptal jsem se s čím tedy.

Podíval na mne a pak zvrátil hlavu : „Jak jsme slezli pod schody, udeřil mne strašný smrad. Najel do mě jako lokomotiva“.
Zvědavě jsem se naklonil : „A co“?
Zadával se mimo : „Plesnivé staré hadry, hnijící mršiny, brambory ... A ryby. Ty byly úplně nejstrašnější, mazlavý, s těma snad červi hejbali“.
„No zdrblej jste byl“, poznamenal jsem, „to byl on. Ten upír“.
„Jaký upír“?! vyděsil se.
„Žádnej“, uklidňoval jsem ho, „to zlo. Jen mu tak říkám“.
„Jak jsem šel za tebou k průchodu, tak ten tvůj upír pořád sílil. Přímou tam jsem se málem pozvracel. Cítil jsem těžký, nasládlý pach rozkladu a smrti“.
Zavrtěl jsem hlavou : „Nechápu“.
Hořce poznamenal : „Kdo ví“.
„Na schodech nic“?
Zavrtěl hlavou.

Jedno mi z hlavy nešlo : „Že vy jo a já ne“?
Sepjal ruce : „Jak to mám vědět. To abys mi přestal věřit všechno, ne“?

„Ale no tak“, ohradil jsem se, „jen, že je to divný“.
„Divný nedivný, ten zápach, spíš teda přímo puch, byl k zalknutí. To snad byl pekelný puch“.
„Dobře“, souhlasil jsem, „tak tedy pekelný puch. Alespoň víme, s čím máme co dočinění“.
„Neoctli jsme se někde, kde jsem vůbec nechtěl, abys byl“?
„Budeme toho upíra oťukávat spolu. Společně to půjde“.
Bezmocně si povzdychl : „To jsem jako převálcován okolnostmi“?
Pokrčil jsem rameny.
„Tak potom mám pro nás první úkol“.
„To jsem zvědavej“
„Řekl jsi, že poprvé jsem byl tajemný jako posel ze Stínadel. Zahrajme si tedy v duchu knížky i dál. Vypišme si jako Rychlé Šípy všechno, na co neznáme odpověď. Vzpomínáš“?

Za půl hodiny zapsal Zach poslední sedmý bod. Na nic dalšího jsme si nevzpomněli. Samozřejmě otázky typu : „Odkud se ta síla bere“? jsme nechali fundovanějším. Zapsali jsme jen ty, u nichž byla i jen sebemenší naděje, že nalezneme odpověď.

- 1) Proč já?
- 2) Hrozí nebezpečí v celé budově nebo jen ve sklepě?
- 3) Co vlastně „upír“ je?
- 4) Patří Kristek k upírovi a jestli ano, kdo je a je sám?
- 5) Kdo má být ženskou obětí?
- 6) Jak se bránit a jak zabránit opakování?
- 7) Proč cítil Zach ten strašný zápach a já ne?

To byla dnešní poslední práce pro „upíra“. Stanovili jsme si, o čem budeme přemýšlet.

Zach se rozhodl pročistit hlavu při vycházce na jarním povětří a já cíleně zamířil do v mládí oblíbeného baru s tancem U Jezevčíka.

Dlouho jsem tam sám nezůstal. Někteří kamarádi a kamarádky tomuto koníčku věrní zůstali, přestože já a mnozí další, převážně z důvodu svatby a následného rodinného života, již tyto prostory opustili.

Odešel jsem spát v stavu, kdy usínání nerušily neklidné myšlenky a vstávání nenabourávala prohýřená noc. Ráno jsem nechal sprchu odplavit poslední zbytky včerejšího večera a vyjímecně se nasnídal.

Když jsem otevíral skříňku na šatně, cítil jsem se vyrovnaný a připravený na věci příští. Postupem času se sice všechno přece jen změnilo, ale ve čtvrt na devět jsem byl stále ještě zocelený.

XXIV

„Tomášku“! zazvonil hlásek mladé provozní účetní Věrky.

„Pod tím pikapem“!

Štíhlé nohy se zastavily u prorezlé dodávky : „Máš telefon“.

Žaludek se mi stáhl a tělem projela vlna. Ale matku k objímce druhé části výfuku držící v ruce jsem chytil do závitů a našrouboval : „Dík. Už jdu“.

„No jo“, usklíbl se od vyvažovače kol Pavlas, „Tomášek“.

Spatra na něj shlédla : „Závidíš“?

Zapitvořil se a chytil se za srdce : „Co mám udělat“?

Sjela ho pohledem : „Běž do sebe“.

„Srandičky? Přejdou“. Mezi dveřma do dílny stál Mlčoch a díval se na nás přes brejle : „Pak se stav“, mávl na mně a zmizel.

Pavlas udělal obličej.

Odložené sluchátko jsem bral jako horkou žehličku : „Smejkal“.

„Nazdar“.

Knedlík v krku se rozpustil, ale mdloby na mě šly pořád : „Ježíši! Ty seš vůl“!

„Ale?“ ozval se dotčeně Choděra.

„Promiň“, omlouval jsem se, „ale proč nevoláš na mobil“?

„Mám vybitej“.

„To je jedno, ne? Tak z pevný“.

„To je drahý“.

„Odkud voláš“?

„Z budky“.

„Stalo se něco“? zeptal jsem se znepokojeně.

„No Jak’s to myslel včera“?

V první chvíli mi to nedošlo : „S čím“?

„S tím boxováním“.

Dostal jsem vztek : „To voláš z budky a do účtárny, jo? Vážně“.

„No jo, ale . . .“.

„To chceš řešit teď a takhle? Stav se“, ale pak jsem radši dodal, „zavolám. Měj se“. Ukončil jsem hovor a kroutil hlavou.

„Nějakej pitomec“? zeptala se zvědavě Věra.

Přikývl jsem : „Úplnej“. Pak mi došlo, že zdaleka není sám. Tohle číslo přece Kristek v kalendáři vůbec neměl.

Nicméně pracně zbudovaná bariéra utrpěla povážlivé trhliny a za další hodinu jsem už nemyslel na nic jiného. Když přišel nasupený Mlčoch, bylo to snad i vysvobození : „Někdo tě shání. Hele, ať si tohle nezvykají“.

„Promiň, Arnošte“, omlouval jsem se, „ale známí volají na mobil. Ví, že nesmí otravovat. Kdo to je“?

„Nějakej chlap. Nepředstavil se“, zabručel usmířený Mlčoch.

Ale já dobře věděl, kdo volá. Ke svému překvapení jsem najednou ucítil klid. Bylo to jako v ringu. Jenom soupeře v protilehlém rohu nahradil Kristek. Protože ten nejspíš na druhém konci telefonu je.

„Děkuju. Vyřídím to rychle“.

„Tak běž. Přijdu hned“.

„Smejkal“.

„Ahoj. Kdo ti asi volá“?

„Tak Smejkal prosím“, pravil jsem s despektem automechanika, jehož sympatií se často dovolávají i ti, co sotva zná. Nevědět, že bude volat on, asi bych ho vážně nepoznal.

„Nebudu tě zlobit. Kristek“.

„Já . . . To jste vy, soudruhu ředitelí“?

Znovu se zasmál : „Osobně. Jen toho soudruha vzal d’as“.

Nuceně jsem se zasmál : „Co potřebujete“?

„Od auta nic. I když to jsi asi čekal“.

„Čekal. Jste v autoopravně“.

„Jedná se o strýce. Jen stručně. Úprava osnov a mnohdy nový přístup k výuce z něho dělají chemikáře republikového formátu“.

Což byla pravda a nezbývalo než souhlasit.

„Rozhodl jsem se vytvořit stálou expozici, připomínající jeho přínos výuce chemie na základních školách. Víím, že se nikdy neoženil, ale tebe velmi rád měl“.

Smutně jsem se pousmál : „Já jeho taky“.

„Chci, aby se expozice o něm dívala jeho očima. Tenhle prvek jí seš schopný vtisknout jenom ty. Zamýšlím použít i spoustu osobních materiálů. Samozřejmě se souhlasem rodiny. Co ho formovalo a utvářelo. Že byl právě takový, jaký byl“.

„A já“?

„No ...“, Kristek se krátce odmlčel, „ty bys byl kurátor“.

Tak kurátor. Takovýhle počín si strýc zasloužil už dávno. Jenže dřív vedení vadila malá dávka politické odvahy a potom se už čekalo až na tenhle ten rok.

Najednou mi všechno došlo a udělalo se mi špatně. Zapochyboval jsem o své schopnosti, vést dál rozhovor v tak nenuceném a přátelském duchu.

„To je strašně velká zodpovědnost a žádné zkušenosti nemám. A musím bohužel končit. Dovolal jste se k šéfovi. Zítřka se ozvu a řeknu. Touhle dobou“?

„Výborně“! zahalasil Kristek, „a ničeho se neboj. To zvládneš“, a já byl rád, že ho mám z krku. Ještě jsme se rozloučili a Mlčoch dorazil, akorát jsem pokládal sluchátko : „Tak co“?

„Fakt starý známý“, odpověděl jsem zamyšleně.

S despektem zakroutil hlavou : „Že se ti staří známí ozvou vždycky jen, když něco potřebují“.

„Co uděláš“?

„Řeknu, že si nedovolím neříct ano a domluvím si schůzku“.

„Proč jsi neřekl ne? Byli jsme tak přece domluvení. Na všechno ne. Teď tě má“ .

„Myslí si to“.

„Co“?

„Že mě má“.

„Tomáši! Třeba má prsty dlouhý. Ženeš to na ostří nože“.

„Třeba ne. Prostě ne. Když bude zle, uhnu“.

„A když to nepůjde“?!

„Neznáme ji. Možná se to dozvím. Šance tu je“.

Telefon oněměl, jakoby Zach na druhém konci vůbec nebyl. Pak se znovu ozval. Ale ten hlas zněl unaveně a těžce : „Co ti mám říct. Jsem najednou bokem. Chtěl jsem ... Tomáši, opatrně. Nedej se strhnout“. Teď v telefonu cvaklo a věděl jsem, že Zach tam už není. Pomalu jsem spustil ruku s mobilem a chvíli tak zůstal.

„Špatné zprávy“? vyrušil mne Vopálenský, „to víš, každý tam jednou spadne“.

„Ty myslíš jenom na jedno. Ty buď rád, že tam už jseš“.

Potěšeně se zachechtal.

Zavolał jsem Choděrovi, že mám dneska volno. Chvilku přemýšlel a pak naznal, že by to tedy šlo.

Navrhl jsem v sedm u mne a Choděra schůzku posunul kvůli koupání, že snad o půl osmý. Očividně z něj rostl další Vopálenský. Pomohl jsem mu, ať přesný čas neurčuje, po sedmé jsem doma stejně, ale v jedenáct jdu spát.

Z práce jsem zašel do dílny. Na torzo buginy jsem se teď už díval pohledem někoho, na kom stejně zůstane jeho rozprodávání. Nejvíc mne mrzel motor, Holeček mě sežere. Vymysleli jsme si právě tenhle a on se komplet něco nasháněl. Tomu nebudu smět dlouho na oči.

Seděl jsem na rámu podvozku, kouřil a střídavě myslel na Kristka a na buginu. Teda myslel jsem pořád na Kristka, na buginu jsem myslel, stejně jako jsem dělal i všechno ostatní, abych se odreagoval.

Večer to vysvětlím Choděrovi a zítra zavolám Kremličku. Tomu hodně odlehne. Ono vlastně odlehne i Kamilovi, odpadne trápení s penězi na nájem a naopak za prodané díly něco kápne. Zvlášť za ten nešťastný motor. A nakonec mně odlehne taky.

Odjížděl jsem s podstatně lehčím srdcem, než jsem si původně myslel. Ale ono kouzlo společného nadšení bylo stejně nenávratně pryč.

Doma jsem vytočil číslo staré kamarádky, kupodivu stále ještě svobodné, a domluvil se na pozítří na kině. Zítra půjdu na volejbal a do Sportingu.

Pomalou začnu trénovat, než si zase tělo zvykne. V tělocvičně se určitě pochmurných myšlenek zbavím. Tam se zbavím jakýchkoli myšlenek. A tak špatný jsem taky nebyl. Jinak by Hovorka nepřišel.

S myšlenkou na volejbal mi došlo, že zítra od Zachovy návštěvy uplyne týden. Měl jsem pocit, že ne jeden, ale deset. A zítra Kristek. Jako bych se upsal čertu. Napadlo mne, že vlastně ano.

Pak jsem všechno pustil z hlavy. V sedm jsem snědl lehkou večeři a před půl osmou mě od knížky zvedl zvonek.

Do včerejška Kamil žádnou radostnou aktivitu neprojevoval. Proto mne jeho reakce překvapila. Souhlasil, že je to s ním teď složitý, ale zarputile protestoval vůči naprostému zrušení. Vždyť přece dobře vím, že teď dávají dohromady peníze na vlastní byt a malý, že je ještě moc malý.

Namítl jsem, že to s boxováním přece nemá společného nic a že Aleš už stejně dávno všechno odpískal. Zachmuřil se a potom jen nerad přiznal, že mám pravdu. „Hele ono něco takového stejně s malým dítětem a mladým manželstvím vůbec nejde dohromady“, naznal jsem i sám, „je to jako s tím mým boxováním. Jestli ho chci dělat pořádně, na nic jiného už čas není“.

Nevím, jestli jsem ho přesvědčil, ale vzápětí se nadšeně rozhovořil o synovi, tak snad ano. Odcházel po desáté příjemně naladěný a nebylo to jen zbytkem rumu, co jsme dopili. Určitě se nakonec ulevilo i jemu.

XXV

Probudil jsem se odpočinutý, hlavu lehčí o začínající noční můru, kterou se bugina a dílna pomalu stávaly.

Nevydržel jsem to a už v devět Kristkovi zavolal. Měl jsem štěstí.

„Kristek“.

„Dobrý den. Smejkal“.

„Dobré ráno, Tomáši. Tak co“? Kristek byl očekávání samo.

„Rozhodnutý jsem, tak volám. Jenom doufám, že jsem vám nevstoupil do porady či něčeho takového“.

„V pohodě. A ...“?

Zasmál jsem se : „Nelze neříct ano“.

„Výborně. Musel jsi dlouho přemýšlet“?

„Ani ne, ale když má člověk možnost si odpověď na důležité otázky rozmyslet, má ji využít“.

„To ti chválím“, řekl uznale, „zbrklostí se mnohdy dostáváme do problémů“.
„Ono někdy i tak“, neodpustil jsem si.
„To máš pravdu, Tomáši“. Zasmál se nechtěné souhře slov a navrhl : „Měli bychom se sejít. Ono je času dost, ale hrubou vizi bych ti rád nastínil už teď. Práce samotná začne, počítám, tak po polovině července“, a mně obešel mráz, „to už budou děti dávno na prázdninách“.
„Dobře“, souhlasil jsem, „já se přizpůsobím“.
„Ne ne, tohle nechám na tobě“.
„Fajn. Takže třeba hned zítra ve tři“?
„Domluveno“.
„Dobře. Budu se těšit“.
„I já. Nashledanou“.
„Nashledanou“.

S údivem jsem zjistil, jak jednoduché je vylézt na šibenici na stoličku a strčit hlavu do oprátky.

Zavolaal jsem Zachovi.
„V kolik přijdeš“?
„Nemůžu, až pozítří“.
„To nemyslíš vážně“.
„Mám domluvený večer s kamarádkou. Nerad bych ho rušil“.
„Tomáši, to muselo být oboje v jeden den“?
„Muselo“, řekl jsem pevně, „chci pak vypnout. Nezlobte se“.
„Tak jo“, povzdychl si, „ale zavolej“.
„Jistě“.
„Aspoň něco“, pravil a telefon se odmlčel.

Do třetice jsem zavolaal Alešovi a i na tu dálku mě zmáčela vlna úlevy. Ukončil jsem hovor a napadlo mne, že ještě před týdnem by mě vůbec nenapadlo, že život kolem tak strašlivě nabere na obrátkách.

„Tak prej chceš zase boxovat“? Mlčoch stál v plechových vratech z dílny ven a koukal na mě přes brejle.
„Jak to víš“? hekl jsem a odsunul stranou štos pneumatik s diskama.
„Ondra povídal“ .
„Chci“, funěl jsem u druhého, „ten blbec co mě nesnášel, tam našťestí už není“
„To je hezký. Báal jsem se cholerika Ondry a teď se budu bát i tebe“.
„Chudáku“, politoval jsem ho, „ještě, že máš Vopálenkýho“.
„Takovej rabiát“, zakroutil nade mnou hlavou.
Zašklebil jsem se na něj : „Tak cos mě tehdy přijímal? To jsem boxoval taky“.
„Vidíš, jakej jsem dobrák“? prohlásil a odkráčel.

Volejbalová parta vznikla z pár starých přátel a z pár nových přátel starých přátel. Pronajímali jsme si vždycky v úterý jedno z hřišť v hale klučnovského sportovního areálu, který mohla v odpoledních hodinách, v úterý a ve čtvrtek, využívat i sportu chtivá veřejnost. Nikdo z nás sice nechodil bez výjimky vždy, ale na každé straně sítě se vždy tři spoluhráči sešli.

Za dvě hodiny jsme se příjemně unavili, protáhli si tělo a jako vždy se vzájemně pochválili, že jsme pro sebe něco udělali. Jako vždy jsme taky pomluvili ty, kteří sedí jenom v hospodě a potom šli ostatní na dvě a já do Sportingu.

Připadal jsem si tu jako zbloudivší ovce, naleznoucí své stádo.

Ale už v půl deváté jsem byl doma, udělal si lehkou večeři a pustil si televizi. O půl jedenácté jsem se u ní probral, vyčistil si zuby a šel do postele. Když jsem před jedenáctou zavíral knížku a zhasel, s povděkem jsem konstatoval, že tohle byl zase jeden z těch příjemných, obyčejných dní.

Což jsem však o tom dalším nepředpokládal ani náhodou.

XXVI

Nicméně ráno bylo stejně příjemné jako předešlého dne. Spal jsem klidně i bez rumového anestetika a přistihl se při myšlence, že se večer na Štěpánku doopravdy těším. Už dlouho jsme si neudělali chvilku jeden na druhého a přitom si byli blízcí hodně.

Bylo velmi úlevné přestat myslet jen na to jedno jediné. Že se láme chleba a ta obludná a zvrácená kola se začínají otáčet.

V práci jsem šel hned po příchodu za Mlčochem : „Arnošte, můžu dneska skončit o hodinu dřív“?

Pomaloučku listoval v katalogu náhradních dílů, ale teď přestal a vzhlédl : „Co na tebe leze? Nemoc to není, tak ženská. Ale bacha, to je taky nemoc“.

„Leze na mě jaro“.

„Vždyť povídám, bacha“.

„Jaro není ženská, Arnošte“.

„Ne“? opřel se do židle a podíval se na mne s převahou svých dvaadvaceti.

„Ne. To je různý. Tak můžu“?

„Jo. Nic nepiš, zítra to naděláš. Dobrý lov“! propustil mě pozdravem zvířat z knih o Mauglím.

„Kdybys věděl ...“, pomyslel jsem si.

Dveře se teď bez zaskřípění otevřely a já se ušklíbl. Zach byl poctivec, ať se dělo, co dělo.

Prošel jsem lítačkami a upřel dlouhý pohled na dveře do sklepa. Jakoby slabý mechanismus zámku a dřevo něco zadržovaly. Něco, co se nezadržitelně dralo vzhůru a každým okamžikem sílilo.

Radši jsem zamířil ke schodišti, které dneska okny zalévalo sluníčko svou květnovou září. I ono teď stále sílilo, ještě tři, čtyři takhle hezké dny a za týden rozkvetou první šerky.

Zaklepal jsem na dveře ředitelny a po vyzvání vstoupil : „Dobrý den“.

Naproti pod oknem, za bytelným psacím stolem, zvedl hlavu muž. Příliš se nezměnil, jen dřívě černé vlasy a knír teď silně prokvetly. Vzápětí se mu obličej roztáhl potěšeným úsměvem: „Tomáši! Hergot, teď nevím, jestli ti můžu tykat. Pamatuju si tě jako takové vyžle“.

„Tykejte“.

„Tak dobře. Nezlob se, ale taky by mi vykání přišlo divný. Posad' se“, ukázal ke dvěma křeslům u konferenčního stolu, „kávu“?

Když jsem přikývl, zkontroloval vodu, potom konvici zapnul a vyndal ze sekretáře šálek s podšálkem a lžičku. Nabral kávu z ozdobné sklenice se zabroušeným uzávěrem a po zvření vody jí nadvakrát zalil. Potom postavil šálek z tenkého porcelánu přede mne : „Prosím Sladíš“?

Cukřenka stála uprostřed stolku a teď se s úsměvem díval, jak si dávám cukr a míchám : „Taky jsem sladil“, posteskl si, „ale doktor mi to zakázal“.

Domíchal jsem a vzhlédl.

„Tak jo“, plácl rukama do sebe a pak si je propletl na břicho, „chtěl bych ...“, a zopakoval, co už jsem znal z telefonu.

„Prima“, souhlasil jsem znovu, „a můj úkol“?

Významně se usmál : „Dát to všechno dohromady“.

„To se vám řekne“, posteskl jsem si, „nikdy jsem nic takového nedělal“.

Zavrtěl hlavou : „Hlavně chci, aby z expozice vyzařovalo, že byla dělaná srdcem. Aby to z ní čišelo. Tohle pro tebe jistě problém nebude a osobní materiály jsi schopný dodat taky jenom ty. A neboj se. Vedle, v Domě Děti a Mládeže, mají aranžérské studio. Stačí říct“.

Pohlédl jsem mu do očí : „Zatím jsme nemluvili o důležité věci. Kdy. Taky mám svojí práci a závazky“.

Prohrábl si vlasy : „Doufám, že s tím nebudeš mít problém. Potřebuju na tom začít dělat v poslední červencové dekádě“.

Podíval se na mne a já přestože jsem pravil, že vůbec, měl v tu chvíli zježené chloupky po celém těle.

Potom začal probírat, jak si všechno představuje a co a jak a kam a přiznám se, že by mě to chytlo, nebýt té zlověstné hrozby v pozadí, páchnoucí po zkažených rybách.

Seznámil mě taky s místem, kde bude expozice umístěna. Byl jím stávající nepoužívaný velký kumbál za učebnou chemie. Já sám si pamatuji jen stále zamčené dveře.

Opět jsem zmínil, že pro mne přicházejí v úvahu jen odpoledne a večery. Usmál se, že nevadí, že budu mít vlastní klíče. Moje námitky odmávl s tím, že ty žádný problém nejsou. Jako spíš to, že mnohé materiály si budu muset vyzvednout už v červnu a do kumbálu si je předem dát.

„To víš“, usmál se široce, „potom tu není živá duše“, a mně zase povstaly ty chloupky.

„Málem bych zapomněl“, změnil jsem téma, „do práce mi volejte na tohle číslo ...“, dal jsem mu účtárnu, „nebo mě šéf sežere. A taky radši jen v nutných případech. Telefon domů je problém. Věčně tam nejsem a záznamník nemám“. Mobil jsem mu nedal ani náhodou.

Zapsal si telefon do notesu, odložil pero a rozpráhl a spráskl ruce : „Tak ... Ať se nám daří“.

Na tenhle signál jsem se zvedl : „Půjdu. Víím snad všechno, a když tak se zeptám. Ale mám trému“.

Zvedl se taky : „Nemysli si, že já ne“.

Oba jsme se zasmáli, oba neupřímně, každý z jiného důvodu. Kristek tomu, že mě lapl jako mucholapka mouchu a já tomu, že konečně zavřu dveře z druhé strany.

Zabouchl jsem vstupní dveře a odcházel Jiráskovou ulicí po straně, kde se chodník koupal v sluneční záři. Teplé paprsky pomalu vyháněly zalezlou zimu a pookřával jsem pod nimi jako čolek.

Dolehla na mne křehkost naší tělesné schránky, pokud za ní pevně nestojí hlava, začne se rychle sypat. Hlava a víra za mnou sice stály, ale na tuhle první přímou konfrontaci s druhou stranou jsem přece jenom připravený nebyl.

Ale sluníčko je mocný čaroděj.

Přede mnou se klikatily cestičky Jungmannova parku s trávničky, záhony macešek a tulipánů, s keři bezu a s lavičkami s důchodci, vyhřívajícími se na sluníčku. Sklesl jsem na nejbližší volnou a nechal se prohřívát taky. Natáhl jsem nohy a zavřel oči.

„Tak na tohle‘ s chtěl volno“? ozvalo se udiveně.
Otevřel jsem a zastínil si oči : „ Jo. Říkal jsem ti přece, že jaro není ženská“.
„Není. Ale nemáš na tohle ještě čtyřicet let čas“?
Ohradil jsem se : „Jednou si sednu na sluníčko a ty hned mluviš. Třeba jsem rabiát romantik“, navezl jsem se do jeho posledních slov o mém boxování, „to dává určitou naději, nemyslíš“?
Zafuněl a sedl si vedle : „Kde ses tu vzal“?
Udiveně jsem si ho prohlídl : „Žiju tady“.
„Ale právě tady“.
„Courám“.
„To sis vzal volno kvůli courání“?
„Arnošte, ty seš hrozně zvědavěj člověk“.
Zazubil se : „Jsem“ .
Zazubil jsem se taky : „Ve tři jsem měl pracovní schůzku a teď opravdu courám“.
„Pracovní jo“?
Podíval jsem se na něj s despektem : „Arnošte ...“.
Nadzdvihl obočí, ale dál nic nekomentoval : „Jdu k tchýni. Bydlí za parkem a kluk šel ze školy k ní“. Ošil se : „Dneska ale vážně hezky hřeje. Nemuset, tak tu sedím s tebou“.
„Proč vlastně nejedeš“?
Zavrtěl hlavou : „Kdepak. Když nemusím, nejedu. Říkají, že je auto civilizační daň. Je, ale nevím, proč bych ji měl platit taky“.
Zaraženě jsem mlčel. O tomhle jsme se nikdy nebavili a teď jsem byl překvapený. Čekal jsem od majitele autoopravny jiný postoj.
Jakoby mi četl myšlenky : „Divný názor, vid’? Dneska a zrovna ode mne. Ale pokouším se nezapomenout, že mám nohy“.
„Ale do práce jezdíš“.
„Práce je byznys. Majitel autoservisu nemůže chodit pěšky“. Zvedl se : „Pamatuj, že na jaru je krásná spousta věcí“ , řekl už zase mentorsky.
„Ano, pane šéf“.
Zasmál se : „Šašku ...“.
Mávl jsem mu na pozdrav a on mi to oplatil.

Odcházel s rukama v kapsách šedých plátěných kalhot a bylo vidět, že si skutečnosti, že má nohy, užívá. Zase jsem se o něm dozvěděl něco víc a nemůžu říct, že by se mi to nelíbilo. Definitivně se mu ale podařilo zahnat moje černé rozpoložení. Přesto jsem ještě sedět zůstal a dobíjel se jako akumulátor.
Pak jsem se zvedl a zamířil domů. Měl jsem hlad, chtěl se ještě chvíli natáhnout a za dvě hodiny jsem měl vyzvednout Štěpánku.

O půl sedmé jsem na ni zazvonil. Místo Štěpánky se do okna vyložila paní Boučková : „Z takových jako ty, nekouká nic. Stejně si ji nevezmeš“.
Zasmál jsem se : „To bych jí neudělal“.
Z druhého okna vykoukla Štěpánka : „Mami, prosím tě! Je čím dál horší“, informovala mě a zmizela.
„Jdete sami“? zeptala se paní Boučková.
Přikývl jsem : „Pak ji doprovodím“.
„Jako vždycky. Nechceš nahoru“?
Zavrtěl jsem hlavou : „Je hezky“.
Přikývla, rozloučila se a zmizela taky.

O půl jedné jsem se, taky jako vždycky, opíral o plot předzahrádky : „Kdy se uvidíme“?

Odemkla a otočila se : „Brnkni“. Zasmála se : „A na mámu se nezlob. Většina spolužaček už vozí“.

Ušklíbl jsem se : „K tomu nepotřebuješ svatbu“.

„To řekni mamince. Ježíš! Co z tebe taky může vypadnout jinýho“.

Všechny spolužačky taky vdané nejsou. Třeba Šepovská ...“.

Zúžily se jí oči : „Chceš mě srovnávat se Šepovskou“?

„Nikdy“! zadušoval jsem se, „beru zpět“.

„Máš štěstí“, naznačila pravý hák, zamávala a zmizela za dveřmi. Vzápětí jsem uslyšel otáčecí klíče v zámku.

Loudal jsem se domů, teď již chladnou květnovou nocí, a říkal si, jak by bylo fajn, kdyby ... S touhle myšlenkou jsem na rohu automaticky zahrnul. „Dneska dost“! pravil jsem si nevraživě a na dalším rohu zase zamířil k domovu.

Pravděpodobnost, že do zítřka vezme školu i se vším všudy d'as, byla bohužel mizivá.

XXVII

Jako jsme si předchozího dne užívali sluníčka, stejně jednoduše zatažená a nevlídná byla už ráno obloha. Během dopoledne z ní ještě začalo cabit a včerejší všeobecně radostná atmosféra zašla na úbytě.

I jindy imunní Vopálenký teď vztekle třískal s montážními klíči a já jen čekal, kdy se zjeví Arnošt a pošle ho nechat se vyšetřit, nebo někam jinam.

Nejvíce asi zuřil Ondra, opravující Bavoráka se zlomenou klikovkou.

Majitel si výslovně vymínil nový kus vyrobený v Německu. Jelikož takovou klikovku jsme na skladě neměli, musel ji Mlčoch objednat a zásilka se někde zdržela. Jak bylo jeho zvykem, slíbil zítra ráno auto spěchajícímu majiteli předat.

A čím dál tím víc zuřící Ondra se viděl celé odpoledne montovat tu nešťastnou, opožděnou hřídel.

Nakonec zbrunátněl, a když na hodinách jedenáctá odbila, se sveřepým výrazem vyrazil a mně bylo jasné, že buďto s tím praští, nebo praští Mlčocha. Protože jsem nechtěl ani jedno, vyrazil jsem taky a zastoupil mu cestu. Že nikam nespěchám a že to klidně vezmu.. Tak ať to nechá běžet.

„Tohle máš opravdu u mě“, ještě procedil přes zaťaté zuby, ale obligátní větu už říkal svým normálním, lehce uznalým hlasem, „jsem na tahu“.

V půl jedné klikovka dorazila a o půl čtvrté jsem vystřídal Ondřeje. Arnošt se chtěl nejdříve vztekat, ale když viděl, že se na Bavoráku pokračuje, nic neříkal, jen po mně loupal očima a zmizel.

Jeho krédem bylo „spokojený zákazník především“, a když to příliš neřvalo, nechával nám volnou ruku. Ale teď byl naladěný jako my všichni a zastavit se, zřejmě by se tentokrát komentářů nezdržel

Byl jsem hotový. Zavolal jsem Zachovi, jestli už můžu přijít, domluvili jsme se na pozdější hodinu. V telefonu bylo i slyšet, jak ztuhl : „Stalo se něco“?

„Ne. Jen jsem se zdržel v práci a nechce se mi už domů“.

„Jistě, přijď“, zazněla v jeho hlase úleva a najednou byla Štěpánka, se starým světem, daleko.

XXVIII

Okna domku vedle dnes byla zavřená a stékala po nich voda. Déšť vůbec nebyl teple májový. Studil a byl vlezlý jako v listopadu. Rozhodně nevytvářel tu svěží květnovou atmosféru, kdy všechno kolem pučí ještě rychleji. Spíš byl cítit bezvýchodnosti.

Zazvonil jsem. Zach přišel otevřít tak rychle, že jsem ho podezřival, že snad stál ve dveřích na chodbu a čekal. Šli jsme dál, z dlaždic na podlaze studeně dýchlo a mnou třepala zima.

Zakroutil hlavou : „Proč nemáš deštník? Jsi jako myš“.

Setřel jsem z obličeje vodu. Suché jsem snad měl jen vlasy pod kšiltovkou : „Ráno nepršelo“. Vešli jsme do pracovny. Byla příjemně vyhřátá a moje zplihlá tělesná schránka to potěšeně zaznamenala..

„Sundej to“, natáhl ruku, „tu blbničku taky“, kývl na kšiltovku. Podal jsem mu ji a stáhl z ramen bundu. Přehodil ji přes židli u stolu, položil tam i čepici a židli přistrčil ke kamnům. Rudě v nich žhnulo.

„Přinesu ručník“, rozhodl se a nedbaje námitek, zmizel ve dveřích. Vzápětí byl zpátky a podával mi složený froťák. Přešel k oknu a napouštěl do konvice vodu : „Udělám kafe. Nebo chceš čaj“?

Přestal jsem se utírat a zavrtěl hlavou : „Kafe. Pane Zachu Díky. Kam“?

„Ukaž“, vzal ručník a přehodil ho přes další židli a taky ji přistrčil ke kamnům. Vyšel z místnosti, ale vrátil se právě, aby zalil kávu, donesl ji na stůl a šel pro cukřenku. Vzal si kostku a zamíchal. Pak se opřel v křesle : „Jaký ti bylo“?

„Zvláště. Byli jsme jako dva herci odříkávající naučenou roli. Mluvili jsme o budoucnosti a každé si představoval něco jiného. A pane Zachu“, předklonil jsem se, „ona mi z hlavy nejde“.

Rychle vzhlédl : „Mně taky ne. Ale s tím nespravíš nic. Nejsi čaroděj“.

„Pojeďu podle jejich scénáře a v poslední chvíli uhnu. Ale s ní“.

„Tak ty tam přece jenom půjdeš“, pravil smutně Zach, „toho jsem se bál. Zůstanete tam oba“.

„Přece nemůžu jen tak stát a dívat se“, namítl jsem, „utečeme“.

„Ani nevíš, proti čemu jdeš“, řekl pesimisticky, „ani kolik je těch ... těch Kristkových. Jak pak chceš utéct“?

Těžko, to já věděl taky a měl jsem strašný strach. Vždycky mi povstaly chloupky, když jsem si vzpomněl na to něco, co se ve sklepe probudilo, protahuje se a sílí. Ale nejt by bylo hroznější. Protože ona nevinná je. Ale my už ne. My o ní víme.

Ve statistice neznamená proti desítkám miliónů nevinných obětí nic. Války, hladomory, pandemie. Za ty ale nemůžu. Za ni bych však mohl. Kdybych utekl, měl bych pokoj. Čas by vše zaretušoval. Jenom jsem si vůbec nebyl jistý, jak bych se sebou dál vycházel.

Vylíčil jsem to Zachovi. Pozoroval mě, pak vstal a šel přiložit. Rozhrábl žhnoucí oharky a přihodil tři polena. Kamna zavřel, ale ještě chvílku stát zůstal : „Co ti mám říct. Nikdy jsem nepřemýšlel, co bude, když past nesklapne a Moloch bude mít hlad“.

A mně zase povstaly ty chloupky.

Přešel ke stolku, vzal si cigaretu a balíček mi automaticky přistrčil. Tak jsme spolu mlčky kouřili, každý s myšlenkami svými. Já byl unavený a slova mi připadala zbytečná, nevěděl jsem o ničem, co by moji současnou situaci zvrátilo a na co myslel Zach, nevím.

Pak ale začal : „Tvoje rozhodnutí všechno mění. Budeš nejen utíkat, ale i bojovat“.

„Radši ne“.

„Třeba budeš muset“.

„No“, povzdychl jsem si rezignovaně, „to dost dobře nevím jak. Pistoli seženu, ale pak“?
„Nedejte zahnat do sklepa“.
„To je přece nesmysl“, namítl jsem, „když se jim bude chtít, zaženou nás třeba za Ural. A kde je psáno, že upír smí jen do sklepa?
Kriticky na mne zhlédl : „Upíři nesnáší světlo“.
„Jistě“, souhlasil jsem, ale vzápětí ho zchladil, „ale to ten náš upír, musí být skutečně upír“.
Zaraženě se na mne podíval : „A jo, sakra“.

Souhlasně jsem pokýval hlavou a vydal se k druhému oknu s pracovním stolem. Za zatažené žaluzie se zvolna snášela noc. Podle hodinek bylo teprve pozdní odpoledne. Ale šedivětmavý, ubrečený den se už místy zešeřil skoro úplně.
Bezmyšlenkovitě jsem se na stůl podíval. Přes sebe tam uprostřed leželo asi pět knih. Vzal jsem horní do ruky : Zonja Mladovič, Upíři a nemrtví. Podíval jsem se na další : Viliam Rejhoz, Bestiár a magie.
„Na co“? zeptal jsem se udiveně.
„Čtu“.
„Hledáte zbraň“?
„Ano. Něco, čeho se bojí všichni“.
„Víte, že to nejspíš vím? Je to prostý. Bojí se stříbra. Stříbro je zabíjí stejně spolehlivě jako nás cyankáli“.
Dal hlavu na stranu : „Chceš lít kulky“?
„Máte lepší nápad“?
„Jsi si jistej“?
„Tím stříbrem? Jo“.
„Stejně se do těch knížek podívám“, rozhodl se. „Čím chceš střílet“?
„Perkusním revolverem. Koltem“.
„Dá se sehnat“?
„Poměrně snadno. Vyrobené do celkem vysokého data se u nás směly používat bez zbrojáku. Pak úřady přitvrdily a spousta perkusních zbraní ho najednou potřebovala taky. Pro spoustu lidí tím ztratily svou cenu. Zbavují se jich za pakatel“.
„Umíš s tím“?
„Ale jo. Kamarád ho měl. Armádní jízdni kolt. Složil koně. Tak ten bych chtěl“.
„To taky budeme potřebovat cpadlo, cupaninu, prach, růžek na prach a formu na lití kulek“, vypočítával Zach.
Vzhlédl jsem : „A stříbro“.
„Na kolik je kulek“?
„Na šest. Myslím, že je to Coltův první šestiraňák“.
„Kolik stojí“?
Poškrábal jsem se za uchem : „Pravej by asi byl dlouhej peníz, ale tyhle repliky tak devět, deset tisíc“.

Přikývl a zatvářil se záhadně : „Já mám tohle“. Šel do rohu, kde začínala knihovna a kde byl malý výklenek, který kousek přechýlala a který, z jistého úhlu, nebyl vidět. Natáhl se a poslepu vylovil balík plachtoviny. Položil ho na zem a začal rozbalovat. Nakonec se objevilo dlouhé kožené pouzdro a z něj vytáhl brokovnici.
„To je krásná flinta“, řekl jsem obdivně, „kde jste k ní přišel“?
„Zdědil jsem ji. Táta i dědeček byli nimrodi. Vůbec dědeček“.
„Vy máte zbroják“?
„Ale ne. Jenom flintu. Teď by se mohla hodit“.

Vzal jsem si ji do ruky. Pažba i přechod do baskule měly elegantní štíhlé linie, pažba, z tmavorudého dřeva, byla vyložena světlejším a samotnou baskuli zdobily, z každé strany jiné, jemně cizelované lovecké výjevy. Uvolnil jsem kličku, sklopil hlavně a jednou z nich se podíval : „Není jí škoda“?

„Jak to myslíš“?

„Aby se nezničila“.

Mávl rukou : „Nikdy jsem z ní nevystřelil a dcera ji nechce. Vezmi si ji. Můžeš si ji pak pověsit doma na zeď. Jako vzpomínku“.

„Ale, pane Zachu. Neblázněte“, bránil jsem se překvapeně.

„Třeba čekala právě až na tebe“, řekl zamyšleně, „vždycky jsem si říkal, že je škoda, že nestřílím a syna nemám. Ber“, probral se ze zamyšlení, „něco mi říká, že to má být právě tahle a musí být tvoje. Patrony udělám“, dodal, „stačí koupit originály a vyměnit broky“.

„Na broky formu neseženu“.

„Udělám si ji. Dědeček ...“.

Náhle se rozdrnčel zvonek.

„Čekáte někoho“? zeptal jsem se překvapeně.

Zavrtěl hlavou a šel otevřít. Přestože se to nedělá, potichu jsem přešel ke dveřím a poslouchal. Příchozí stál venku, moc jsem nerozuměl, ale potom oba vešli do chodby a hlasy zesílily: „... ber sebou“.

„Jsi hodná. Ale v tomhle počasí jsi neměla. Pojď dál“.

Hlasy se zastavily u dveří do pracovny : „Nepůjdu. Nebudu ti tam šlapat“, a já se, sedíc zpátky v křesle, podíval na svoje boty, „knedlíky si ohřej, nejz je studený. V pátek přijdu, jak jsme se domluvili“.

„Dobře“.

„Tak já jdu“.

„Chtěl jsem ...“, hlasy se zase vzdálily, ale tentokrát jsem už jasně poslouchat nešel.

Otevřel dveře a ohnul se pro tři, na podlaze položené, umělohmotné schránky na potraviny. Moc mu to nešlo, v pravé ruce ještě držel konvičku s víčkem. Tu teď postavil a pokoušel se dózy sebrat. Vystartoval jsem mu na pomoc a společně jsme všechno odnesli do malé lednice vedle linky.

Přerovnával teď přihrádky a dělal místo : „Manželka umřela, když jí bylo čtrnáct. A ona převzala domácnost a vaření. Od doby, kdy se vdala a odstěhovala, trpí představou, že bez ní strádám“.

„Vždyť je to hezké“.

Přisvědčil : „Je. Někdy bych ...“, podíval se na brokovnici opřenou o křeslo a zmlkl. Narovnal se a protáhl : „Nějak jsem vypadl. Kde jsme byli“?

U lití broků“.

Přikývl : „Napadá tě ještě něco“?

„Ted ne“.

Beze slova vzal brokovnici, došel pro pouzdro a zastrčil ji : „Už jsi z ní střílel“?

„Ale jo“.

„Všechno chce svoje“, namítl.

„Střílel jsem na holuby a dobře“.

Zach se teď na chvíli odmlčel a pak najednou luskl prsty : „Tohleto jsme úplně opomenuli! S odporem přece Kristek vůbec nepočítá! Všechno musí proběhnout v tichosti. Dovedeš si představit, že by se ze školy ozývaly výstřely“?

„Moc ne. Klučnov by se vyjevil“.

„Dáš si grog“? zeptal se spokojeně.

„Dám“, odpověděl jsem vesele, protože jistou šanci to skýtalo.

A zatímco se v konvici ohřívala voda na grog, my seděli a všechno už poněkolkáté probírali. A já si stále víc uvědomoval, že teď už se couvnout nedá, že ve chvíli, kdy jsem se nahlas upsal čertu, skončil dlouhý boj se sebou samým a jiná cesta už není.

Škola

I

Sáhl jsem do bundy a vytáhl cigarety. Jednu jsem vyklepl a krabičku strčil zpátky, vyndal jsem zapalovač a škrtl. Ale pak jsem plamínek od cigarety zase odtáhl. Teď jsem dokouřil a nedopalek spláchl na záchodě.

S nezapálenou cigaretou jsem si sedl na schody krátkého schodiště k lítačkám do samostatného křídla. Poslouchal jsem. Slyšel jsem jen ticho, kterým se tyhle velké budovy pro mnoho lidí vyznačují, když zmizí ti, pro něž jsou určeny. Říká se, že ticho léčí. Ale tohle ticho hrozilo v mém staccatu. Jako před bouřkou, jako, když poprvé přišel Zach.

Ten teď doma čekal u mobilu. Teprve před chvílí jsem ho přemluvil a vyhnal z ulice domů. Trápilo ho revma v kolenou a byl rád, že se belhal.

Za chvíli skončí dnešní služba i jemu. Až zavřu venkovní dveře, zavolám mu po pár krocích, aby odfajfkoval další den.

Už skoro měsíc jsme se neviděli.

V jednom setkání před prázdninami a při povídání o starých časech se Kristek zmínil, že je hezké, když bývalí spolužáci zůstanou přáteli i nadále. A jmenoval Choděru a nechal ho pozdravovat. Věděl víc, než jsem mu řekl, o Kamilovi jsem nemluvil vůbec. Byla to drobnost, ale se Zachem jsme se stýkat přestali. Slídící oči tady evidentně byly.

Podíval jsem se na hodiny, visící na zdi nad ředitelnu. Ručičky ukazovaly za pět minut třičtvrtě na osm. Bylo léto, dvacátého třetího července. Byl jsem tu pátý den.

Na ten první nezapomenu nikdy. Před prázdninami ještě škola žila svým běžným životem i odpoledne. Na chodbách jsem potkával učitele, kolem běhaly děti, měly kroužky, sportovní hry, fungovala družina.

Ale nic z toho teď nebylo. Už, když jsem k ní přicházel, jsem cítil balvan na prsou a zúžil se mi dech. Když jsem vyndal klíč, odemkl a vešel, měl jsem pocit, jako bych se objal s převozníkem přes Styx a škola otevřela tlamu. A když jsem zamkl, jakoby sklaply zuby.

Zmocnila se mě panika a skoro jsem se zkroutil strachy. Přitiskl jsem se na dveře, slyšel hlasy zvenku a všude na těle jsem cítil studený pot. Přinutil jsem se neodemknout, jinak bych se zastavil až doma.

Teprve, když přešlo to nejhorší, vyšel jsem do druhého patra s místností, kde se měla výstava konat. Až přetrvávající klid mi vrátil trochu sebekontroly.

Ale vzápětí mě začal ničit táhnoucí se čas.

Nevěděli jsme, kdy se upír objeví. Ale předpokládali jsme, že když dekády dělí celkovou dobu na poloviny, může se v každé objevit jen jednou. A bylo jisté, že začne, až budeme oba.

Vybral jsem si první a Kristkovi namluvil, že v srpnu jsou dovolené, v práci budu jistě dlouho a čas nebudu mít určitě.

Vždy po příchodu jsem se věnoval výstavě. Kdybych nedělal nové panely a vitríny, mohl jsem jít už třetí den domů, ale s tím Kristek určitě počítal. Déle než hodinu, nanejvýš dvě, jsem však nevydržel.

Potom jsem si na ramena hodil batoh, zamkl a šel k ředitelně. A zbývající čas byl tady. Jenom jsem se několikrát prošel chodbou ke schodišti k tělocvičnám. Ale v půli cesty jsem se otočil, jakoby tam stála neviditelná zeď a vracel se.

Za pět dní tady jsem znal všechny zvuky, ozývající se ve ztichlé škole. Nebylo jich moc. Každý jiný mohl znamenat jen jedno. Neboť Kristek by to být nemohl, ten mi s úsměvem zahlásil, že do srpna odjíždí na chalupu. Jistěže nejel nikam, ale nepřišel by.

Zvedl jsem sebe, pak batoh, vytáhl krabičku a cigaretu vrátil. Uvědomil jsem si, že byla ráno plná a teď v ní zbyly čtyři. V životě jsem tolik nevykouřil. Až přijdu domů, schválně si spočítám, na kolik vyjde ...

Dole bouchly dveře a ozvaly se hlasy.

Zařal jsem pěsti, až mi klouby zbělely. Přeběhl jsem chodbu, vmáčkl se do výklenku před zeměpisným kabinetem a vytáhl revolver s drahocennými stříbrnými kulkami. Rychle mi došlo, že to určitě dobře není. Zastrčil jsem ho a přitom už shazoval ze zad batoh. Trhnutím ho otevřel a vyndal hlavně a pažbu s baskulí. Teď jsem blahorečil opatrnosti, s níž jsem je vkládal do pouzdra až těsně před opuštěním školy.

Dvěma pohyby jsem brokovnici složil a do hlavní vsunul patrony s ocelovým broky.

Zatím se hlasy přiblížily a jejich majitelé začali vystupovat po schodech. Neslyšel jsem moc, ale už teď bylo jasné, že jsou jen dva. Mužský a ženský. Vzpomněl jsem si na Sedm statečných a na scénu, kdy ve vesnici v úkrytech čekají na Calverovy muže. Jeden z vesničanů se ptá pistolníka, hraného Stevem McQueenem : „Taky se vám před bojem tak potí ruce“? Mně se potily strašně.

Na mezipatře se vycházející otočili čelem k ředitelně a hlasy zesílily. Překvapený jsem poznal Kristka a ... a Štěpánku!

V tu chvíli jsem chtěl vyletět, popadnout ji a utýct. V hlavě mi vybuchovaly rakety šíleného ohňostroje. Ale pak jsem se přinutil zůstat. Třeba to už nejde. Ale Kristek mi poradí. Jenom jsem si pořád šeptal : „Ježíšmaria, Ježíšmaria ...“.

Vyšli k ředitelně a přecházeli po rozšířené chodbě k pokračování schodiště do druhého patra. Přímo jsem se do zdi vsákl. Byli teď necelých pět metrů ode mne. Teď už jsem slyšel opravdu dobře.

„ ... musí večer“ .

„Dneska tu nebude, uvidíte“, odpověděla, „Murphyho zákony“.

„Ale bude“, přesvědčoval ji, „překvapíme ho“.

Začali vycházet.

Počkal jsem ještě dvě vteřiny, brokovnici jsem tiše postavil do výklenku. Odlepil jsem se od zdi a čtyřmi kroky došel pod schodiště : „To jsem už teď“.

Polekaně se otočili. Ale zatímco v Štěpánčiných očích vystřídala úlek radost, Kristkovi se v nich mihla zlost : „Co tu děláš“? mávl ke mně rukou a zamračil se, „takovýhle srandy“! A chystal se sejít.

„Co vy tu“! zeptal jsem se ironicky, „neodjel jste“?

Sešel schod a zastavil se : „Zlobí mě auto“.

„Pět dní“? vyštěkl jsem, „proč jste nepřišel“?

Najednou nevěděl co říct. Ale pak rozpaky vystřídala zlost : „Co mě tu zpovídáš?! Myslíš si, že ...“.

Dvěma skoky jsem byl u výklenku a namířil brokovnici : „Tak pracký nahoru. Ať na ně vidím“.

Překvapeně mu vyjelo obočí a zabouřil : „Tomáši“! a pohnul se.

Dal jsem hlavu na stranu : „Ještě krok a přečtu si skrz tebe noviny“.
Znovu se zastavil a tvář mu zružnila zuřivá bezmoc : „To si odskáčeš, ty spratku“!
„Možná. Ale o tom ty už vědět nebudeš“.

Štěpánka se vyděšeně dívala z jednoho na druhého. Ředitel její bývalé základní školy stojí na schodech té školy a její bývalý spolužák a dneska nejlepší kamarád na něj míří brokovnicí. Ale sešla ke mně a dávala pozor, aby nevstoupila mezi hlavně a Kristka : „Co se tu děje“?

„Teď ne. Musíš mi věřit“.

„Ne, ne. Nejsem pitomá“.

„Jo. Není pitomá“, zachechtal se Kristek.

S cvaknutím jsem pušku odjistil : „Mám tam broky na kance. Odtud ti ustřelím nohu v kole-
ni. Pokračuj“.

Zmlkl a jen se nenávistně díval. Místo něj spustila vyplašená Štěpánka: „O co jde“?

„Jsme v hrozném průšvih. Pohádky nelžou a upíři jsou. Jejich pomahači taky“, kývl jsem brokovnicí ke Kristkovi, „buď nás teď odtud dostane, nebo zhebne“.

Zděšeně na mě koukala : „Seš blázen“?

Došlo mi, že kteroukoli jinou bych jen těžko přesvědčoval o opaku. Ta by se mi nejspíš snaži-
la podrazit nohy a Kristka měla za spojence.

„Proboha nejsem. Musíš mi věřit. Prostě musíš“.

„Já ...“.

Přerušil jsem ji : „Potom. Teď musíme pryč. Kudy“? obrátil jsem se na Kristka.

Jen se ušklíbl.

„Nelekni se“, řekl jsem k Štěpánce, „zabiju ho a půjdeme přes ...“.

„Neprojdete“, řekl nenávistně, ale rychle Kristek, „nikde. Je pozdě“.

„Nekřivdíl jsem ti“, ušklíbl jsem se, „ale nikdy ...“. Větu mi přerušil zákmit pohybu nad námi
mezi zábradlím. Bezmyšlenkovitě jsem strhl brokovnicí a vystřelil z obou hlavní. V tu chvíli
se na mne Kristek vrhl. Převyšoval mě o půl hlavy a byl minimálně o třicet kilo těžší. I na-
vzdory dvojnásobnému věku si byl jistý, že ho neustojím.

Uhnul jsem, a když se těžkopádně zastavil a otočil, břítkl jsem ho zprava do brady a pak ho
levou složil.

Výstřel z brokovnice vyvolal nad námi střelbu z rychlopalné pušky s tlumičem. V místě, kde
před chvílí Kristek se Štěpánkou stáli, vyklovaly kulky v omítce díry. Ale úplně tiše jako v
němém filmu. Cítil jsem, jak past sklapává ze všech stran.

„Určitě jdou odevšad“, řekl jsem nešťastně.

„Co chtějí“? Už se nevyptávala. Už se bála.

„Nás“. Zlomil jsem brokovnicí, prázdné patrony vyhodil vyhazovač a do hlavní jsem vložil
nové. Sklapl jsem ji a podal Štěpánce : „Tady není hledí a muška. Co chceš trefit, na to prostě
namíř a střel“.

„Je ji nechci“!

Z podpažního pouzdra jsem vytáhl kolt : „Musíš. Vzadu oči nemám a mám jen dvě ruce.
Hlavní vchod je nejbliž. Jdeme. A taky je tam sklep“, dodal jsem v duchu a chloupky povsta-
ly.

Trhnutím jsem Kristka postavil na nohy. Krev z rozbitého obočí mu tekla na košili a zapíral se
o zed'. Měl jsem pocit, jestli jsem ho nebřítkl moc. Ale třeba to jen hraje.

Přeběhli jsme chodbu, Kristka před sebou, o týl opřený revolver. Vmáčkli jsme se do výklen-
ku k hluboko do zdi vsazeným dveřím ředitelny. Šikmo přes chodbu byl zeměpisný kabinet,
za ním schody s lítačkami k družině. Vlevo vedla chodba k tělocvičnám a přes ni stoupalo a

klesalo hlavní schodiště. Od chvíle, kdy kulky zabubnovaly do omítky do zdi nad námi, se nahoře nic nepohnulo. „Kdo to opraví“? napadlo mě, „s tímhle Kristek určitě nepočítal“.

Vlevo a vpravo byl klid, ale to se mohlo každou chvílí změnit. Brokovnice jistě spustila alarm. Opustili jsme výklenek a podél zdi se posunuli proti schodišti dolů. Znovu jsme přeběhli.

Ukázal jsem Štěpánce nahoru a současně jsme, krytí Kristkem, začali sestupovat. Výstřel z brokovnice se mnou škulbl a vzápětí znovu. Mátožný Kristek se nečekaně rychle otočil a sevřel mi ruku s revolverem. Vzápětí levou přehmátl a pokusil se ho chytit. Ruku jsem mu strhl a začali jsme se přetahovat. Síly měl dost a než bychom skončili, bylo by dávno po nás a i tak kdoví, jak by to nakonec dopadlo.

Zřejmě si toho byl velice dobře vědom a tvář mu teď zrůznil vítězný úšklebek. Ještě chvílku a přetáhl by mne na schodiště pod sebe.

Pustil jsem se levou rukou a Štěpánka úzkostně vykřikla. Ze vší síly jsem ho praštil doprostřed obličeje a ucítil, jak mi pod pěstí chroupl nos a sevření povolilo. Zaklonil jsem se a kopl ho do prsou.

Ztratil rovnováhu a po zádech padal ze schodů. V ten okamžik zaštekala automatická puška a na prsou mu explodovaly maličké granáty. Vrhel jsem se na zem, sjel po schodech ke Kristkovi a chytil se dole zábradlí. Než stačil střelec zamířit, vystřelil jsem a trefil ho do stehna. Kulka z koltu, co zabíjí koně, ho otočila a přimáčkla k zemi. Kýženeho rohu už nedosáhl a druhá mu vzala všechny naděje.

Čekal jsem ještě aspoň jednoho, ale nebyl tu už nikdo a cesta ven se zdála být volná. Zmařil jsem teď sice dvě stříbrné kulky, ale když utečeme, litovat nebudu. Navíc bylo možná střelbu slyšet ven a za chvíli tu bude policie, reportéři ...

„Štěpánko“! Ještě než jsem vyskočil na nohy, byla u mne a podávala mi brokovnici, kterou jsem nabíjel už v běhu.

Seběhli jsme do mezipatra a nad hlavou se nám začalo prášit z omítky. Kdybychom neslyšeli údery do zdi a neviděli kotoučky prachu, asi bychom ani netušili, že po nás někdo střílí. Kdoví, proč ten dole střílel bez tlumiče. „Ten mrtvej“, dodal jsem vzápětí v duchu a udělalo se mi zle.

„Bacha“! vykřikla Štěpánka.

Byli jsme už skoro na konci posledních schodů. Revolver jsem hned nahoře zastrčil do pouzdra a šli jsme teď jen s brokovnici, když ze šaten vyrazil další. V běhu jsem se obrátil a jednou rukou ji strhl na sebe, ke zdi a na zem, na schody a skulili jsme se.

Těsně nad námi hvízdly kulky a oštípaly žulové schody. Stačil jsem vystřelit ještě před pádem a potom hned na zemi. Protože je brokovnice zblízka potvora, tak přestože jsem tentokrát netrefil, střelec couvl. Mohli jsme se ukrýt za pod schody snesený, vyřazený nábytek.

„Teď kam“? vydechla zoufale.

Ukázal jsem hlavou za sebe a nabíjel brokovnici.

„Do sklepa“ ? zděsila se, „to je konec“!

Nahlas jsem sice nic neřekl, ale myslel si to taky.

II

Zacvakl jsem hlavně a namířil na dveře od šatny : „Otevři na batohu malou kapsu. Ten červený klíč“.

Cítil jsem, jak rozepíná zip a svazek vytahuje. Nic neříkala a strčila mi ho pod nos.

„Ke dveřím a po zemi. Odemkneš“.

Beze slova se začala plazit a já za ní. Před sebou jsme měli část vstupní haly s východy ze šaten. Shora nás krylo schodiště.

V půlce cesty vykroukla za rámem dveří na šatnu hlaveň samopalu a neslyšně se dvakrát krátce otřásla. Ale střelec střílel bez míření, kulky jen rozezvučely starou skříň a vysoko otloukly omítku na zdi s dveřmi do sklepa. Na oplátku jsem ustřelil kus rohu s dřevěným obložením a hlaveň zmizela. Blesklo mi hlavou : „Ten nás nechce zabít, jen udržet, kde jsme“.

Dorazili jsme ke sklepu a Štěpánka odemykala. Nešlo to, začala propadat panice a já od ní daleko nebyl.

„Dělej!“ sykl jsem nervózně.

„Nejde to!“ odpověděla vysokým, sevřeným hlasem.

Pustil jsem levou rukou brokovnici a nahmátl klíč. Opravdu to nešlo, ale když už jsem beznaději skoro propadl taky, automaticky jsem otočil klíčem na druhou stranu a zamkl! Okamžitě jsem zase odemkl a vzal za kliku. Dveře se otevíraly dovnitř a Štěpánka se tam přímo skulila. Jako píd'alka jsem se zasunul za ní, a protože teď celá hala zůstala vlevo, koukala mi ven jenom půlka hlavy a hlavně.

Ale okamžitě nás začal dusit hrozný zápach. Štěpánka se otočila ke zdi, svezla se po ní, zvracela a rozplakala se. Puch mrtvých ryb obracel žaludek a navozoval pocit bezmoci a apatie.

„Štěpánko“, ozval jsem se, „musíme dolů“.

Seděla na bobku, hlavu opřenou přes ruku o zed', nehýbala se a občas se jí otřásla ramena.

„Štěpánko, prosím“, řekl jsem zoufale, „určitě někdo přijde, ale teď pojd'. Sem nepůjdou. Musíme jít“.

Zvedla se a jen se dívala.

Zakroutil jsem hlavou : „Všechno ti řeknu. Ale teď vem batoh a jdeme“. Za řeči jsem ho sundal a držel. Vklouzla do popruhů a zajíkávě řekla : „Já se zas pozvracím. Co to je“.

„On“.

„Kdo“?

„No ... Ten upír“, řekl jsem opatrně. Ke dveřím se snesla dávka ze šatny a vzápětí od schodiště : „Štěpánko“!

Zmlkla, sešla dva schody a otočila se.

Rychle jsem pažbou rozbil vypínač a seběhli jsme do mezipatra, kam ještě dosáhlo světlo z chodby. Za rohem už začínala tma a pod jeho ochranou jsem ji zastavil a z batohu vytáhl dvě čelovky. A další patrony. Tentokrát i těch šest zelených. Čtyři jsem strčil do druhé kapsy a dvěma rychle přebil. Ale pak jsem si to rozmyslel a dvě zas z kapsy do batohu vrátil.

Štěpánka se na mne dívala : „Tys to věděl? Že sem půjdeme“?

Zavrtěl jsem hlavou.

„Tak jak to, že máš světla“?

Pokrčil jsem rameny : „Mám. Ale nevěděl“. Rozloučil jsem se se světlým obdélníkem, ohraničeným rámem dveří a začali jsme scházet.

Sestoupili jsme do první místnosti. Zdálo se, že je tu zápach snesitelnější. Možná se nejhutnější špunt odvětral. Nebo si nos zvykl. Nebo oboje.

Stoupli jsme si za roh zdi schodiště a přitáhl jsem ji k sobě. „Zhasni“, zašeptal jsem. Něco mi bránilo mluvit nahlas a jen ti nahoře to nebyli. Cvakl vypínač a místnost se ponořila do tmy.

Zvykajícím se očím pomalu vyplouvaly nezřetelné obrysy mezipatra a prvních třech schodů.

Všechno ostatní i s námi leželo ve tmě. Taky nebyl slyšet jediný zvuk. Určitě stačilo, že nás zahnali sem.

Chvíli jsme tam tak mlčky zůstali a poslouchali. Cítil jsem, že se chvílemi chvěje. Došlo mi, že je venku šestadvacet a má jen šortky a tričko.

Jak se tu vlastně octla? A jak to, že přišla s Kristkem? A proč ona? I když na poslední otázku bych po ní chtěl odpověď asi marně.

Když jsme tak nehnutě stáli, začal se pád po schodech rozkládat. Jako boxer jsem byl na rány zvyklý, ale trpěl jsem za ní. A vlastně jsem trpěl taky, vždyť jsem neboxoval přes třičtvrtě roku. Zítra nás bude parádně bolet celé tělo. Uvědomil jsem si, že v tomhle případě budeme velmi šťastní lidé.

„Štěpánko“, zašeptal jsem, „blikni a uvidíš průchod do další místnosti. Půjdeme potmě. Dej mi ruku“. Vzápětí jsem jí položil svoji na rameno : „Počkej“. Něco bylo špatně.

Rozhlédl jsem se znovu po místnosti. Všude tma. Ale bylo jí moc. V hlavě mi zaklinkal umíráček. Srdce i s největší nadějí mi spadlo do kalhot. Nemít ji, tak se sem nikdy zahnat nenechám. Radši bychom umřeli za barikádou někde v koutě haly.

Zašeptal jsem jí do ucha : „Rozsvítím“. Ostrý kužel světla prošlehl tmou a zastavil se na čelní stěně pod stropem. Jenže místo dvířek s průduchy se ukázaly nové ocelové platle na starých šroubech. Ty nepřekříčíš ani nepřestřílíš.

Takže to zbylo jen na nás, na staré brokovnici a na z třetiny vystříleném perkusním koltu. Byl jsem otřesený.

Přitiskla se : „Co je“?

Pokusil jsem na sobě nedat nic znát : „Nic“, zavrtěl jsem hlavou, „jenom jsem se chtěl ještě podívat“.

Zhasl jsem a vzal ji za ruku. Chvilí jsme čekali, až oči přivyknou tmě a pak jsme vyrazili. K průchodu jsme došli za pár vteřin.

Nahmátl jsem ho a pak pravý sloupek. Schoval jsem se za něj a Štěpánku postavil za sebe. Pak jsem bez pohnutí zůstal stát a zíral na černošedý obrázek mezipatra, připravený okamžitě střílet na jakýkoli pohyb na něm, či kdekoli jinde.

„Co tady“? naklonila se zezadu Štěpánka, „tady budeme“?

„Sem se nedostanou“, odpověděl jsem neurčitě, „uvidím je už v mezipatře“.

„Nemůžeme přece pořád stát. Je zima“.

Vůbec jsem nevěděl, co říct. Teda věděl, ale nemohl, protože jsem sám odmítal přijmout fakt, že tu takhle budeme, dokud neumřeme. A že si starý školník udělá k roku devatenáct set devadesát osm dvě čárky. Vlastně čtyři. Protože už dva jsme vzali s sebou. I když ...

Jemně se mnou zacloumala : „Tomáši! Slyšíš“? Do hlasu se jí vkrádala hysterie.

„Dám ti bundu“, řekl jsem, „ale mám v ní náboje. Musíš ...“.

Rezolutně mě přerušila : „Chci odtud“.

„Štěpánko ...“.

„Odtud se nedá vylízt, že jo“?

Zavrtěl jsem hlavou : „Chtěl jsem přivolat pomoc. Těmi dvířky na větrání“.

Ucítil jsem, jak se rozhlédla.

„Jsou pod těmi železnými pláty“.

Zajíkla se a ztichla. Jenom sevřela do pěsti prsty ruky, ležící mi na rameni.

„Dám ti tu bundu. Jenom přendám náboje“.

Hrozně moc jsem ji chtěl obejmout a přitisknout, abych co nejvíc cítil ji a ona mne. Pod lavinou, co nás zavalila, jsem to strašně potřeboval. Potřebovali jsme to jistě oba.

Místo toho jsem pomalu sundal bundu, nespouštěje přitom oči ze schodů. Štěpánka se do ní zimomřivě schoulila a opřela se mi o záda. A pak jsme stáli a čekali, nevěda vlastně na co.

„Tomáši“, zadrkotala zuby, „je hrozná zima“. Cítil jsem, jak se třese.

Nemělo smysl počítat dobu, jakou jsme tu stáli. Na skutečnosti by to stejně nezměnilo nic. Ale dlouho asi ne, bylo přímo slyšet, jak se čas vleče.

Ostatně zima mi byla taky. Ani jsem nemusel mít šortky a sandály naboso.

„Je“, přikývl jsem, „víš co? Cvič. Naplno“.

„A ty“?

„Já jsem v cajku“.

Když jsem za sebou chvíli cítil míhající se paže a nohy, uslyšel jsme slabý náraz do zdi, uviděl jsem něco malého mihnout se v mezizateřce a pak to pod schody zůstalo ležet.

„Granát“! vyjekl jsem se a strhl Štěpánku dozadu a na zem.

Jenže pak se už měl dávno ozvat výbuch a my měli ležet otřesení a ohlušení. Rychle jsem se zvedl a koukl vedle. Pod schody ležel plechový váleček a valil se z něj šedivý kouř.

„Slzák“! vykřikl jsem a rozsvítil, „pryč“!

To se lehko řekne pryč, když není kam. Za chvíli nás najdou v klubíčku u zdi, bezmocné, ale živé. A pak ...

Všechno se mně sevřelo. Nahmátl jsem pažbu perkusáku, Tohle byla rychlá volba a rychlý konec.

III

Sklonil jsem se k ní a jemně jí zvedl hlavu : „Štěpánko“!

Pohled upřela někam za mne a teď, jako bych jí vadil ve výhledu. Ohlédl jsem se a průchodem se už začaly plazit první praménky kouře. Pak jsem v protější zdi u podlahy uviděl úzký a nízký otvor. Okamžik jsem zůstal jako zkoprnělý, ale pak do mě vjela energie a vyskočil jsem.

Za dalších deset vteřin jsem se protahoval metr dlouhým průlezem, brokovnici u těla. „Třeba to ti nahoře tak chtěli“, blesklo mi hlavou, ale ono všechno bylo lepší než zůstat.

Vystrčil jsem hlavu ven a rychle se rozhlédl. Uviděl jsem prostornou chodbu, vedoucí vlevo i vpravo. Podlaha byla asi půl metru pode mnou a slabounkými čurky po ní tekla voda. Ještě dvakrát jsem se vzepřel, dosáhl na ní rukama a vytáhl se. Pak brokovnici, batoh a Štěpánku.

Cítil jsem lehký průvan, který vanul z chodby do sklepa a bránil plynu, aby se dostal za námi. Po posledních minutách, vybičovaných na maximum, nevyžadovalo nic okamžitou reakci. Úlevně jsem vydechl a objal ji.

Drkotala zuby, a když jsme se pustili, opřel jsem se o stěnu a začal se zouvat. Přestože jsem trpěl, nosil jsem vysoké kožené farmářky a dvojitou ponožku : „Nemůžeš být takhle“. Bylo úlevné nechat nohy volně vydechnout, ale hned jsem je zase začal šněrovat do koženého sevření : „Co ti řekl Kristek? A jak to, že jste přišli teď a spolu“?

Na bosé nohy si natahovala moje o tři čísla větší ponožky a obouvala se zpátky do sandálů: „Chodím tudy vždycky v pondělí a ve čtvrtek z džezgymnastiky. Potkali jsme se před školou a ...“. Vyjevila se : „Nejdou sem“? ukázala na průlez.

Ušklíbl jsem se : „Neboj. Nepůjdou. Pokračuj“.

„Kristek nedal jinak, než že tě překvapíme“. Vyčetla mu : „Vůbec jsi mi neřekl, že tu budeš. Byla jsem zmatená. A Kristek v první chvíli taky. Nečekal, že nic nevím“.

„Hajzl. O tobě jsem se ani nezmínil“.

Zavravorala a opřela se o mě. Upravila pásek i na druhé botě a vzhlédla : „Tady žije“?

„Ten upír“?

Přikývla.

Pokrčil jsem rameny : „Asi. Nejspíš to ani není upír“.

„A co to je“?

Znovu jsem pokrčil rameny : „Pamatuješ Zacha“?

„Zacha“?

„Školníka z devítky. Na začátku ...“. Vzápětí jsem si uvědomil, že jsem měl v osm volat : „Sakra“.

„Co je“? zeptala se poplašeně.

„Měl jsem volat“.

„Chceš mobil“?

„Tady není signál“. Nespokojeně jsem zakroutil hlavou. Proklel jsem revma i sama sebe. Neměl jsem ho přesvědčovat. Kdyby slyšel, co se děje, bylo by všechno jednodušší. Ale dělat se nedalo nic a tak jsem začal stručně vyprávět. Skončil jsem a vzápětí namítla : „Ale tam žádný duch nebyl. Třeba jsou to jen ti ...“, a kývla k průlezu.

„Nemyslím“.

„Hm. Hele Tomáši, vy jste fakt tu díru neviděli“?

„Nebyla tu. Probourali starou zadržku. Na okraji zůstal zbytek cihel a malty. Ale ať tu něco žije, nebo ne, o tomhle Zach nemluvil“.

„Třeba je to jejich svatyně“.

Pokrčil jsem rameny. Všechno bylo možné.

Ať to bylo jakkoli, museli jsme jít. Předpokládal jsem, že nás ti pistolníci chtěli zahnat sem. Proto jsem ani průlez nehlídal. Sem z nich nechtěl nikdo a my zpátky nemohli.

Radši jsme se znovu rozhlédli.

Široká chodba, v níž jsme pohodlně stáli, se nikde nelomila ani nevětvila. Vypadala spíš jako nějaký tunel, nemající začátek ani konec. Vedla souběžně s Jiráskovou ulicí a existence něčeho takového tady nám připadalo stejně přízračné jako všechno ostatní. Nevěděli jsme kam se dát a kam dojdeme.

Nakonec jsme se rozhodli jít nahoru, alespoň nám připadalo, že voda trochu stéká. Ale možná to byla jen nerovná podlaha.

IV

Když opadl stres a hrůza z bezvýchodné situace ve sklepech, dolehla na nás tíha okolního, cizího světa. O podzemních chodbách tady nikdy nikdo nic neslyšel.

Jakoby tunel, kterým jsme šli a neustále se ohlíželi, nebyl vůbec dílem lidských rukou. Všechny doly, podzemní lomy a krypty vznikly, aby sloužily člověku. Ale tohle ne.

„Jak dlouho jdeme“?

Podíval jsem se na hodinky : „Pět minut“.

„Už? Museli jsme ujít aspoň půl kilometru“.

„Tímhle tempem“?

„Tři sta metrů určitě“. Ošila se : „Je strašná zima. Zkusíme skákat. Jako v džezgymnastice“. Shodila batoh a začala roznožovat a rozpažovat v rychlém rytmu a střídala běh na místě, zvedaje vysoko kolena. Opřel jsem brokovnici.

Za chvíli se krev rozproudila a taky jsme se soustředili na něco jiného. Napadlo mě, že Helgert s ševcovou asi takhle neposkakovali.

Přestala skákat a sfoukla si pramen vlasů spadlý do očí : „Je mi líp“.

„Mně taky“, řekl jsem uznale.

Zčervenala sáhla pro batoh. Podržel jsem ho a vklouzla do popruhů : „Je hrozně lehkej. Co v něm máš“?

„Pouzdro na brokovnici a pár patron. Kdybych věděl, přibalil bych lyžařský dres a kulicha“.

Zasmála se, ale vzápětí zvažněla : „Škoda. A cítíš“? nakrčila nos.

Přikývl jsem : „Nic“.

„Ve sklepě to hrozně páchlo a tady nic. Říkal jsi, že ten puch upíra doprovází“.

„Předchází“.

„To je jedno. Když zmizel, zmizel i upír“.

„Víme o tom tak málo ...“.

Zarazila se a jen si povzdychla.

Ušli jsme snad polovinu vzdálenosti jako poprvé, když se chodba prudce snížila a zúžila. Ještě předtím jsme taky zjistili, že u průlezu do sklepa to byla opravdu jen křivá podlaha a jdeme z kopce. Vody postupně přibývalo tolik, že ji odváděl u zdi vysekaný žlábek.

Teď ale tekla volně po zemi a spád se zvýšil. Zleva se připojila další chodba a ještě. Odtokový žlábek zmizel, tekla tu už malý proud a Štěpánka musela hledat, kam šlápnout.

„Počkej. Sundám si ponožky“.

Zastavil jsem se: „Zmrzneš“.

Pokrčila rameny a sundávala batoh : „Namočím se a pak zmrznu určitě“.

Ukázal jsem dopředu : „Tohle je odtoková štola. Musí někam ústít “. S obavou jsem se podíval na její bosé nohy : „Hlavně ať nepřibude další. Rozsvít“.

„To je dobrý“.

Vzal jsem jí batoh a svítil, od průlezu jsme šli jen s jedním světlem a to už teď nefungovalo : „Stejně si rozsvít“.

Nepřela se, opírala se mi o rameno a sundávala si ponožky. Strčila je do batohu, hodila si ho na záda a rozsvítila : „Myslíš, že se dostaneme ven“?

„To by bylo moc jednoduchý. Ale musíme to zkusit. Když tak se vrátíme“.

„Myslíš, že je tu ten upír“?

„Tady asi ne. Spíš tam“, ukázal jsem za nás.

„Proč nepřišel“?

„Třeba je jinde. Nebo ještě nepřišel jeho čas. Nebo ví, že mu nic neuteče“, pomyslel jsem si s hrůzou a radši se otočil, „jdeme“.

Sklon se teď zmírnil a uslyšeli jsme dopadat vodu do vody další. Ale menší spád způsoboval její rozlití místy přes celou šířku chodby a Štěpánka několikrát usykla, když se jí přelila přes sandály. Tehdy mi vysoké farmářky připadaly až provinile nezdvořilé.

Vzápětí jsme uviděli konec. Chodba jakoby končila skálou a voda mizela někam dolů. Za pár okamžiků jsme se dívali na hladinu studny, kam z metru a půl padal malý vodopád. Studna vedla ještě asi čtyři metry nad nás a tam byla zakrytá železným poklopem.

Nemohli jsme čekat, že se tudy dostaneme ven, přesto bylo zklamání až bolestné.

„Jdeme odtud“, otrásla se, „tahle chodba je hrozná. Tady nechci umřít“.

Podíval jsem na ní a oči měla rozšířené strachem.

„Neblázni“.

„Pojď pryč“, řekla naléhavě a přitiskla se ke zdi, abych mohl projít do čela.

„Dobře. Jen ...“. Když ustoupila, uviděl jsem za ní ve štolě dva rudé uhlíky. V panice jsem sáhl po brokovnici, kterou jsem opřel o stěnu, naklánějíc se nad studnou.

Ale levá noha se mi při prudkém pohybu smekla na kluzkém okraji chodby a tvrdě jsem na něj narazil kolenem. Náraz mne zvrátil dozadu, rukama jsem marně zatápal ve vzduchu a hlavou jsem narazil do zadní stěny studny. Slyšel jsem ještě Štěpánku zoufale křičet, ale to už jsem padal.

Chlad ledové vody mnou projel jako nůž a sevřel mi hrudník. Myslel jsem, že se už nikdy nadechnu a srdce se mi zastaví. Vynořil jsem se a sevřený a ochromený chladem jsem se pokoušel zapřít o stěny. Ale těžké boty se smekaly a táhly mě dolů. Konečně se mi to pravou podařilo, ale když jsem se chtěl i druhou, píchlo mě v koleně jako rozžhavenou jehlicí.

„Štěpánko!“ zakřičel jsem, přestože stála jen dva metry ode mne, „Štěpánko, pomoz mi“!

Už nekřičela a s vytřeštěnými očima se nakláněla nad studnu.

Vzápětí jsem si uvědomil hrozivou skutečnost a zakřičel potřetí, co nejvíc jsem mohl : „Za tebou“!

Rychle se otočila a vzápětí mi zmizela z očí. V uzavřeném prostoru zahřměl výstřel jako výbuch dělostřeleckého granátu a hromobití se tlouklo mezi poklopem a hladinou. Úlekem jsem sebou škulbl a ohlušený pracně nalezenou oporu ztratil. Zasmítal jsem se a zoufale se pokoušel opřít. Ale stěna byla hladká jako úhoř a starý stup jsem schopný najít nebyl. „To je konec“, blesklo mi hlavou, „tak mě přece jen ...“.

„Tomáši“ .

Zvedl jsem hlavu a uviděl Štěpánku. Ležela, držíc oběma rukama brokovnici za pažbu, jejíž hlavně se mi komíhaly na dosah ruky.

Pokusil jsem se vyšvihnout, ale jen jsem o ně brkl prsty. S pocitem, že další pokus už nebude, jsem se vzepjal a křečovitě sevřel konec hlavní. To stačilo, abych udržel hlavu nad hladinou a našel ztracený stup.

„Kde to je“? zašeptal jsem, když se naklonila nad studnu.

„Zmizelo to. Co mám udělat“? Oči měla jako talíře.

„Sundej z batohu popruhy a spoj je. Pak je zahákni za kryt spouště a spusť brokovnici“. Chtěla protestovat, ale přerušil jsem ji : „Sám nevylezu. Chvátej“.

Ležel jsem na zádech, nohy od kolen dolů ještě stále spuštěné a trhaně jsem oddechoval. Stejně vyčerpaná Štěpánka seděla opřená o stěnu, hlavu sklopenou a pod skrčenými nohama jí protékala voda. Šok z přestálého nebezpečí se v nás začal rozkládat a třásli jsme se jím i zimou.

Otočil jsem se na druhý bok : „Prosím tě, pomoz mi“.

Zvedla se, chytila mě v podpaží a táhla. Pravou nohou jsem ji pomáhal a postavil jsem se až dva metry od studny. Měl jsem z ní opravdovou hrůzu a další pád bych určitě nepřežil. Pravá noha se mi podlamovala, jak jsem na ni přenesl skoro celou váhu a nechtěla mě unést. Z roztržené levé nohavice koukalo modrofialové koleno. Čůrkem z něho tekla krev. A byla mi strašná zima. Mokrý oblečení přímo ledovalo.

Dřepla si k mé levé noze a opatrně nohavici odhrnula.

„Až tam“, kývl jsem dopředu. Hlavně pryč odtud. „Trefila's to“?

„Byla jsem strašně vyděšená“.

„Musela's. Jinak by to nezmizelo. Takže stříbra se bojí“, došlo mi. „Štěpánko“! chytil jsem ji za ramena, „bojí se stříbra“! Vzápětí mi levým kolenem projel horký nůž. V euforii jsem se na nohu plnou vahou postavil. Zachytila mne, jinak bych se určitě svalil.

Ale poprvé jsem od spatření ocelových plátů uviděl naději.

Pak jsem si uvědomil, že ty nejjednodušší věci nám docházejí nejpozději. Zoufale jsem vytáhl z pouzdra perkusák. Zmáčkl jsem pojistku válce a vyklopil ho na ruku. Místo prachu byla v nábojových komorách jen černá kaše. V tu chvíli mi taky došlo, že jsem většinu patron, včetně těch dvou se stříbrnými broky, vymáchal v kapsách ve studni.

Na obličejích se jí střídaly výrazy podle mé momentální nálady a skončila minimálně rozpačitým. Náš stříbrný střelecký potenciál se zmenšil o dvě třetiny. Zbyly nám jen tři patrony se stříbrnými broky do brokovnice, dvě v batohu a jedna v hlavni. Pak se mi nohy roztrásly ještě víc : „Ta patrona je pořád v hlavni“?

Zavrtěla hlavou a sáhla do kapsy bundy.

Úlevně jsem vydechl : „Nech ji tam a podrž mi batoh“.

Zvedla ho a ztuhlými prsty jsem rozeplnul suchý zip. Vzpomněl jsem si, jak jsme se Zachem probírali, co všechno by měl batoh mít. Odolnost vůči vodě se nám tehdy zdála zbytečná.

Nabil jsem brokovnici a ještě jednou poděkoval Prozřetelnosti, že mi vedla ruku, když jsem ty dvě patrony do batohu vrátil.

Zaklapl jsem hlavňe a podíval se na Štěpánku : „Běž první. Musím se o tebe opřít.

Konečně jsme vyrazili zpátky. Ale vypadali jsme, že se spíš z války vracíme, než, že do ní teprve jdeme.

V

Jako vždycky se cesta zpět zdála kratší. Spěchali jsme, obě napojující se štolý jsme nevšímavě minul. Necítili jsme se vůbec ve formě, abychom se jimi pustili. Najednou začal strop utíkat a po pár metrech jsme zase stáli v tunelu.

Přestože se nezměnilo nic, pocítil jsem úlevu. Štěpánka měla pravdu, tam bych umřít nechtěl.

Ušli jsme ještě několik metrů, zpomalili a zastavili se jako dobíhající hodinový stroj.

„Musíme se zase rozhýbat“.

„Ne“, řekla nesouhlasně, „nejdřív si vyždímáš oblečení. Všechno. Pomůžu ti. A u toho se taky zahřejeme.

Dali jsme se do toho, a když jsem si natahoval zpátky triko, bylo mi daleko líp než na začátku. Štěpánka si konečně zase navlékla ponožky a bylo vidět, že jí je líp taky.

Dřepla si teď ke kolenu a jemně ho prohmatávala.

„S tím nic nenaděláš“, pravil jsem hrdinně, „na ránu flastr a koleno stáhnout obinadlem“.

„No jo“, rozhodila bezmocně ruce.

„V batohu“.

„Ty máš lékárníčku“?

Přikývl jsem : „Malou, ale je tam všechno“.

Dřepla si, chvíli se v batohu přehrabovala, pak vytáhla dva čtverce gázy a přiložila je na ránu : „Drž“. Znovu sáhla dovnitř, vyndala balíček se sterilním obvazem a zuby roztrhla obal. Koleno úhledně obtočila a nakonec překryla pružným obinadlem. „Dala jsem na čtverce fra-mykoinovou mast, snad bude fungovat“, řekla spokojeně.

„Nádhera. Děkuju“. Cítil jsem se o sto procent líp.

„Teď se rozhýbeme. Neskákej. Rozpažuj. Kruž trupem. Cokoliv podobného“.

„Ano“, odpověděl jsem poslušně, i když tohle všechno jsem jako mockrát rozbitej boxer dobře znal.

Ošetření kolena mi hodně ulevilo. Zase jsem byl vpředu a vraceli jsme se k průlezu. Šli jsme jen co noha nohu mine, přitisknutí ke stěně chodby, příkrčení a napjatí. Na tuhle chvíli jsem upíra upozadil a nabil patrony s ocelovými broky.

Naše obavy však byly zhoła zbytečné. Průlez vyplňovala nová cihlová zazdívka. Vzpomněl jsem si na Minotaurovo bludiště. Jsme tu zavřeni pro něj a jestli ho přemůžeme, tak Ariadninu nit budeme hledat marně.

Štěpánka to řekla za nás za oba : „I když to zabijeme, dostaneme se pak ven“?

Tahle skutečnost nám podlamovala kolena.

Sundala batoh, položila ho na suché místo pod bývalý průlez a posadila se. Sedl jsem si vedle na druhou půlku batohu a nataženou levou nohu jsem opatrně položil před sebe. Okamžitě se odspodu zakousl chlad. Ale seděli jsme dál, hráli se přitisknutí jeden o druhého a mysleli na normální svět, od něhož nás dělily necelé dva metry a přitom byl tak nepředstavitelně daleko.

„Nevěřila jsem ti“, přerušila mlčení, „až když po nás začali střílet a zabili Kristka“.

„Nechtěli ho zabít. Ten chlap nevěděl, že je to on“.

„To je jedno. Ale pořád jsem ti nevěřila s tím upírem. Až tam“, ukázala hlavou ke štole se studnou a pak se na mě podívala, „já ho viděla“. Oči měla rozšířené strachy.

„Zabijeme ho“.

„A pak“?

„Pak se dostaneme ven. Zach určitě přesvědčí lidi, že jsme zmizeli tady. A když ne, tak bude jistě hledat sám. Navíc díry po kulkách, zápach po slzáku, tahle čerstvá zazdívka. Všechno se jim zaretušovat nepodaří. A Kristek je mrtvej. Budou ho hledat a zjistí, že ředitel zmizel beze stopy taky. Přijdou a všechno dopadne dobře. Jenom tu bestii musíme zabít“.

Zavřela oči a přitiskla si dlaně na čelo : „On opravdu je. Drákula“, zasmála se suchým, nepřirozeným smíchem, „proč zrovna my“?

Zvedl jsem se : „Kdoví. Kristek odpověď nejspíš znal. Tak pojď“, podal jsem jí ruku, „zabijeme tu zrůdu“.

VI

Už jsme ušli co opačným směrem. Měli jsme strach, že i tady začne chodba padat, ale nezměněná vedla pořád neznatelně vzhůru a vody spíš ubylo. Potom jsme uviděli, že se lomí prudce doprava.

Blížili jsme se k rohu. Skoro jakoby se na nás zpoza něj měl vyřítit ten upír, ale jenom tam chodba zase rovně pokračovala. Jeden rozdíl tu však byl. Kam dosáhlo světlo, ukázala se napravo i nalevo ústí chodeb dalších, asi stejně velikých jako ta naše a zřejmě tvořících celé bludiště.

I směr odtokových štol, napojených před studnou na tu naši, napovídal tomu, že odvádí vodu právě z této oblasti.

Na první křižovatce jsme zůstali nerozhodně stát.

„Tady se ztratíme“.

„Není to vlastně jedno“?

„Nesejckuj“, řekl jsem rozhodně, „když umřu, chci vědět kde“.

„To přece víš. V podzemí“, zasmála se hořce a já se na ni vyčítavě podíval. „Promiň“, protáhla kajícně obličej, „půjdeme podle levé ruky“.

Zatvářil jsem se pochybovačně.

„Alespoň to můžeme zkusit. Jestli jsou ty chodby stejny, ztratili bychom se určitě. Takhle půjdeme po okraji. Může tam být i východ“.

Dali jsme se tedy doleva, pak znovu a ještě. Zkoušeli jsme si zapamatovat cestu a přestože jsme se drželi jen vlevo, měli jsme za chvíli pocit, že se motáme.

Naštěstí žádná z chodeb nesměřovala dolů. Z toho jsme oba měli nelíbenou hrůzu.

„Chodíme tu už strašně dlouho. Alespoň se mi to zdá“. Dřepla si uprostřed chodby a odfoukla si.

Unaveně jsem se opřel o stěnu a pokoušel se ulevit levé noze : „Jsme pěkně dotřískaní. Schody a já ještě ta studna“.

„Kolik je hodin“ ?

Podíval jsem se na hodinky : „Bude třičtvrtě“.

„Na jedenáct“?

Zavrtěl jsem hlavou : „Na deset“ .

Trhaně si povzdychla : „Ty chodby jsou pořád stejny. Jenom větší a menší. Jakoby tu ani čas neplynul. Budeme v nich chodit a chodit a až už nebudeme moct, tak přijde“.

„Štěpánko“.

Odbojně se podívala a na hlase bylo znát, že nemá k slzám daleko : „Co“?

Zavrtěl jsem hlavou : „Nic. Pojd', je zima“. Jakmile jsme teď zastavili, hrozil nevládnutelný třas. Cvičení jsme už vzdali dávno.

Ani se nepohnula : „Stejně to k ničemu není“.

Odlepil jsem se od stěny : „Přece to nezabalíme. Pojd'“, ale v duchu si začal myslet, že to zase tak špatný nápad není a nejspíš nám stejně nic jiného nezbude.

Pořád seděla a nezvedala se. Pak se ušklíbla : „Pořád kňučím“.

„Co bys kňučela. Nekňučíš. Jsi statečná“. Pomohl jsem jí vstát a objali jsme se. Pak jsem ji zlehka odstrčil a nechal jí ruce na ramenou : „I když už chodíme dlouho, třeba jsme zase tak moc neušli. Je tu spousta dlouhých a slepých bludišť“.

„Jít pořád vlevo byla chyba“.

Zavrtěl jsem hlavou : „Ne. Vydrž“.

„Tak jo“, řekla odhodlaně, „ještě, že se do gymnastiky nemaluju. Vypadala bych příšerně“.

„Příšerně“, souhlasil jsem, podržel jí batoh, který shodila se zad a začal se na ni dívat úplně jinak.

VII

Přišlo to nečekaně. Zahnuli jsme za další roh a tentokrát zůstali překvapeně stát. Vpravo u stěny nezřetelně vystupovaly obrysy jakési armatury. U stropu z ní vycházely dvě roury a mizely ve tmě.

Couvli jsme za roh a zhasl jsem. Položil jsem jí ruku na rameno a pak jsme zůstali nehnutě stát a adrenalin z nás odkapával.

Ale za rohem byla tma a ticho. Dlaň a prsty pravé ruky jsem měl mokré potem. Sundal jsem jí ruku z ramene, přendal do ní brokovnici a automaticky jsem se je pokusil otřít do vlhkého trička. „Štěpánko“, zašeptal jsem a podával ji mokrou dlaň i krk pažby. Naštěstí pochopila, rukávem je utřela dosucha, pak jsme potmě znovu zahnuli a zůstali zase stát.

Ale nikde jsme neslyšeli nic, co by rušilo dosavadní klid. Nešplouchala tu a nebubnovala vodopádem ani voda, tekoucí ve sběrné štolě a jímaná do studny, nezvedl se ani závan vzduchu a ani nebyly vidět červenorudé oči.

Rozsvítili jsme a spěchali se podívat. Něco takového tu působilo až nepatřičně. Cítili jsme pustotu chodeb, na hony vzdálenou všemu člověčenství. A teď v nich narazíme na práci bezesporu lidských rukou.

Tuhle spleť rour a kolen s přírubami a velkými kohouty archaických tvarů mohl vytvořit jenom člověk.

Když jsme přišli blíž, překvapení jsme uslyšeli slabé hučení a šelestění. V tu chvíli ze mne spadla velká tíha : „Štěpánko, tohle je vzduchotechnika používaná v krytech. A běží!“

Tiše jsem se rozesmál a vzápětí se rozesmála i ona. Objali jsme se. Vymanil jsem se : „Někdo to musel spustit. Musíme ho najít“.

„Ale opatrně“, přesvědčovala se.

Přikývl jsem : „Moc opatrně“.

Vydali jsme se tedy „moc opatrně“ podél potrubí do hloubi labyrintu. Nekopírovalo už levou stranu, jako doteď my, ale vnořilo se do bludiště a po pár odbočkách bychom se opravdu ztratili.

Postupovali jsme strašně pomalu. Před každým, rohem jsme vždycky potmě dlouho poslouchali a pak teprve za něj nakoukli. Když byl klid i tehdy, rozsvítil jsem přitlumenou čelovku, ale svítil jsem jen chvílemi a jen dozadu. Před sebe jsme nepustili jediný paprsek.

Došli jsme k dalšímu rohu a poslouchali. Štěpánka se pohnula, obešli jsme ho a zůstali stát. Stáli jsme dlouho, už jsem se jí chystal upozornit, když mi sevřela ruku a ucítil jsem tah zpátky.

Vrátili jsme se a tady se přitiskla : „Někdo píská“. Celá se chvěla, ale teď to jenom zimou nebylo.

„Neslyším“.

„Ale jo. Určitě“.

Rychle jsem se rozhodl, ale stejně nám nic jiného nezbyvalo : „Budeš svítit. Ztlumíme světlo co nejvíc. A půjdeme. Až tam“.

Sundala čelovku a zkoušela překrýt parabolou dvojitě bundou, ale moc to nefungovalo.

„Nemáš kapesník“?

Slyšel jsem, jak sundává batoh a potom mi popruhy přejely přes ruku. Držel jsem ho a cítil, jak hledá ve sportovním pytlí, v němž si do gymnastiky přinesla čistý cvičební úbor, a který tu teď ležel vedle nešťastného perkusáku. „Mám“, zašeptala a začala jím překrývat sklo paraboly.

Vzpomněl jsem si na noční výpravu do školy, temnou noc a na Zacha, druhý den vzrjícího se všemi dveřmi u tělocvičen. Co by nám teď asi poradil?

Překryla parabolou další vrstvou kapesníku a už se mi to zdálo víc než akorát. Ale protože někdy vidět mihnout znamená uvidět víc a víc se dozvědět, nechali jsme světlo tak a pomalu vyrazili.

Za rohem jsme poslouchali. Tentokrát zavrtěla hlavou i ona. Ale když jsme se znovu rozešli, zastavila se.

Naklonila se ke mně : „Slyšíš? Píská Kristýnku“.

Ne. Neslyšel jsem nic. Zakroutila hlavou, zahrnuli jsme za další roh a tentokrát jsem zůstal stát i já.

Došli jsme už tak blízko, že jsme byli připraveni dotyčného spatřit za každým dalším rohem. Kristýnku zřejmě miloval a za celou dobu repertoár nezměnil. Teď dokonce pískání zaměnil za skřípavý tenor : „Stejně jako karafiát v zahradě ...“.

Obešli jsme roh a za dalším uviděli světlo. Nehýbalo se, jen přes něj občas přelétl stín a ozývalo se, mně tak důvěrně známé, cinkání montážního klíče : „ ... portugalské hedvábí, hebčí je tvá ...“; a zpěv zase přešel do falešného pískání.

Štěpánka zhasla a jen při světle zpoza rohu jsme k němu došli. Opatrně jsem vystrčil hlavu.

Roury tu vedly od stropu k podlaze a tady zaúst'ovaly do další armatury. Z ní na straně druhé nejasně vystupovaly čtyři menšího průměru.

Na vstupních seděl, jako na koni a zády k nám, chlápek v montérkách a povoloval matky na spojovacích šroubech jedné z přírub. Na podlaze stála pracovní brašna s náradím a na jednom z kohoutů byla zavěšená silná svítlna.

Připadal nám stejně neskutečný jako všechny ty rozsáhlé podzemní chodby, o kterých jsme nikdy předtím neslyšeli.

Potichu jsme obešli roh a zůstali stát. Sem se světlo natáhlo nejdál, stáli jsme na jeho hranici s tmou, napůl v pološeru a napůl ještě v ní.

Zlehka jsem zakašlal a postoupili jsme do světla.

Chlap se strašně vyděsil. Chtěl vyskočit, ale neuvědomil si roury nad sebou a bříknl se, že snad poskočilo celé potrubí. Ale vůbec si toho nevšiml, otočil se jako na obrdlíku a výhrůžně vyštěkl : „Kdo jste“?! Ale bylo vidět, jak se v něm dušička sevřela a srdce má v kalhotách.

Smířlivě jsem k němu natáhl ruku : „Nebojte se, my ...“.

Rychle mě přerušil : „Já se nebojím. Přijde vedoucí. Volal jsem mu“, ale vylekaně pokukoval po brokovnici .

Zopakoval jsem, že v podzemí mobil nefunguje.

„Mám vysílačku“.

„Ta taky ne, ale to je jedno.Nechceme vám ublížit.“.

„Ztratili jsme se“, přidala se Štěpánka.

„Kdo jste? Sem se nedá dostat“.

„Jak vidíte, dá. Ale opravdu jsme se ztratili“.

Ukázal na pušku : „Co tohle“?

„Pro jistotu“.

„Sem se nedá vlízt“, zopakoval zatvrzele.

„Dírou ve sklepeč. Chtěli jsme vědět, co tu je“.

„Je to tu veliký. Že jste se nevrátili“, řekl podezřívavě.

„Zabloudili jsme“, Štěpánka dala prosebně hlavu na stranu, „prosím vás“.

„Ale tohle mi dejte“, ukázal na brokovnici.

Zavrtěl jsem hlavou : „Možná nahoře“.

„Ne. Teď“.

„Nedáváte nám na vybranou“, zvedl jsem hlavně, „ale vy si vybrat můžete“.

„Neblázněte“, vyhrkl a rukama naznačil sklopení, „nahoru vás samozřejmě vyvedu, ale nedivte se. Mám strach“.

„Nás se nebojte, bojíme se sami dost“, přiznal jsem otevřeně a brokovnici sklopil. Chvilí na nás bezúsměvně civěl a pak si povzdychl : „Jenom chvilí než to dodělám. Nahoře sundali tlak“, a sedl si zpátky.

„Co tu vůbec je“? zeptal jsem se.

Začal povolovat matku jednoho z osmi spojů, držících vadnou přírubu, ale teď se otočil a sjel mne pohledem : „Rozhodně nic co by vás mělo zajímat“.

Chystal jsem se stejně ostře odpovědět, ale Štěpánka mě prosebným pohledem umlčela.

Tak jsme si sedli na roury taky. Bylo to pohodlnější a hlavně sušší než sedět na batohu na zemi a čekali jsme, až chlápek výměnu části roury s kohoutem dokončí.

Vadnou už odstranil a teď nasazoval novou. Dvěma šrouby ji přichytil a pustil se do dalších. Čtvrtý upustil a ten se zakutálel mimo dosah světla do tmy. Než jsem stačil rozsvítit, dlouze se natáhl a sáhl pro něj. Bez váhání. Bez tápání. Přímo. Prostrčil ho otvorem v přírubě, nasadil matku a začal utahovat.

Bylo to bezděčné gesto, protože i oni dělají bezděčná gesta. Jako my.

„Končím“, oznámil, nasadil matku na poslední šroub a začal ji utahovat. Jakoby každým otočením odbíjel hodinový stroj. Jako na Silvestra, když čekáme na nový rok. Chvilí, které jsem se celé dva měsíce toužil vyhnout, byla tady. Cítil jsem, jak sebou struny švihly a napnuly se.

Přitáhl matku a ještě jednou všechno zkontroloval. Sebral staré šrouby, hodil je do brašny a tu přes rameno. Pak s heknutím zvedl vyměněný díl roury s kohoutem a kývl na nás : „Jdeme“. Podíval jsem se na něj taky a v tu chvíli pochopil, že vím.

Hlavu dal na stranu a tvář mu ochabla, jakoby najednou přestal ovládat mimické svaly. Vydal zvuk, ani vzdáleně nepřipomínající lidský hlas a začal se třást.

Štěpánka zaječela a já cítil chlupy, jak strnule stojí po celém těle. Začali jsme couvat, nespouštěje oči z hrůzného divadla před sebou.

Tělo ještě stále zůstávalo lidské, ale hlava se už začala měnit. Protáhla se a zátylek zbytněl, vlasy zhoustly a přilnuly k lebce. Tvář ztratila poslední lidské rysy. I ona se protáhla, rty se změnilly v pysky a ty převisly přes mohutnou čelist s dlouhými špičáky a s lodní lana připomínajícími uzly žvýkacích svalů. Nejstrašnější byly oči, zrudly a zorničky se sploštily jako vlkovi. V okolním temnu svítily jako uhlíky.

„To je lykan“, zašeptal jsem s hrůzou.

Ozvalo se praskání švů a látky a z blůzy ven se vydral kosmatý a vyklenutý hrudník. Ruce a nohy se vytáhly z rukávů a nohavic tak, že to vypadalo až morbidně komicky, jakoby měl na sobě oblečení trpaslíka a teď se ho zbavoval.

Jediným trhnutím urval zbytky kalhot a blůzy. Místo dlaní a chodidel mu narostly pracky s šavlovitými drápy.

Stál přeměněný s holými nahrbenými zády, na nichž se rýsovaly obratle a mohutněl a rostl.

Byli jsme vyděšení a paralyzovaní, přestože jsme něco podobného čekat museli. Ale zažívali jsme propastný rozdíl mezi představovat si a skutečně vidět.

Štěpánka mě vzadu chytila za opasek a zoufale mne táhla pryč. Podvědomě jsem se vzpíral, žádná bojovná odvaha v tom nebyla. Přesto mě dovedla zpátky na hranici světla a tmy, když vlkodlak vyrazil.

Byl jsem ochromený hrůzou, určitě bych uskočit nedokázal, ale pohnul se těžce, jakoby zpomaleně. Dopřál mi čas, abych se vzpamatoval, strhl Štěpánku ke zdi na zem pod roury a podkulil se mu pod drápy. Vykřikl jsem bolestí. Máchl po mně prackou, ale vyčísil mi jen ve vlasech krvavé pěšinky a se zklamaným zavrčením dopadl.

V tu chvíli jsem se už ztěžka zvedal a na jeho boku uviděl ránu mokvající krví. „Štěpánka“! došlo mi okamžitě.

Výhrůzně zařval a otočil se k novému útoku. Ale přestože věděl, že jediným nebezpečím je brokovnice a byl zraněný, blízkost bezbranné kořisti ho úplně omámila.

Vrhl se na Štěpánku, schovanou jenom rourami. I tenhle nedostatečný úkryt jí však nejspíš zachránil život. Drápy křísly o ocel a rez jen přšela. Se zavřísknutím se vtáhla mezi podstavec armatury a stěnu.

A to byla jeho osudná chyba.

Stříbrné broky, vypálené ze čtyřmetrové vzdálenosti, udeřily do levého ramene jako beranidlo. Přetočily ho na bok a zapotácel se.

Druhým výstřelem jsem nemohl minout a s pocitem, že běh na strašně dlouhou a fantaskní trať končí, jsem znovu stiskl spoušť

Ale ozvalo se jenom cvaknutí kladívka a kulička v osudí se zase šíleně rozkmitala. Zběsile jsem mačkal lučik spouště a lykan, zuřící nad vlastní bezmocí, se nejdřív udiveně a pak vítěz-
ně napřímil.

Ještě nikdy jsem nepocítil tak strašný strach. Ještě nikdy jsem nebojoval o život, jenom v posledních třech hodinách. Ale i tehdy to byl pořád boj. Teď jsem však zůstal bezmocný.

„Štěpánko“! vykřikl jsem zoufale a vrhl se k podstavci, za kterým se schovávala. A ta skvělá Štěpánka mi podávala třetí patronu, kterou už, i ve vsí té hrůze, vytáhla z kapsy a teď svírala ve zpoceně dlaní.

Jedním, tisíckrát nacvičeným, pohybem, jsem uvolnil hlavně, nabil a zaklapl je zpátky. Potom jsem je jen zvedl a vystřelil.

Lykan, už ve skoku, mě ještě prackou udeřil do tváře, strhl na zem a zavalil. Pak se mu stříbro jako žhavá láva rozstříklo s dechem po celém těle a opustilo nás vědomí.

VIII

Žlutobílý měsíc velký nebyl. ale svítil pronikavě. Nepříjemně rušil, chtěl jsem se dívat jenom do tmy, bez něj a bez hvězd, tma byla hebká jako kočičí kožíšek. Jenom ta hrozná zima, proč je jen taková ...

„ ... áši! Tomáši“!

V tom snu mi bylo dobře. Chtěl jsem se Štěpánky zeptat, proč mne ruší a přišlo mi divné, jak se tam dostala i ona.

Díval jsem se pořád na měsíc a čím déle to trvalo, tím víc mi připadalo, že pravý měsíc vypadá přece jenom jinak. A že tma není jako kočičí kožíšek, že je pěkně studená. Že skutečná je jen vystrašená Štěpánka, která u mě klečí a má ruce přiložené na mých spáncích.

Pak se měsíc změnil v lykanovu lampu zavěšenou na kohoutu, chlad se ztotožnil s podlahou a okolní tma se už zdaleka tak přátelsky netvářila. Navíc mě, když jsem se zkusil pohnout, hrozně píchlo v koleně a tvář mi cukala a páčila mne.

Jediný klad byla Štěpánka, ale když jsem si chtěl sáhnout na tvář, zadržela mi ruku : „Nech to. Máš tam ránu“.

V tu chvíli mi došlo úplně všechno a nadzdvihl jsem se : „Kde je“?

Ukázala hlavou přes chodbu.

Hlavou dolů a bez šatů tam ležel strašně zakrvácený chlap. Kdybych nevěděl, kdo je, asi bych v něm toho údržbáře nehledal. S povzdechem jsem se zase položil a okamžitě se zakousla zima.

„Nemůžeš ležet“, pohládila mě po tváři, „je to strašně studený. Hrozně jsem se bála, že se neproberes“, řekla nesourodě a podívala se mi do očí, „bylo to hrozný“.

Pokusil jsem se usmát, ale moc mi to nešlo. Cítil jsem, jak mi rána otéká a začíná bolet. Posadil jsem se : „Zkusím vstát. Pomoz mi“.

Seděl jsem na rouře a díval se na mrtvého vlkodlaka : „Nejhorší je za námi. Když to jinak nepůjde, musíš sama. Pak se vrátíš“.

„Ne“.

„Štěpánko, neblbni. Jen říkám třeba“.

„Tak neříkej“.

„Fakt dost nemůžu“.

Rozčílila se : „Nech toho! Až nebudeš moct, odpočineme si. Ale tohle“?

Zmlkl jsem, protože na tohle bylo ještě opravdu dost brzo. Ale taky mi moc energie nezůstalo a říct jsem to musel. Nicméně představa, že bych někde zůstal ležet nemohoucí a sám, mě úplně ochromovala.

Vraceli jsme se zpátky a tady se automaticky zastavili. Pohledem jsme občas, jakoby mimoděk, zabloudili k mrtvému. Pořád jsme se ujišťovali, že je opravdu konec, při návratu jsme se báli, že za rohem bude jen potrubí a prázdná chodba.

Žila v nás naděje, že vzduchotechnika opravdu funguje a roury nás vyvedou. Když ne přímo ven tak někam, kde je k tomu blízko. Po vlkodlakově smrti však šelestění utichlo a v zrezivělých rourách zase ležel jenom nehybný vzduch.

Za dalším rohem pak mizely ve stěně. Celé potrubí s armaturami teď vypadalo jako veliká dekorace. Nejspíš jí taky skutečně bylo.

Seděla vedle mne a dívala se zpátky do tmy. Náhle zpozorněla a naklonila se dopředu : „Co je to“?

Armatura byla dlouhá a ležela na dvou podstavcích. Za prvním se schovávala a druhý byl skoro pořád ve tmě. I lykanova lampa svítila na druhou stranu.

Zvedla se a přešla k němu. Naklonila se ke zdi, rozsvítila čelovku a pokoušela se něco uvolnit. Zřejmě se jí to podařilo, protože se otočila a v ruce držela strašně zrezlou baterku. Zkusila s ní zachrastit, ale nic se neozvalo.

„Radši ji nech. Kdo ví, jak tu leží dlouho“.

„Kde se tu vzala“?

Pokrčil jsem rameny a vzal ji Štěpánce z ruky. Místy byla prožraná rzi úplně a plech byl jako papír : „Teda. Komu patřila“?

„Třeba těm ...“, zajíkla se, „těm dětem“.

Rychle jsem vzhlédl : „Jak tě tohle napadlo“?

„Nevím. Prostě tak“, mávla rozpačitě rukou.

Přemítavě jsem otáčel baterkou a přemýšlel o řediteli, jeho manželce a vnoučatech, jak jsou sem vlézt donuceni, pak jim hodí tyhle baterky a oni tu zoufalí bloudí a bojí se. Možná míň než my, protože neví, co je čeká a možná víc, protože ví, že je sem vlézt jen tak pro nic za nic nepřinutí. A obrovskou úlevu, když narazí na záchranu i následnou zalykavou hrůzu.

„Tohle se nikdy nedozvíme“, řekl jsem zamyšleně, „už jsou mrtví třicet let. Táhle ten by to jistě věděl“, ukázal jsem hlavou na mrtvého vlkodlaka, „ale ten už taky nikomu nic nepoví“. Zhasla čelovku a rozsvítila lykanovu svítilnu : „Půjdem?“
Přisvědčil jsem, opatrně vstal z roury a opřel se jí o rameno : „Zpátky na začátek potrubí“?
Přikývla a vyrazili jsme, ale za rohem jsem se zastavil : „Kolik máme patron“ ?

Překvapeně se na mě podívala : „Vždyť jsme je počítali. Pět“, plácla do kapsy bundy, „a dvě“, ukázala na brokovnici.
„Tak mi ještě dvě dej“.
Udiveně se zeptala : „Na co“?
Ukázal jsem dozadu za roh : „Kdyby dvě nestačily“. Rozsvítil jsem a obrátil se zpátky.
„Půjdu s tebou“.
„Ne“.

Chvilí jsem stál nad mrtvým lykanem. Pak jsem dvakrát zmáčkl spoušť a vrátil se. Tázavě se na mě podívala.
„Jo“. Zhasl jsem čelovku : „Teď už je mrtvý určitě“.

IX

Někde v hloubce labyrintu za námi pravidelně kapala voda. Chvilkami tekla tenkým čůrkem a pak zase každá kapka dopadala se svojí ozvěnou. Strašidelně se rozléhala v snad nekonečných chodbách.

Zase jsme seděli opření o stěnu, odspodu se zakusoval do morku kostí pronikající chlad a mlčeli jsme. Že jsou tyhle chodby strašně veliké, jsem si už řekli mockrát. O tom, že jsme unavení a teď už vyčerpaní, jsme nemluvili. To jsme cítili i viděli.
Pravá noha se mi samovolně třásla. Co mohla, odvedla. Neměla se za co stydět. To nešťastné naražené koleno oteklo do takřka dvojnásobné velikosti a ona celou váhu nesla sama.
Ale až tentokrát Štěpánka vstane, zůstanu sedět. Protože se na ni už prostě postavit nedokážu.
„A opráším ten rozhovor od vlkodlaka“, pomyslel jsem si s hrůzou.

S povzdechem se zvedla : „Musíme jít. Pojď, pomůžu ti“.
Zvedl jsem oči : „Ne“.
„Víš, že nemám sílu se s tebou hádat. Pojď“.
Když jsem se nehýbal, unaveně se spustila do dřepu a položila mi ruce na ramena : „Pojď“, a já cítil, že se každou chvílí rozpláče.
Objal jsem ji, potom si ji posadil na pravou nohu a vzal do náruče. A tak jsme seděli a objímali se. Pak se zvedla a ve mně se najednou všechno sevřelo.
Stála nade mnou a brečela.
„Musíš mít pořádný boty. Ty jdeš, ty je potřebuješ“, říkal jsem rychle a zouval se, „náboje ...“.
„Já je nechci“, rezolutně odmítla.

Přestal jsem se zouvat : „Štěpánko, neblbni. Mně stačí ty tvoje sandály. I když jsou malé. Náboje máš. Lékárničku si dej do druhý kapsy, už v ní toho moc není. Batoh si nechám. Ještě tohle“, sundal jsem čelovku a podával ji Štěpánci.

„Nemůžeš být potmě“.

„Mám zapalovač“, ukázal jsem zip.

„Nech si ji“.

„Už se za ...“.

Přímo mi do ruky strčila : „Ne“!

„Tak jo“, ustoupil jsem a byl vlastně rád, protože ze tmy jsem měl hrůzu a zipák byl jen zapalovač.

Zase nade mnou stála a teď potáhla : „Já tě tu nenechám“.

„Nenecháváš mě tu. Vrátíš se“.

„Stejně východ není“.

„Je“, řekl jsem přesvědčeně, „pak se vrátíš“, zopakoval jsem a přesvědčoval sám sebe, že je to pravda. „Loučit se nebudeme“, ukázal jsem jí palec.

Ukázala mi je taky, kývla a šla. Na rohu se otočila, postavila svítilnu a ukázala mi je znovu. Pak světlo zmizelo, zbylo jen šero a i to rychle zesláblo.

Vystřídaly ho myšlenky na dům v Kostelní, Arnošta a buginu. A samozřejmě na ni. Taky na ring s tím, že se do něj už možná nevrátím.

Tak jsem radši zhasl čelovku a pokusil se myslet na nic.

Ferdinand Zach

I

Belhal se od okna ke dveřím a zpátky. Už věděl, jak je zvířeti v kleci, bez cíle bloudícím po vyšlapaném chodníčku před mříží. Na chvíli se zastavil a sedl si. Ale hned se zase zvedl a belhal se dál.

Když se Tomáš po osmé hodině neozval, vytekly mu nervy jako Niagara. Potom ještě několikrát.

Snad po dvacáté si dal za vinu, že ho dneska nechal samotného. Sedl si a třel si ta proklatá kolena. „Měli jsme přece jen někomu říct!“ vyčetl si. Ale vzápětí se ušklíbl : „A co? Že chodí s brokovnicí do školy číhat na upíra“?

Podíval na hodiny nad konferenčním stolkem a křesly. Skoro půl deváté.

Se špatnou možností počítali. Jenže o ní moc nemluvili. V tomhle případě byla špatná možnost hodně špatná. Znovu ho napadlo, že Tomášovi mobil nefunguje. Znovu se podíval na hodiny. Ale to už by tu dávno byl, nebo by zavolał odjinud.

„Sakra!“ bouchl najednou zlostně do stolu, „dneska se tímhle zabývá lidí! Jenže jsme se báli senzacechtivých pitomců. A taky toho, že to přece jenom nemusí být pravda“, přiznal si. Jenže na to všechno teď bylo pozdě. Rozhodl se, že počká do třičtvrtě a zajde k němu. Jestli nebude doma, půjde do školy. A zavolá dceři. I když ho bude mít za blázna, přijde.

Pak sáhl po telefonu a znovu vytukal Tomášovo číslo. Ale zase mu neosobní hlas řekl, že je účastník nedostupný.

II

Vyběhl z domu, kam před dvěma a půl měsíci došel těsně před bouřkou a křivil tvář. Vytáhl mobil a zmáčkl zkrácenou volbu.

Skoro vzápětí v reproduktoru zapraskalo a ozval se ženský hlas : „Tati“?

„Ahoj“.

„Stalo se něco“?

„Proč“?

„Je dost pozdě“.

„Můžete, s Petrem, přijet“?

„Jsi v pořádku“?

„Jo. Mohli? Moc vás potřebuju“.

„Jsem doma sama. Petr jel na chatu kvůli těm prknům. Zítra přijde Horký a ...“.

„Zavolej mu. Vždyť je to kousek“.

„Proč Petr taky“?

„Všechno vám řeknu. Jen přijed'te“.

Přerušil dceru, která mu začala něco rozčileně říkat a ukončil hovor Ale vzápětí ji volal zpátky : „Poslouchej“, zastavil ji hned v úvodu, „nejezděte ke mně. Budu u školy. U naší“.

Strčil telefon do kapsy, ale než stihl vyndat ruku, ozvalo se zvonění. Rychle ho vytáhl, ale byla to jen dcera. Chvíli ji poslouchal a potom přerušil : „Ne. Přijed'te“.

Pak se vydal ke škole. Teď si vyčítal, že neměl čekat a měl jít hned. Ale pravdou bylo, že sám se příliš bál.

III

Stál proti ní v parku skoro na stejném místě jako tehdy Tomáš. Uviděl je vyjít z boční Nerudovy ulice a ještě než zahruli, vyšel jim naproti.

Pozdravili se a dcera zneklidněně kývla ke škole : „Tati, co se děje? Proč nejsi doma“? Zase nevěděl jak začít. Ale tehdy u Tomáše měl čas. „Sem“, ukázal na školu, „chodil posledních pět dní odpoledne kamarád. Bylo to nebezpečný a já tu na něj vždycky čekal. Dneska ne. Hrozně mne bolela kolena“, a dcera chápavě přikývla, „tak mne poslal domů dřív a v osm měl volat. Ale nevolal, nepřišel a sám je nedostupný. Mám strach“.

„Tati, co to povídáš? Jak’s na to přišel? Jaký nebezpečí“?

„Prosím tě, Ferdo, co je tu nebezpečný“? přidal se zeť.

„Mohl tu umřít. Nejsem blázen“, pokračoval rychle, když viděl, jak se na něj a vzápětí na sebe podívali, „tvrdil jsem“, obrátil se na dceru, „že historie školy je hezká. Není to pravda. Je temná a je na ní krev. On mi věřil a teď mu musím pomoci. Ale nevím jak“.

„Proboha co to povídáš“? vyhrkla, jak jsi ...“.

„Počkej“, přerušil ji, „já vím, jak vypadám“. Došlo mu, že skoro křičí a rozhlédl se. Ztišil hlas, ale co řekl, neznělo o nic méně naléhavě : „Jste jediní, kdo mě nenechá odvézt do blázince. Alespoň ne hned. Proto jsem ti zavolaal“, řekl k dceři. „myslel jsem, že tam půjdeme. Ale půjdu sám. Když se do půl hodiny nevrátím, zalarmujte policii“.

Viděl, že je dcera zděšená čím dál víc, a proto se obrátil na zetě : „Petře, prosím tě“ !

Ten ho vzal mírně za rameno : „A když budeme muset zavolat ty policajty? Řekneme, že se otec zbláznil, šel do školy a aby ho přivedli“?

Chytil ho za ruku položenou na rameni : „Třeba. Nebo, že jste slyšeli střelbu. Ano, střelbu, to obrátí školu vzhůru nohama“!

„A nešlo by to bez tebe“?

„Nerozumím“.

„Že bychom policii zavolali hned“.

Překvapeně vzhlédl : „Vlastně jistě“, stiskl mu ruku, až usykl, „to mě nenapadlo. Ty si nemyslíš, že jsem blázen“? zeptal se vzápětí podezřívavě.

„To nevím“, podíval se mu Petr do očí, „ale stane se, co chceš. Pak se uvidí“.

Pohlédla z jednoho na druhého : „Vy jste se zbláznili oba“.

IV

Vymysleli si, že slyšeli dvě práskavé rány jako výstřely. Proto radši zavolali. Ve škole by přece neměl být nikdo, jsou prázdniny.

Policistům z hlídkového vozu se dovnitř samotným moc nechtělo a jeden z nich někam volal rádiopojítkem. Nakonec řekl : „Rozumím“, odložil ho a obrátil se na kolegu, „tak se na to díváme“.

Ještě než vyrazili, ujistili se znovu, že by budova měla být prázdná.

„Ano“, potvrdil Zach, „alespoň o nikom nevím“.

„Stejně je náhoda, že jste ty rány slyšeli právě vy“, prohodil policista, co mluvil rádiopojítkem.

„To jistě“, odušil, „jinak byste nejdřív sháněli klíče“.

„Dobře“, přikývl druhý, „jdeme“.

„Je to členitá budova“, řekl s obavou.

„Vím“, přikývl první, „chodil jsem sem. Vás si pamatuju“.
Rychle se podíval : „Ale to už je určitě dávno“.
„Je“, souhlasil policista, „ale to nevádí“.

Přešli silnici. Zach odemkl a ukázal na vypínače : „Tady vlevo“.
Policisté rozsvítili a zavřeli. Pak se znovu otevřely dveře a vykoukl ten, co sem chodil : „Pane Zachu, vy tu s dcerou a se zetěm zůstanete“ ?
Přisvědčil.
„Prosím vás, nikoho sem nepouštějte“. Zatvářil se omluvně : „Máme málo lidí“.
„Spolehněte se“.
„Díky“. Dveře se zavřely a policista zmizel.

Přešel zpátky na protější chodník.
„Teď nám snad řekneš víc“, přivítal ho zeť.
Povzdychl si : „Jistě. Ale podrobně až doma“.
„Já tu nebudu“, řekla rezolutně dcera, „je třičtvrtě na deset a děti jsou samy“.
„Ježíši děti“! vyděsil se Zach.
„Jsou už přece velký“, podívala se na něj, „ale stejně pojedou domů“. Sepnula ruce : „Tati ...“.
Mlčky ji pohladil po rameni.
Obrátila se na Petra : „Vezmu si taxíka. Prosím tě, volej“.
„Počkej“, chytil ji za ruku, „odvez auto. Vytáhl z bundy klíče : „Když tak si taxíka vezmeme my“.
Vzala si je a pohlédla na otce : „Pojedeš k nám“, řekla s jistotou.
Přikývl : „Jistě“.
Povzdychla si a už beze slova zamířila do Nerudovy ulice.

Chvíli se za ní dívali a pak se Petr otočil : „Povídej“.

Ale nedostal se ani k Herzlové a oba policisté vyšli. Svítit nechali a teď přecházeli silnici. Ani předtím rozhodně úsměvy neoplývali, ale teď se tvářili vyloženě vážně.
Jeden se zavřel do auta a něco dlouze povídal do rádiopojítka. Druhý, ten, co sem dříve chodil, se zastavil až před nimi a podíval se zkoumavě na Zacha : „Vlastně jak to, že máte klíče“?
Ten se překvapeně ohradil : „Měl jsem tu po prázdninách zaskakovat zase. Teda, kdyby ředitel nikoho nesehnal. Ale jsem za ně zodpovědný“.
„Dobře. Ale proč je máte právě teď“?
„Nemám je, ale jen klíč od vstupních dveří. Jsem zvyklý nosit ho na svazku . Nechápu ...“.
„Promiňte“, omluvil se policista, „ale zeptat jsem se musel“.
V tu chvíli vylezl jeho kolega a on se k němu otočil : „Tak co“?
„Jedou“.
„Pane Zachu“, obrátil se zpátky a teď spíš konstatoval, „vy znáte školu dobře“?
„Ano, souhlasil, a všechno se v něm sevřelo.
„Co je ve sklepe“?
Najednou se nemohl nadechnout.
„Co je vám“? zeptal se znepokojeně policista a zeť ho chytil kolem ramen.
„Nic“, vypravil namáhavě, „jenom mě to celé zaskočilo. Proč“?
„Neměl bych to říkat. Ale je z něj cítit slzný plyn. A dost. Vůbec jsme se tam nedostali“.
„A střelení“? využil Petr policistovi sdílnosti.
Policisté se po sobě podívali : „Taky“, odpověděl lakonicky.

V

Přijela dva auta. Vyskákali z nich policisté v neprůstřelných vestách a v blůzách s nápisem POLICIE. Nahrnuli se do školy a před vchodem teď stála hlídka.

Kolega policisty, co prozradil informaci o slzném plynu, se samotné akce neúčastnil. Teď k nim přišel a poděkoval. Takoví by prý měli být všichni. Zakroutil hlavou, že snad škola je to poslední místo, kde by se tohohle nadál. Petr s ním souhlasil a chvíli se bavili o dnešní složitě době. Potom sdělil, že protokol sepíše zpětně až druhý den na obvodním oddělení a znovu jim poděkoval.

Bylo jasné, že se tímto s nimi loučí a že ostatní je už na nich. Zach se chystal diskutovat, ale zeť ho pohledem umlčel.

Rozloučili se a odcházeli. Zach se ohlédl, pak se otočil zpátky a Petr uviděl, že mu plavou oči. „Za tohle ho zabiju“, řekl a myslel Kristka, majícího to v té době už skoro dvě hodiny za sebou.

Petr se na tchána překvapeně podíval.

Tomáš

I

Nedaleko na zem, buď v přerušovaném pramínku, nebo po kapkách, dopadala voda. Byl to jediný zvuk, který se v chodbách ozýval. Byl jsem za něj vděčný, jinak by mě okolní ticho přímo ohlušovalo.

Mohlo to být horší. Samozřejmě i lepší, ale v situacích jako moje si radši představujeme tu odvrácenou stranu mince. Taky jsme mohli viset na hákách v lykanově spižárně.

Ale tohle byla minulost a teď toho horšího moc neexistovalo.

Opuštěnost chodeb mě děsila, chvílemi jsem se jí až zalykal. Případaly mi lhostejné a bezcitné. Opravdový děs se mne však zmocnil, když jsem zhasl. Tma mě zavalila a já se nemohl ani nadechnout. Stres a panika nabyly takových rozměrů, že bych se snad vestoje pod jejich vahou zhroutil.

Ale zvyknout jsem si musel rychle. Je rozdíl být potmě z vlastního rozhodnutí a být potmě, protože musíš.

Takže jsem svítil jenom ve chvílích, kdy jsem už úplně ztuhl. S pomocí stěny jsem se pak zvedl a dobelhal se na roh a zpátky. Pomalu proudící krev zrychlila, já se zase posadil a za chvíli se všechno opakovalo.

Sedíc na zemi a opřený o studenou skálu jsem upadal do mátožného polobdění, které je místem snů a představ. Po vzoru všech, pro něž to byla jediná možnost úniku, jsem utíkal do světa bez hranic.

II

Znovu jsem uviděl školu, ale jinou než dneska. Díval jsem se očima třináctiletého kluka. I tehdy uměla potrápít, ovšem sny jsou sny a je v nich možné leccos „*Slyšíš, hajzle“? posměšně se zasmál a kopl.*

Uhnul jsem a vzápětí se ve vteřině otočil. Ztráta cíle ho natáhla dopředu a já mu ještě pomohl.

Rychle jsem nohu chytil a trhl s ním. Přitom jsem jí zvedl až k hlavě. A taky jsem mu sebral pantofel a hodil ho mezi zábradlím do přízemí.

V mžiku jsme doskákali ke schodům. Tady jsem znovu prudce trhl dopředu, hlava mu klinkla a v krku se šprajcilo spílání. Udělal mocný skok a já si s ním bleskově vyměnil místo. Octl se nad schodištěm k tělocvičnám, ale předtím než jsem mu nohu zvedl, co mi ruce dovolily, a strčil, si to zřejmě vůbec nebyl schopen dát do souvislosti.

Kdybych ho nasměroval kolmo nad schody, asi by se zabil. Ale to jsem samozřejmě nechtěl. Strčil jsem ho šikmo na zábradlí. To ho zbrzdilo, odrazilo zpátky na schody a tady se, po zbývajících pěti, skutálel do mezipatra. I tak to bylo na pováženou.

Rozhodně teď ležet zůstal a už nenadával.

„Chodím“!

V uších mi skřípl zvýšený, věčně nespokojený, hlas učitelky Jůzlové. Jasně. Had z procházejících se spolužáků se tady zadrhl. Všichni čučeli na nás. Než jsem stačil od schodiště uskočit, vyšla za rohem.

Musel jsem doufat, že to nikdo nepoloží a nepoloží to ani sám dotřískaný Sýkora. Ten konečně zaskuhral, dal si před hlavu ruce a zkoušel se zvednout. Ale pak zaskuhral zase a místo toho ji do nich složil.

Vzápětí ho uviděla a zděsila se : „Proboha, Sýkoro“! Seběhla k němu a pomáhala mu zvednout se : Boli tě něco“? Vůbec nepředpokládala, že by mu dolů někdo pomohl.

Ale ten nic neříkal, jen sykavě přepouštěl mezi zuby vzduch a zkrivený stál jako paragraf. Nicméně nezafňukal, jako cyklista se určitě mockrát válel hůř než dneska.

„Co’s dělal“? rozčilením se stával její ječivý soprán ještě uječenější.

Ale Sýkora jen sykal dál a neodpovídal.

Jůzlová rychle přeběhla očima po nejbližších a pohled se jí zastavil pochopitelně na mě, který byl hned nad schody : „Smejkal“?

„Nevím, soudružko“, rozpačitě jsem se podrbal, „asi si přišlápl pantofel. Je to takovej vozembouch“.

Přihlížející obecenstvo vybuchlo. Přitom jsem se koukl na Sýkoru. Zatím jsem si vykoledoval všech devět stupňů práva útrpného, ale teď jsem propadl hrdlem s trhnutím jsem se probral. „Ještě ne“, přesvědčoval jsem se a i přes všudypřítomnou zimu jsem sklímbl zasedruhu učiteli, já“? pro zdůraznění slov jsem se prohnul a chytil se za srdce, „takovej vysláblina“?

„Kdo“?! zuřivě zařval Janda.

„Vysláblina prosím“, špitl jsem.

Jandovo hrozivě sevřené obočí povolilo a zachechtal se. Místo něj vyletěla třídni, ale potom stiskla rty a obrátila se k ostatním : „To je sen“, krátce se zasmála a zakroutila hlavou, „kam na to chodí“? Vzápětí se obrátila ke mně : „Slyšíš? Kde’s to vzal“ ?!

„Tady“, ohradil jsem se, „od devátáků“.

Znovu zakroutila hlavou a unaveně si sedla : „Na to nemám nervy. Když Sýkora říká, že ho nestrčil, tak ho nestrčil. Upřímně řečeno, dost dobře si to ani neumím představit. A zrovna Smejkal“, ukázala na mne.

„A jestli ano“? ozvala se Jůzlová, „a nepotrestáme ho“? Podívala se po ostatních : „Aby se nám to nevymstilo. Nejlepší by ...“.

„Smejkal“! přerušila ji Dosedělová, „do třídy“.

Odlepil jsem zadek od stěny, vyhnul se strýcovu pohledu, potichu pozdravil a vypadl. Když jsem zavíral, právě se znovu rozčiloval matikář Janda : „To je stejně fuk! Jestli v tom Smejkal lítá a Sýkora ho zatloukl, chce si to s ním srovnat sám. Ještě si zima sen prostoupila, vymazala a začala se mnou nekontrolovatelně třást.

Rozsvítil jsem a toporně vstal. Opřel jsem se o stěnu a začal se belhat na roh. Obešel jsem ho a vydal se při druhé straně chodby zase zpátky. Tady jsem se vyčerpaný opět svalil na batoh. Takřka v zápětí se mnou zima začala třást znovu. Díval jsem se do tmy a před oči mi vystřelovala barevna kola. Ale to rychle zesláblo a zmizelo. Zase zůstala jen černota a zima.

Ještě jednou jsem rozsvítil a podíval se na hodinky. Naděje, že Štěpánka východ najde, zvolna slábla. Ztěžka jsem vzdychl a už opravdu zhasl.

Potoky krve

Štěpánka

Chodba se začala snižovat a zúžila se. Štolu se studnou však nepřipomínala. Jistě to bylo i tím, že tahle byla suchá. Dokonce ani vlhko, všude jinde až hmatatelně prostupující vzduch, tu chybělo.

Pod nohama cítila mírný spád. I tohle byla určitě odtoková štola, dnes však již dávno bez vody a zdaleka ne tak strmá.

Přesto se zastavila. Přece si řekli, že je už do podobné nikdo nedostane.

Ale byla unavená. Jít celou dobu jen vlevo sice zaručovalo nezabloudit, ale ušla strašně moc. Slepé chodby a větve labyrintu byly dlouhé a navíc celé podzemí vypadalo všude stejně. To působilo strašně depresivně.

Ale tahle chodba byla jiná. Vzpomněla si taky, že ta se studnou končila železným poklopem. Tam jistě východ byl.

Proto si tuhle nemohla dovolit opomenout.

Zach

Čím déle mluvil, tím víc narůstalo jejich zděšení a nijak se ho nesnažili skrývat. Nebo prostě nemohli. Znervózněl, začal ztrácet slova a začal se plést. To ho popouzelo, věděl, že teď působí ještě nevěrohodněji.

Nakonec zmlkl úplně a čekal na jejich reakci. Ale oba jen zaraženě mlčeli.

Vybuchl : „Ten slzák si policajti asi vymysleli taky“! a vyrazil ke dveřím. Navzdory mírné povaze s ním vztek teď přímo lomcoval. Ale v tom vzteku bylo všechno, nenávisť, strach i zoufalství.

Byl v půli schodů do dalšího patra, když dcera vyběhla na chodbu : „Tati! Kam jdeš“?

Zlost ho přešla stejně rychle jako začala. Zastavil se a podíval se nahoru : „Domů. Až budete přemýšlet, tak myslete na ten slzák a na to, co jsem vám řekl. Neměl tam co dělat. Báchorky pominěte. Ale realitu pominout nelze“.

A začal rychle scházet zbývající schody.

Štěpánka

Posledních padesát metrů se štola stále víc snižovala a zužovala. Potom se už nestačilo předklonit, ale musela jít „kačenkami“. Naposled jimi chodila snad na základní škole v tělocviku. Měla už strach, že se bude muset plazit, ale najednou se zmenšování zastavilo.

Chodba dál zůstávala suchá, ale vpředu se ozvalo šplouchání a šumění. Zapůsobilo to na ni depresivně. Zvuky vydával jistě silnější proud, než jaký tekla po podlaze štoly se studnou.

Zvuk tekoucí vody v ní sice spíš vzbuzoval vzpomínky děsivé, zároveň však probouzel její zvědavost. Navíc dával i určitou naději. Tohle nebyla voda stojatá, ve které jiná jenom svou pouť končí. Tahle spěchala odněkud někam a tím navozovala pocit určité volnosti.

Čelovkou dál svítila úsporně. Lykanovu vysvícenou lampu už dávno nechala za sebou. Na její osvětlení však i úsporné světlo stačilo.

Přišoupala se svými kačenkami a brokovnici položila na zem. Pak se jí chytila oběma rukama a na ty si položila čelo.

Tomáš

Jakoby mě spalovala horečka. Neustále teď se mnou lomcovala zimnice, chůze už moc nepomáhala. Bylo stále těžší se přemluvit. Ale zatím jsem se zvedl vždycky. Zmrznout sice nemůžu, ale zranění, nedostatečné, vlhké oblečení a psychická únava by rychle udělaly své.

Tvář bolela, cítil jsem, jak rána otekla. Pak začala bolest vystřelovala do celé hlavy. Kdoví jaký jed nosí vlkodlak v sobě.

Pak jsem se vyděsil. Došlo mi, že přece stačí, aby lykan člověka poranil.

Rychle jsem rozsvítil a začal se prohlížet. Teď jsem se třásl horečkou i strachy. Nenašel jsem však nic a s úlevou se uvolnil. Teprve teď jsem ucítil, jak jsem ztuhl.

Vlkodlak přece musí člověka kousnout. Ještě před třemi měsíci bych takovou myšlenku odmávl do světa druhořadých hororů.

S ulehčením jsem zhasl, zavřel oči a co možná nejpohodlněji se opřel o studenou skálu.

Štěpánka

Šplouchání jí teď znělo jako hudba svobody. Mříž nebyla v chodbě jistě pro nic za nic. Oddělovala dva světy a ten svobodný byl na druhé straně. Nesmírně toužila do něj zase patřit.

Zvedla hlavu a sundala ruce z mříže. Ucítila, jak v nich zůstávají velké úlomky rzi, mříž byla velmi stará a sucho tu dříve určitě taky nebylo.

Zalomcovala a rez jen pršela. „Ta je určitě prožraná skrz naskrz“, pomyslela si a zalomcovala znovu.

Ale už toho moc nespravila. Rez oloupala a pod prsty jí zůstal jen hrbolatý, rzi pokrytý a prokvetlý kov. Ale ten držel pevně. „Kdybych tak měla kladivo“, zatoužila, „mám jen pito ...“. Mou už v duchu nedořekla a podívala se na brokovnici.

Zach

Šel pěšky a v hlavě mu jeden vymyšlený obraz střídal druhý. Rozhodl se hned ráno obejít všechna místa, kde by Tomáš mohl být. „Třeba se ukrývá a je zraněný“, napadlo ho, „bůhví, co se tam vlastně stalo“.

Na konci července se ještě rozednívá brzy. Když zahrnul k ulici Nad Stavidlem, zjasněl obzor příslibem ustupující noci.

Štěpánka

Šla hluboko předkloněná v nízké a široké betonové chodbě. Stoupala, vlevo se umělým korytem hnala temná voda, jejíž hladina se místy čeřila drobnými vlnkami, narážejíc na malé kameny.

To bylo dobré znamení, jistě je ve chvílích, kdy byl silnější, odněkud přinesl proud.

Po „odstřelu“ mříže pokračovala štolou ještě asi dvacet metrů a ta se pak prudce snížila. Na posledních metrech se musela přece jen plazit, ale euforie ze zdolání zdánlivě nepřekonatelné překážky ji tudy přímo přenesla. Taky viděla, že tu štola zaústíuje do větší, teď už betonové, chodby.

Nad tím zajásala, beton byl známkou návratu k normálnímu světu. Za rohem se ozýval zvuk tekoucí vody.

Připadalo jí, že už jde strašně dlouho, ale zřejmě to byl opravdu jen pocit. Spěchala, sílila v ní naděje, že celá hrůza končí a poháněl ji strach o zraněného a opuštěného Tomáše. Občas uviděla prchat před světlem potkana a otrásla se odporem. Jeden se dokonce vydal proti ní a proplaval s proudem kolem. Tehdy se krčila ohnutá u zdi, očí rozšířené strachem.

Potom se zase nedočkavě vydala po vyvýšeném chodníčku vzhůru.

Zach

Vyšel na chodník před řadou domků se strání za zády. Spěchal. Chtěl si předtím, než vyrazí, chvíli sednout a utřídit si myšlenky.

„Počkejte! Prosím vás“!

Překvapený se ohlédl a v ranním šeru uviděl od koryta Hamerského potoka, v místě, kde se noří pod zem, vylézat drobnou ženu v šortkách a ve velké tmavé bundě. Ale oči mu slétly na brokovnici a už tam zůstaly.

Uvědomila si to a druhou rukou dávala všemožně najevo, že nejde o přepadení nebo něco podobného : „Prosím vás nebojte se“!

Ale on se nebál. Kdyby mu v prosvětlující se tmě viděla do tváře, ke svému úžasu by spatřila, jak mu povoluje v dostavujícím se pocitu nesmírné úlevy. Jak hledí s probuzenou nadějí za ni a jak ji pak nechápavě stáčí pohled do očí.

